

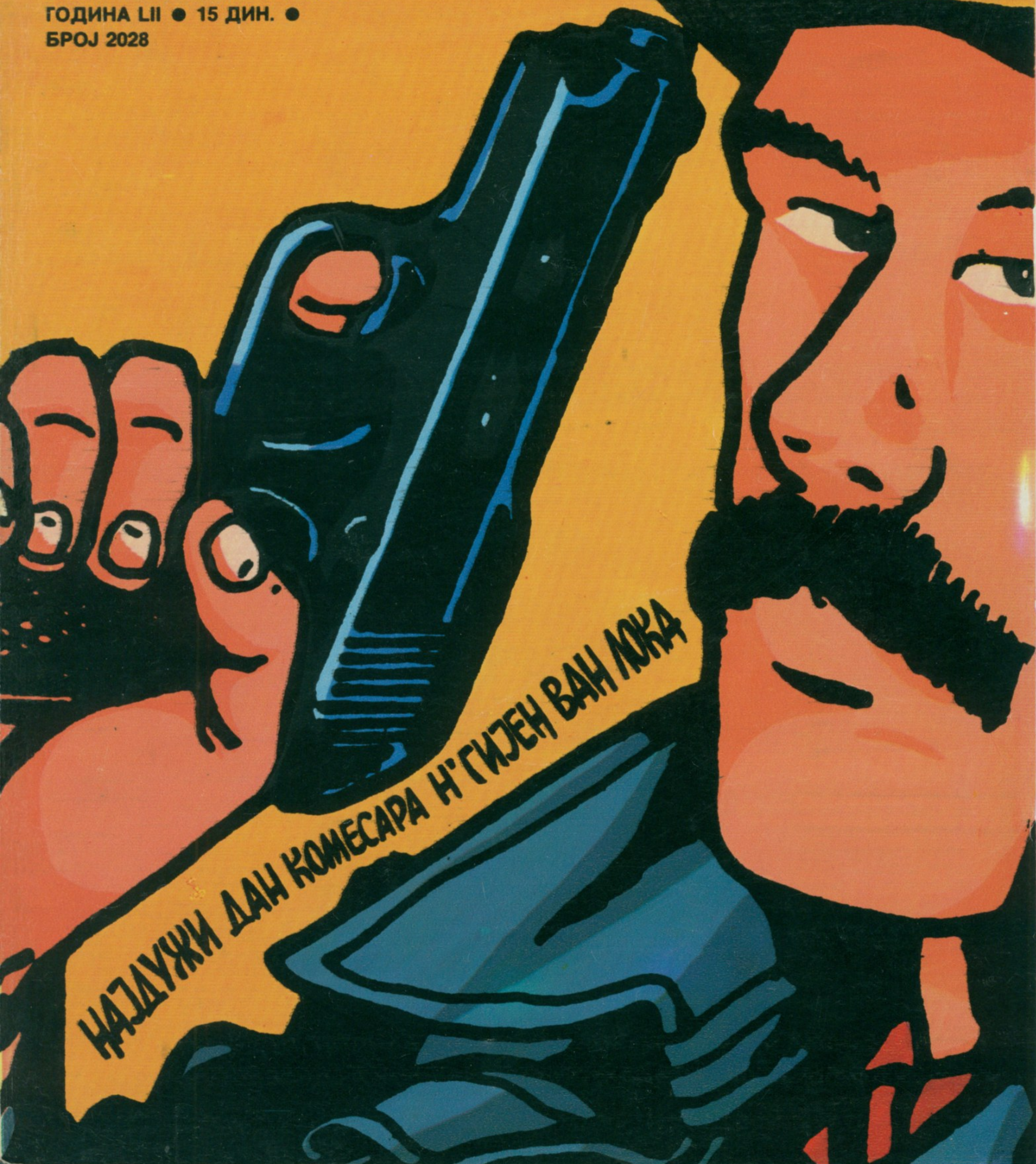
ПОЛИТИКИН

Немачка 2,50 DEM, Француска 4,50 FRF, САД 1,25 USD,
Швајцарска 1,80 CHF, Шведска 10,00 SEK, Норвешка 11,00 NOK,
Данска 11,50 DKK, Аустрија 13,00 ATS, Грчка 200 GRD

ЗАБАВНИК

9. XI 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ •
ГОДИНА LII • 15 ДИН. •
БРОЈ 2028

Фирма

Веровати или не!

МРКИ МЕДВЕД

СА АЛАСКЕ КОЈИ ЖИВИ У ЗООЛОШКОМ ВРТУ У САСЕКСУ, ЊУ ЏЕРСИ (САД), КАДА СЕ УСПРАВИ НА ЗАДЊЕ НОГЕ, ВИСОК ЈЕ 3,66 М.

УДВАРАЧКЕ КАШИКЕ

У БЕЛСУ ЈЕ У XVIII ВЕКУ БИО ОБИЧАЈ ДА МЛАДКИ ИЗРЕЗБАРЕ ДРВЕНЕ КАШИКЕ И ПОНЕСУ ИХ КАД КРЕНУ У ПОСЕТУ СВОЈИМ ДРАГАНАМА, КАКО БИ ИМАЛИ ШИМЕ ДА ЗАБАВЕ РУКЕ.

ЛАВ И МЕДВЕД

У ШУМИ ПАЛОЛИВ, У ПЛАНИНАМА ВИВАРЕ (ФРАНЦУСКА) ВАЖАРСКО СУ ДЕЛО ПРИРОДЕ.

Талишани

СВЕТИЛИШТЕ НА ПЛАНИНИ САТРУИЈА У СЕВЕРОЗАПАДНОЈ ИНДИЈИ, БРОЈИ 300 ХРАМОВА.

САТ НА ГАС

КОЈИ ЈЕ У XIX ВЕКУ ИЗУМЕО ПАСКВАЛЕ АНДЕРВАЛТ ИЗ ТРСТА (ИТАЛИЈА), РАДИО ЈЕ НА ХИДРОГЕН.

ПЕРЕЦЕ

СУ ПРВИ ПОЧЕЛИ ДА ПРАВЕ КАЛУЂЕРИ У ЈУЖНОЈ ФРАНЦУСКОЈ 610. Н.Е, А ОБЛИКОВАЛИ СУ ИХ ПО УГЛЕДУ НА ПРЕКРШТЕНЕ ДЕЦЕ РУКЕ.

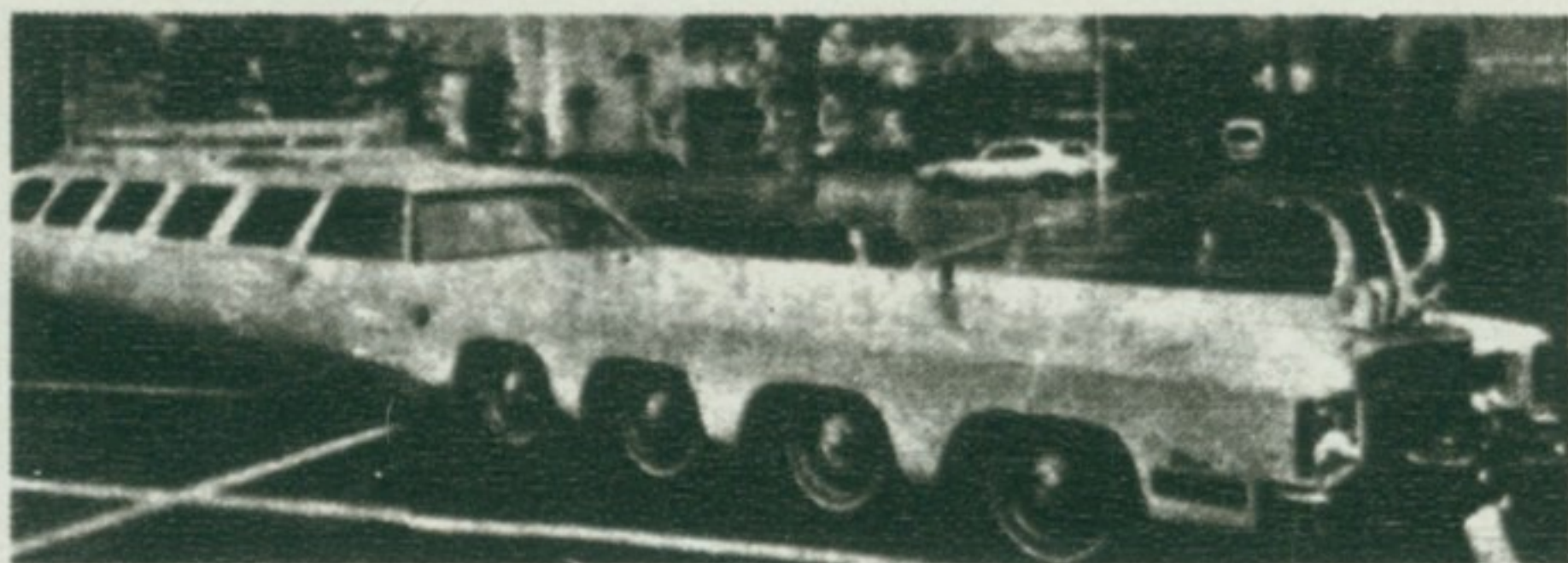

ФРИДРИХ ВЕЛИКИ

ЖАБАЦ МАТИНА ВЕЛТЕРА ИЗ КЛИВЛЕНДА (ОХАЈО, САД), НАУЧИО ЈЕ ДА ПУШИ ЦИГАРЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● најдужи аутомобил на свету направили су Јапанци. Ова суперлимузина има 11 пари точкова, у салону је

уграђено 50 фотеља за госте, четири лежаја и бифе, аутоматска телефонска централа, чак и – базен!

●●● аустријски инжењери понудили су недавно домаћицама машину за пеглање веша која споља личи на сан-

дук. Оно што треба да се испегла ставља се на вешалицу која по шинама склизне у унутрашњост апарата где чекају мале пегле у облику чунића. Домаћица има само да притисне дугме и чека, а да ли је посао урађен како ваља – надзире компјутер.

●●● на Арктику не живе само бели медведи већ и ин-

секти, тврди амерички биолог Хенрих Берд с универзитета у Вермонту. Он је на крајњем северу пронашао 500 различитих врста ноћних лептира са биоритмом који је сасвим супротан од нормалног: лети спавају док су зими врло активни.

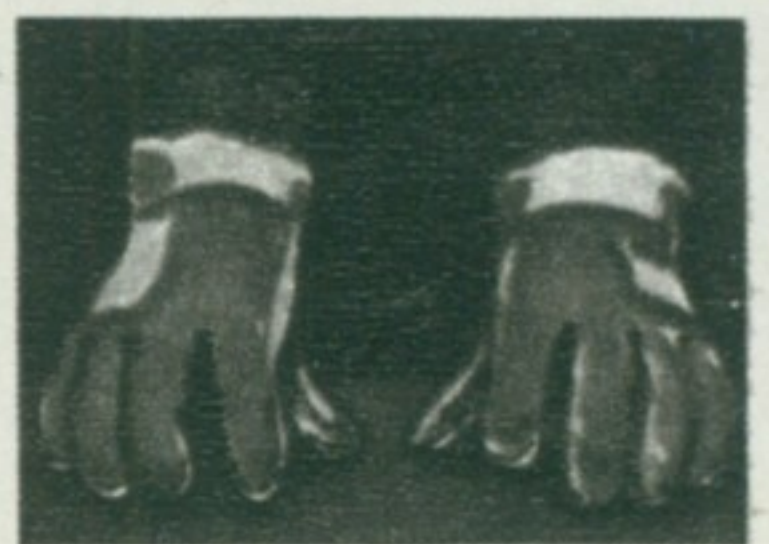
●●● у јапанским радњама могу однедавно да се купе скијашка одела – термомет-

ри. Синтетичка влакна уpletена у тканину мењају боју зависно од температуре околног ваздуха. На 11°C костим је бео, кад се жива спусти до 15°C постаје плава, а ако мраз стегне још јаче –

розе или жут. Засад је ово само забава за скијаше, али се верује да ће проналазак наћи примену и у техници.

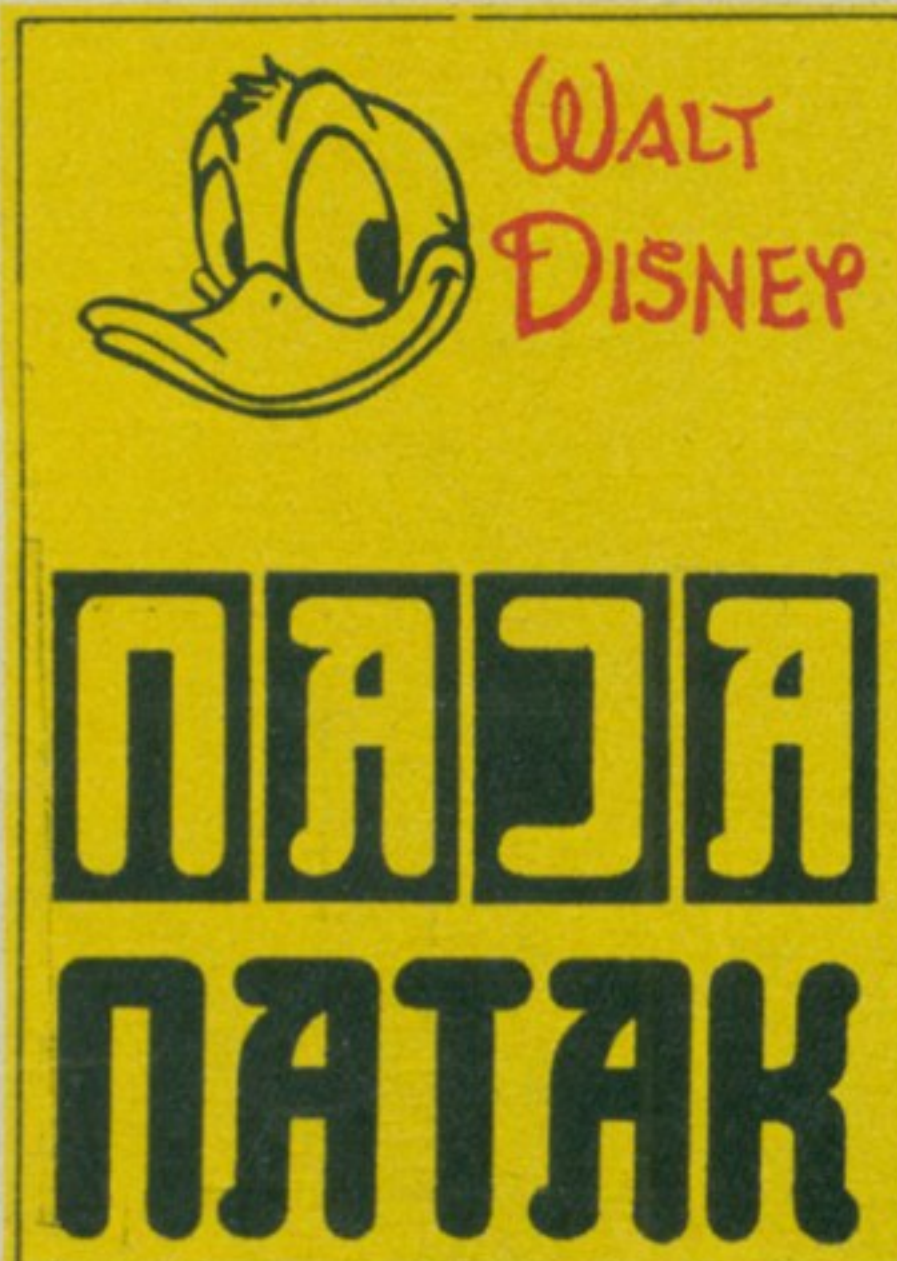
●●● у Сједињеним Америчким Државама пуштене

су у продају „музикалне рукавице“ од нарочите пластике која при трењу о површину производи звук. Јачим или слабијим притиском руку регулише се висина и јачина звука, а померањем брже или спорије могу да се изведу читаве мелодије.

●●● срце једне женке плавог кита, највећег живог бића наше планете, било је тешко 698,5 килограма што одговара тежини просечног аутомобила или десет одраслих људи.

Илустровао: Зоран Петковић Петко

КАЗАНОВА,
освајач
хиподрома

ГАЛОПОМ У ЛЕГЕНДУ

СТИГАО ЈЕ СЛУЧАЈНО,
БОЉЕ РЕЋИ ИЗ ИНАТА,
ДОЧЕКАН СУМЊАМА...
ДАНАС СЕ ЊЕГОВА
КОПИТА
ЧУВАЈУ У ЈЕДИНСТВЕНОМ
МУЗЕЈУ КОЊАРСТВА КОД
НАС...

не убедљиво надмашио све конкуренте. Уосталом, и шансе на кладионици тог 13. августа 1967. биле су на страни помало грубог потомка чувеног немачког пастува и тркача Грандеа.

Недалеко од њега на старту је нервозно фрктао Казанова, врацац из ергеле Зобнатица. Искусни педесетогодишњи цокеј Милан Личанин Лика све време му је шапутао не-

што само њима разумљиво. Била је то прва права провера тркачких способности коња кога је ергела поред Бачке Тополе купила у Немачкој за велике паре, до тада немисливе на нашим просторима.

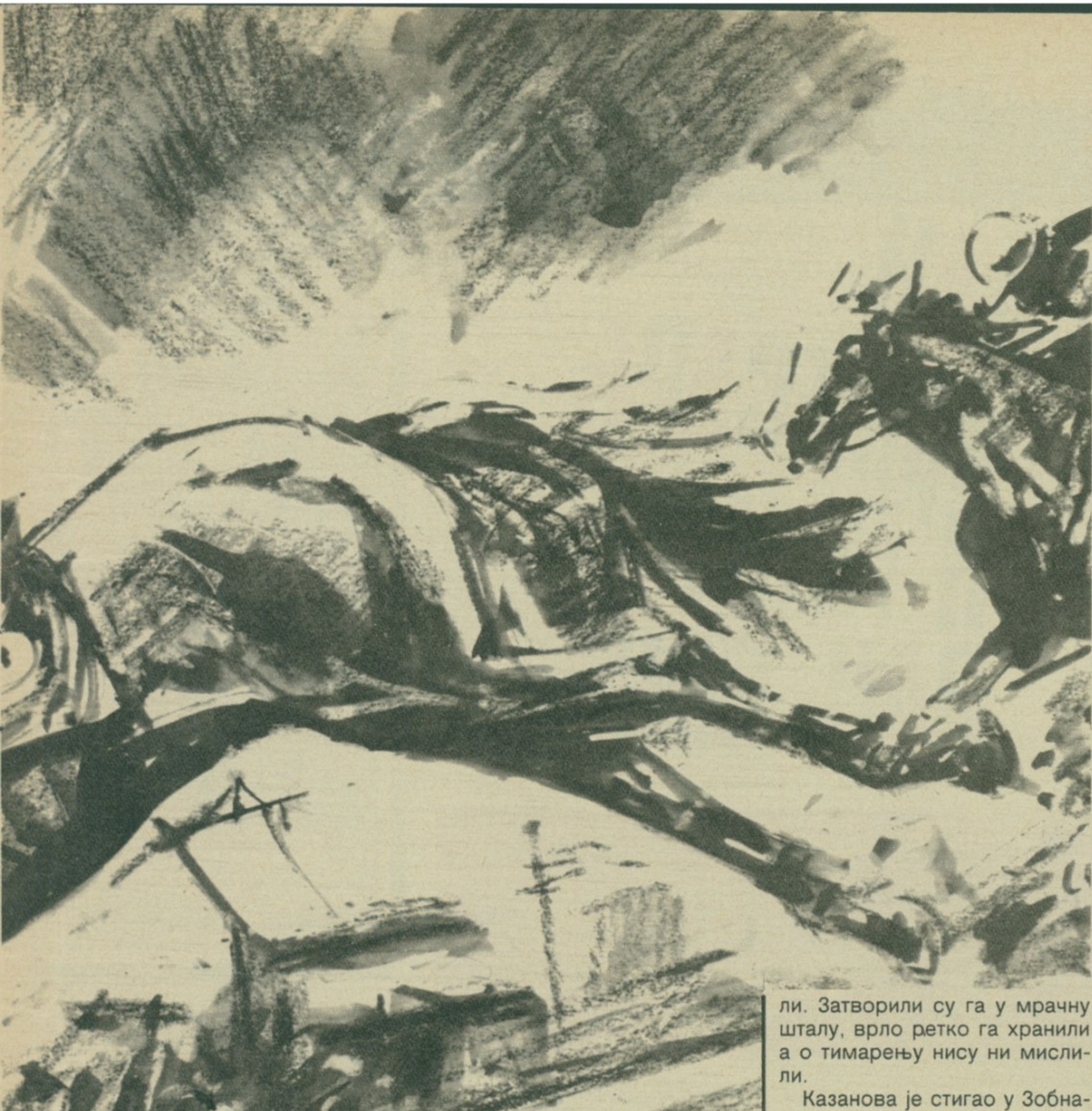
Хроничар једног од наших најбољих узгајалишта расних коња Бранислав Јанић овако је забележио догађај који ће означити почетак нове историје у југословенским галоперским тркама:

„Трка је почела мирно. Фактор је одмах избио на чело и диктирао темпо. Пратили су га Калпак и Канада. У великој кривини Фактор додаје и по-

старту. За неколико минута требало је да крене најважнија трка сезоне: за Пехар маршала Тита надметала су се најбржа грла на стази дугачкој 2400 метара.

Неприкосновени фаворит био је Фактор из ергеле Љубичево који је протекле сезо-

Уобичајени жамор на београдском хиподрому код Цареве ћуприје утихнуо је кад су се наши најбољи галопери појавили на

кушава да се одлепи. Канада без муке прати док Калпак лагано заостаје... Казанова креће из позадине и сустиже Канаду. Фактор још држи чело, али се зобнатички пар сасвим приближио. У финишу, на педесетак метара пред циљем, Казанова појачава, изједначаје и побеђује са две и по дужине предности..." Редослед: 1. Казанова; 2. Фактор; 3. Канада.

Био је то први у низу пет невероватних тријумфа једног галапера у најјачој трци на нашим хиподромима.

Потомак Страху од пропасти

А Казанова је сасвим случајно стигао на наше хиподроме. Боље рећи, из ината. Дотада неприкосновени галопери из Зобнатице добили су љутог противника у ергели Љубичево: њихов Фактор је жарио и палио југословенским хиподромима. Требало је, због тога, под хитно наћи изузетног тркача, али и пастува чије ће потомство омогу-

ћити Зобнатици да и даље буде узгајалиште шампиона. Не сме се, још, сметнути с ума да је то било време кад смо протеривали коње и певали песме захвалнице такозваној тракторизацији земље.

Познаваоце коња из Зобнатице пут је одвео у источне-мачку ергелу Градиц. И ту је закључен посао: за тада невероватних осам милиона девизних динара (преведено на данашњи курс око 30 хиљада долара) купљен је потомак феноменалног ждрепца Еклипса из средине 18. века. Добивши име по помрачењу Сунца, односно страху од пропасти света, Еклипс је у каријери имао 18 трка и ниједну није изгубио. Процењује се да данас 90 одсто свих пунокрвних галопера на свету вуче корен од њега.

Кад се Казанова појавио у Зобнатици, настао је тајац, а онда негодовање. Зар за ждрепца који је кост и кожа дати толике паре, па још државне?! А ствар је била смешно-тужна. Чим су Немци закључили посао са нама – а договор је био да људи из Зобнатице преузму Казанову након месец дана – дотадашњи власници су га заборави-

ли. Затворили су га у мрачну шталу, врло ретко га хранили а о тимарењу нису ни мислили.

Казанова је стигао у Зобнатицу 1966. дочекан с поприличном сумњом. Једни су мислили да је могао бити и виши, другима се није допала његова танана грађа, трећи су у благо седластим леђима тражили све могуће грешке и мане. Већина оних правих познавалаца и љубитеља галопера ипак је веровала да је направљен добар посао, да ће Казанова освојити многе трке. Само, да ли ће успети да надмаши и снажног Фактора?

Окршаји између Фактора и Казанове ући ће у историју југословенских галоперских трка по својој неизвесности и беспопштености.

Умало стогодишњак

Иако директни потомци немачког галопера Грандеа, Казанова и Фактор су били сасвим различити и по изгледу и по начину на који су освајали стазе. Казанова је био леп, допадљив, многи чак кажу прави кицош, док је Фактор био тежак, снажан и на изглед мање племенит. Казанова се „чувао“ за сјајан финиш, а Фактор је водио трку од почетка.

Хроничари су забележили да су се Казанова и Фактор сусрели једанаест пута. Кроз

циљ је десет пута први пројездио Казанова. Сува статистика ће рећи да су то били двобоји неравноправних, да је све било извесно и пре самог старта. Они који су имали среће да присуствују меџанима два наша врхунска галопера тврде да се пре самог циља ретко наслућивао победник, да се памти прва Казановина победа – на већ помињаној трци за Пехар маршала Тита из 1967. – али и убедљива победа Фактора у надметању за Пехар Коњичког савеза Југославије следеће године када је грло из Љубичева јахао најбољи румунски џокеј свих времена Стоја Георгију.

Казанова је, међутим, био неприкосновен у тркама за Пехар маршала Тита. Заредом је победио у пет трка, што ниједан галопер на овим просторима није успео. Од тридесет пет трка које је трчао у свом изузетно дугом тркачком животу – пуних седам година – победио је невероватних двадесет седам пута, од тога само два пута није „имао“ пласман, односно, стигао је на циљ тек после трећег.

За ергелу која жели да буде врхунско узгајалиште расних коња и те како је важно да из својих штала на стазу шаље праве шампионе. И томе је подређен рад многих људи. Међутим, од изузетног значаја је да шампион буде и посебан пепињер, односно, да остави сјајно потомство. И по томе је Казанова изузетан: у званичне књиге је уписано да је оставио 102 потомка. Многи су врло брзо постали шампиони, а стручњаци оцењују да ће се тек потомци његових потомака исказати као ненадмашни галопери.

Казанова је угинуо тихо, осамљен. Недостајало је неколико дана да дочека свој 25. рођендан. Мерено људским аршинима – једној години у животу коња одговарају четири године људског века – Казанова је доживео дубоку старост, замало да постане стогодишњак.

У знак захвалности радници Зобнатице су га сахранили поред корала и на лепим бакарним плочама урезали основне податке. Овдашњи Музеј коњарства, јединствен у нашој земљи, добрим делом посвећен је баш успомени на ненадмашног галопера и пепињера: препарирани су му глава и врат, а ту су и сва четири копита, те опрема (седло, дизгини, овратник, припусне узде). И, наравно, бројне фотографије с победничким венцем око главе.

Казанова је галопом ушао у легенду намеран да ту и остане.

П. Милатовић

Илустровао: Петар Радичевић

НАЈДУЖИ ДАН

ПЉАЧКА У ЛИОНСКОЈ КРЕДИТНОЈ БАНЦИ

КОМЕСАРА Н'ГИЈЕН ВАН ЛОКА

Око десет ујутру 2. септембра 1974. у филијалу Лионске кредитне банке у Ници ушао је елегантан младић с наочарима и тешким кожним кофером у руци. Пришао је шалтеру мењачнице, насмешио се и рекао:

– Желео бих да отворим рачун и променим новац. Сума није мала: четири милиона швајцарских франака.

Благајница Шантал Коломбо се тргла. Она није била овлашћена да сама преузме одговорност за толики новац.

– Будите љубазни и пођите са мном – рекла му је. – Неће трајати дуго.

Младић је климнуо главом и пошао за њом до канцеларије шефа мењачнице. Када су ушли, благајница је заустила да му објасни о чему се ради, али је младић прекинуо:

– Ово је пљачка! Не мичите се и не вичите и све ће се добро завршити!

У руци је држао аутоматски пиштољ.

– Ви изиђите – наредио је благајници – и доведите директора. Вашег колегу задржаћу као таоца!

Када су директори Клод Брио и Франсис Дило стигли, разбојник је изнео своје услове као човек који тачно зна шта хоће: откуп од шест милиона франака и то из Париза. Директори су исколачили очи.

– Два таоца су ми сасвим довољна – изјавио је младић и благајници и њеном шефу дао знак да се изгубе.

Када је остао сам са избезумљеним директорима, показао им је термос-боцу увијену у платно и рекао:

– Ако не буде како сам тражио, све ће одлетети у ваздух. Ово је нитроглицерин!

Наравно да су добро знали да је нитроглицерин ужасан експлозив који реагује на најмањи потрес. Сетили су се филма „Надница за страх“.

Плен у мртвом углу

Комесар марсејске полиције је правник Н'Гијен Ван Лок, у подземљу овог града звани Кинез због свог порекла, паковао се за годишњи одмор када су му јавили шта се догодило у Ници.

– Нека се припреме људи, аутомобили и остали материјал. Онда, дођите по мене – одговорио је и погледао сво-

ју жену. Путовање је одложено.

Н'Гијен Ван Лок био је шеф марсејског одсека такозване Групе за интервенције националне полиције основане у Француској одмах после масакра на Олимпијади у Минхену 1972. године где је један палестински командос побио једанаест израелских спортиста. Под собом је имао петнаест посебно обучених људи за борбу против крупног криминала, тероризма и других бандитских акција.

Кинез, рођен и одрастао у сиротињској и озлоглашеној четврти Марсеја у вијетнамској породици, лично је изабрао људе с којима ће радити, све саме професионалце, одличне командосе, своју „гвоздену екипу“. На њих је у сваком часу могао да се ослони.

Док су се, уз завијање сирена, возили према Ници, комесар је преко радија од својих колега у Ници сазнао све појединости о упаду у банку. Највише га је бринула боца с нитроглицерином. У Ницу су стигли у пола четири по подне.

Филијала Лионске кредитне банке налазила се у самом срцу града на скверу окруженом авенијом Жан Медсен, где је био главни улаз, улица-

ма Марешал Жофр и Жозеф Бре, пролазом Емил Негрен и попречном улицом Лоншам на коју је гледала приземна канцеларија где је гангстер држао таоце.

Једини прозор те просторије, на око два метра од плочника, имао је решетку од кованог гвожђа. Улица Лоншам и зграде у њој била је евакуисана због опасности од нитроглицерина. На фасади банке постављена је телефонска линија да би с бандитом могло да се преговара.

Најбољи стрелци Н'Гијен Ван Лока, наоружани снајперима, ушли су у зграду преко пута канцеларије с таоцима да би проценили путању метка и заузели бусију. Испоставило се да се, због решетки, у канцеларији слабо шта разазнаје као и да разбојник седи у мртвом углу.

Проста једначина: он или ми?

С градоначелником Нице и прокуратором Републике утаночено је да су животи талаца најпречи и да комесар с једним својим човеком заузме њихова места. То је гангстер и сам тражио јер му је понос налагао да се носи с полицајцима уместо с безазленим грађанима.

Пре него што су Н'Гијен Ван Лок и полицајац Барнабе ушли да замене директоре, из хола банке изведени су сви новинари, службеници и полицајци осим комесарових командоса. Градоначелнику и прокуратору је речено да уђу у једну канцеларију, закључају се и не помаљају нос све док им комесар то не дозволи.

Затим је Кинез поставио своје људе тако да гангстер, ако покуша да бежи, упадне у клопку. Капарос, најбољи стрелац, остао је напољу с наређењем да пуца уколико се гангстер помери из мртвог угла. Батези и Роландо остали су у холу заклоњени стубовима. Гале се тихо увукао у собу до канцеларије с таоцима спреман да пуца ако Капарос промаши. Са Шимолом је договорена лозинка за тренутак зрео да почне акција.

За случај да га нико не погоди и он, с новцем, седне у аутомобил, који је такође захтевао, комесар се побринуо да у резервоару буде горива за тридесетак километара. Гангстер би, ради веће сигурности, вероватно сео позади, Барнабе би возио а Н'Гијен Ван Лок седео до њега. У погодном тренутку Барнабе би нагло закичио, гангстер изгубио концентрацију и комесар га ухватио у „крагну“ и задавио.

Н'Гијен ван Лок и Барнабе су, према изричитом захтеву разбојника, ушли у канцеларију одевени само у шорцеве, мајице и патике. Већ је било шест сати увече. Директори Брио и Дило уморно су устали из фотеља и изишли. За њих је мора била завршена. За полицајце се задатак свео на просту једначину: он или ми!

Мали, предај се!

Капи кише тукле су у окна прозора на који је сада била навучена тешка сомотска завеса. То није ваљало. Гангстер је, држећи у руци пиштољ уперен у дошљаке, седео близу прозора, али на месту које метак испаљен са улице никако не би могао да погоди.

– Ви нисте обични пајкани... Ти си опаснији – рекао је гледајући у комесара. – Када будем хватао маглу с ловом, ти ћеш остати овде, а твој другар ће са мном. Ако писне, заклаћу га!

Затим је показао термос-боцу:

– Ако падне, разнеће те!
– Грешиш, синко, разнеће нас! – исправио га је комесар.

Разговор је, извесно време, настављен у том стилу и комесар је, по младићевом нагласку, схватио да, баш као и он сам, потиче из неке гадне сиротињске четврти Марсеја. Многи комесарови другови из детињства завршили су као криминалци.

– Слушај, мали – рекао је момку – теби је највише тридесет година. Предај се. Спашћеш главу и нећеш ојадити мајку!

– Не трабуњај глупости! Тражио сам лову и добићу је! И нећу никада ићи у затвор!

Сви комесарови покушаји да га уразуми разбијали су се као о зид.

Гангстер се није шалио. Рука која је држала уперен пиштољ ниједном није задрхтала спремна да повуче ороз на сваки сумњиви покрет полицајаца, његових талаца.

Термос-боцу је држао на коленима сасвим безбрижно и по тој непажњи Н'Гијен Ван

Лок је закључио да се у њој не налази ни трунчица тог страшног експлозива.

Лозинка: „Откуп је стигао“

Седели су већ два сата, одавно у потпуној тишини. Киша је престала, унутра је било топло, а атмосфера набијена електрицитетом. Комесар је узалуд очекивао да на младићу примети знаке умора и покуша да га разоружа.

Изненада је нестало светлости и комесар је устао, пришао прозору и размакнуо завесу. Пиштољ у младићевој руци га је пратио. Светлост се брзо вратила, вероватно је био неки кратак спој, али завеса више није покривала окна.

У осам увече полицајци су били гладни и комесар је телефоном тражио да им се донесу сендвичи и сокови. Потајно се надао да ће му на послужавнику прокријумчарити неки мали револвер испод салвете. Али, нису се сетили.

У десет сати гангстер је постао нервозан. За њега је игра живаца трајала већ дванаест часова. Да би добио у времену, комесар је телефонирао свом човеку Шимолу који му је рекао да откуп од шест милиона франака стиже првим авионом из Париза.

Ова вест обрадовала је младића који је једва успевао да остане миран и сабран. И Н'Гијен Ван Лок и Барнабе осетили су да неће издржати још дуго и да је време за муњевиту акцију све ближе.

У пола једанаест комесар је поново телефонирао и Шимол му је рекао: „Откуп је спреман“ што је била лозинка

за почетак акције. Од тог тренутка све се одвијало веома брзо.

Н'Гијен Ван Лок и Барнабе су устали да сачекају Шимолу и од њега узму новац. Близина новца сасвим је растрожила премореног гангстера. Једва је чекао да с парама и једним таоцем побегне.

Нестрпљиво је устао и померио се према прозору сасвим мало, али довољно да изиђе из мртвог угла. Напољу се чуо пуцањ и звечање разбијеног стакла. Капарос није промашио. Гангстер је стајао као окамењен, и даље је држао пиштољ, али није окидао. У истом делићу секунде Гале је кроз отшкринута врата Барнабеу добацио револвер. Овај га је ухватио у лету и пуцао младићу право у главу.

Разбојник, пореклом Јерменин, звао се Гиј Патрик Чалијан, имао је двадесет четири године и потицао из марсејске четврти Вје Пор коју је Н'Гијен Ван Лок добро познавао још из детињства. У џеповима је имао два шаржера.

Да је Капарос промашио за један једини центиметар, младић би пуцао и, уместо њега, на поду у локви крви лежали би Барнабе и Н'Гијен Ван Лок.

У термос-боци није било нитроглицерина, само обичан сируп од поморанџе.

Следећег понедељка у Ницу је долетео француски министар унутрашњих послова Мишел Понијатовски и Н'Гијену Ван Локу и Барнабеу лично уручио златне медаље за храброст и пожртвованост. Могло је лако да се догоди да их преда њиховим удовицама.

Б. Дожић

НАСУКАНИ

Арал, море без воде

БРОДОВИ, И ЉУДИ

■
■
■
■
■
Цивилизација
још није
упамтила
да се пред
очима само јед-
не генерације
десила таква ка-
тастрофа. Уме-
сто мора наста-
је пустиња, а
све у име орде-
ња и ударнич-
ких значки...

■
Транспаренти су били огромни, бела слова на црвеном платну. Како и доликује сличним догађајима. Осмеси људи у тамним одељима били су широки, а поздравни типично руски: пољубац трипут и то све у уста. За дружбу. Уз звуке Интернационале и озбиљну блех-музику дељене су медаље и ударничке значке. Било их је толико да су једва успеле да стану у конвој камиона. После је било песме и игре, до зоре. И тако неколико пута.

Централни тргови у варошима Каракалпачке Аутономне Совјетске Социјалистичке Републике, Хорезмске области Узбекистана, Ташанжске области Туркменије и Кзил-Ординске области Казахстана били су украшени паноима с црно-белим фотосима ударника и њиховим црвеним словима исписаним кратким биографијама. Наравно, уз свако име био је и постотак пребачаја норме. Да се види, да се зна.

И сви су, тада, гледали у те паное, срицали огромне напи-

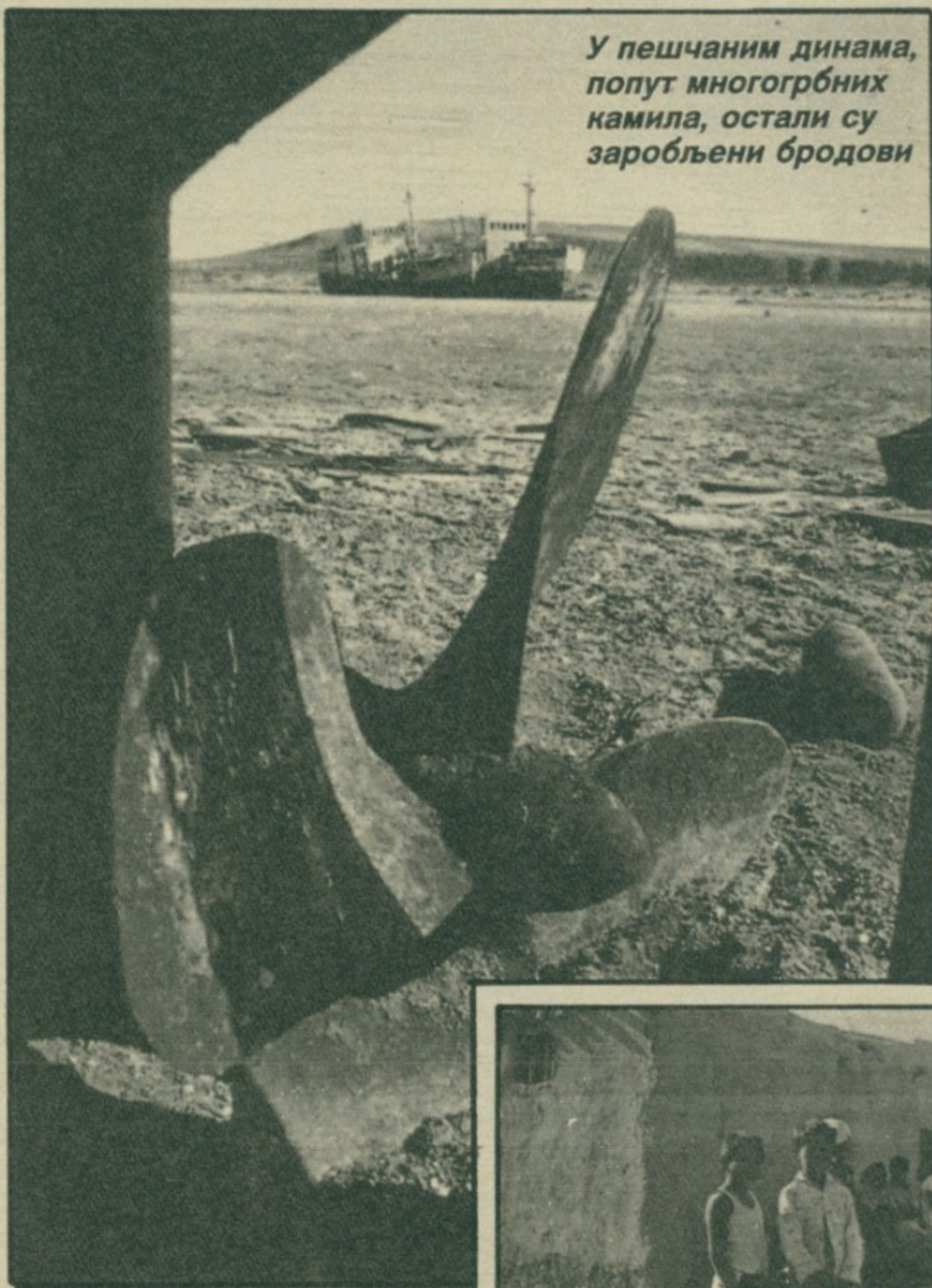
Овде, у близини града **Мујнака**, некад је била лука: море је побегло, бродови су остали на сувом.

се у месним новинама. Онда су гласно, да чују сви у близини, обећавали да ће баш они успети да надмаше и са тих почасних места истисну своје омиљене ликове, узор. Паперје ће летети на све стране, човек ће одлебдети у срећнију будућност. Јер, милион тона памука са тог простора, најсевернијег на коме се на кугли земаљској он узгаја, прави су улог у ону светлост која их чека на крају тунела. Милијарде рубаља сливаће се сваке године у заједничку касу трудбеника прве земље социјализма на свету.

Тако је и било, бар што се тиче количине памука и гомиле пара. Људи су радили свој посао, о будућности су бринули други. Тако је било све донедавно, док трудбеници нису ожеднели и почели да на обалама једног мора, у реду, чекају поред чесме. Нису ни видели кад им је Аралско море побегло, исушило се пред њиховим, увек будним, очима.

Соли, соли, другови!

У име милион тона памука, стотине хиљада тона пиринча, воћа и невероватно укусног

У пешчаним динама, попут многогрбних камила, остали су заробљени бродови

Узео деда свог унука и ставио га на крило па му прич'о да је ту некад Аралско море било. Хоће ли се вратити?

грохља – а све да би се пре-
чицом стигло у светлу будућ-
ност – једно море је претво-
рено у бару. Аралско море
почело је да личи на Панон-
ско, у причама оних који ве-
рују да дуго памте. На поједи-
ним местима, за непуних три-
десет година, обалска линија
се повукла и до деведесет
километара. Запремина воде
се смањила за 640 кубних ки-
лометара. Педантни статисти-
чари су израчунали да то из-
носи више од шездесет про-
цената.

Успаничени научници, чији
је глас својевремено лично
на зов пустињског усамљени-
ка, утврдили су да су сунчеви
зраци допрли до некадашњег
морског дна које се муњевитом
брзином претвара у сла-
тинасто-пустињску пустош. Уз
две већ постојеће пустиње у
средњој Азији – Каракул и Ки-
зилкум – огласило се и (нека-
дашње) Аралско море. Ње-
гово дно је већ постало изво-
риште прашине и соли које
ветрови немилосрдно разно-
се по огромним површинама,
и до 400 километара удаље-
ности.

Нимало утешно звучи пода-
так да ће до почетка наред-
ног века бити огољено више
од 40 хиљада квадратних ки-
лометара морског дна. По-
горшаће се климатски услови
не само у републикама сред-
ње Азије и на подручју север-
ног Кавказа већ и у Поволож-
ју и западном Сибиру. Ваља,
наиме, знати да је Аралско
море увек утицало на климу
поменутог подручја и служи-
ло као његов природни тер-
морегулатор и да се његово
благоволно дејство осећало
на растојању од 300 до 400
километара. Тога, међутим,
више нема. У категорији свет-
ских еколошких катаклизми
Арал заузима високо друго
место, одмах после опаснос-
ти од уништења тропских шу-
ма у сливу Амазона.

Прорачуни научника, који
су своја сазнања успели тек
недавно да обелодане, више
су него поразни. Настави ли
се на овакав начин, већ 2010.
године Аралско море ће по-
бећи у легенду, у причу, како
је то некад било. Јер, две ве-
лике реке – Сирдарја и Аму-
дарја, које су вековима сво-
јим водама пуниле Аралско
море – данас се само на гео-
графским картама уливају у
његу. Заробили су их лоше
урађени системи за наводња-
вање совхоза и колхоза.

Наука која се свакојаким
декретима ставила у службу
радног човека и његовог бо-
љег сутра успела је да напра-
ви још један корак. Заборави-
ла је – мада то пише и у најо-
бичнијим приручницима – да

старе и новоосвојене по-
вршине опреми неопходним
инжењеријским системом и
да уради потребну дренажу.
Подвиг – онај истински, труд-
бенички – постигнут је кад су,
да би одстранили сувишну со,
„опрану“ воду враћали у мо-
ре, односно у две реке.

Тако је и она минимална ко-
личина воде која је стизала у
Аралско море (или оно што
се некад тако звало) постаја-
ла слаткаста и жедно сунце ју
је халапљиво пило. Море је
постало мало већа бара не-
моћна пред океаном бесмис-
лене злоупотребе.

Канал од мора до мора

Срећа је што су се, и кад је
у питању Аралско море, поја-
вили људи који мисле на бу-
дућност, не више онако све-
тлуцаву. Климатолог Михаил
Будико је закључио да за
Аралско море има наде и да
она и није тако ништавна. Тврди
да ће још до краја 1990. доћи до
„огромног повећања“ воденог талога
и то можда за 50 одсто у поређе-
њу са садашњим нивоом.

Професор Одек Одеков,
директор Геолошког институ-
та Академије наука Туркмен-
ске ССР, мисли на много кон-
кретнији начин и предлаже
прилично разумно решење.
Каже:

– Мишљења сам да се тај
водени резервоар у средњој
Азији може напунити водом
Каспијског мора, а не преба-
цавањем сибирских река у
складу са донедавно постоје-
ћим „пројектом века“ да се
један део западносибирских
река „пребаци“ у средњу Ази-
ју, како би се попуниле залихе
Сирдарје, Амударје и Арал-
ског мора. Може се прокопа-
ти канал из Комсомолског за-
лива Каспијског мора, што из-
носи нешто више од 400 кило-
метара с незнатном висин-
ском разликом...

Уважени другови – мада
данас и многи од њих воле да
их ословљавају „господо“ – с
разумевањем и дужном паж-
њом су проучили нестајање
Аралског мора, као и предлог
професора Одекова. Истина,
мало је ко од њих видео ста-
новнике који, већ навикли,
стрпљиво чекају пред сувим
чесмама, нису спазили очај у
борама месних рибара нити
приметили прекор морнара
чији бродови леже насукани у
пустињи.

Срећа је за Аралско море
и добар део човечанства да
је човек ипак схватио да при-
рода није налик папирнатој
марамци коју једном употре-
биш и бациш. Да она, сутра,
не би, исто тако, одбацила чо-
века.

П. Милатовић

ПРОЧИТАЈ
ПРОСКИТАЈ

МИРИСОМ ПРОТИВ КИЛОГРАМА!

У Паризу је недавно одр-
жан Конгрес произвођача
мириса на коме су стручња-
ци одлучили да изграде спе-
цијалан програм „аромоте-
рапије“ чији би задатак био
да предложи нове врсте ми-
рисних есенција против гла-
вобоље, несанице, нервне на-
петости. Јер, научници тврде
да удисање разних арома-
тичних материја не само да
поправља расположење већ
и делује против стреса, у
ствари утиче на физиолошке
реакције човека које изазива-
ју узнемиреност, страх, љут-
њу. Тако је професор Токиј-
ског универзитета Сизуо То-
ри недавно открио да мири-
си делују на предњи део ве-
ликог мозга и то зоне које
управљају емоцијама. Ми-

рис јасмина, на пример, по-
јачава узбуђења, а лаванда
делује умирујуће.

На другој страни света, у
САД, утврђено је да оштри,
опори мириси приметно
смањују апетит и уклањају
осећање глади. Зато се они-
ма који желе да ослабе пре-
poručује мирис белог лука,
сулфора, камфора, нафтали-
на, а онима који пате од ано-
рексије (одсуство апетита)
да миришу цимет који поја-
чава жељу за храном. Мирис
лимуна или нане (метвице)
диже општи тонус код чове-
ка, а сандал изазива опушта-

ње. Од кампилице, међутим,
човек може да осети малак-
салост и зато ово пољско
цвеће не треба држати у ва-
зи, а ђумбир, који код нас и
није богзна како популаран
зачин, не само што није ште-
тан већ изазива осећање без-
брижности, радости и чак – у
недостатку бољег повода –
срећу.

КАД ГОСПОЂА БУШ УРЕЂУЈЕ ДОМ

Све је почело на изглед
безазлено. Брачни пар Буш
прво је позвао декоратера
Марка Хемптона да им пре-
уреди приватне одаје у Белој
кући. Сасвим природно, то
су радили готово сви пред-
седници САД. Бука се дигла
тек када је Конгресу стигао
захтев Бушових да им се
одобри милион долара за ре-
новирање осталог дела пала-
те.

Најмање 500.000 долара
требало би уложити у уређе-

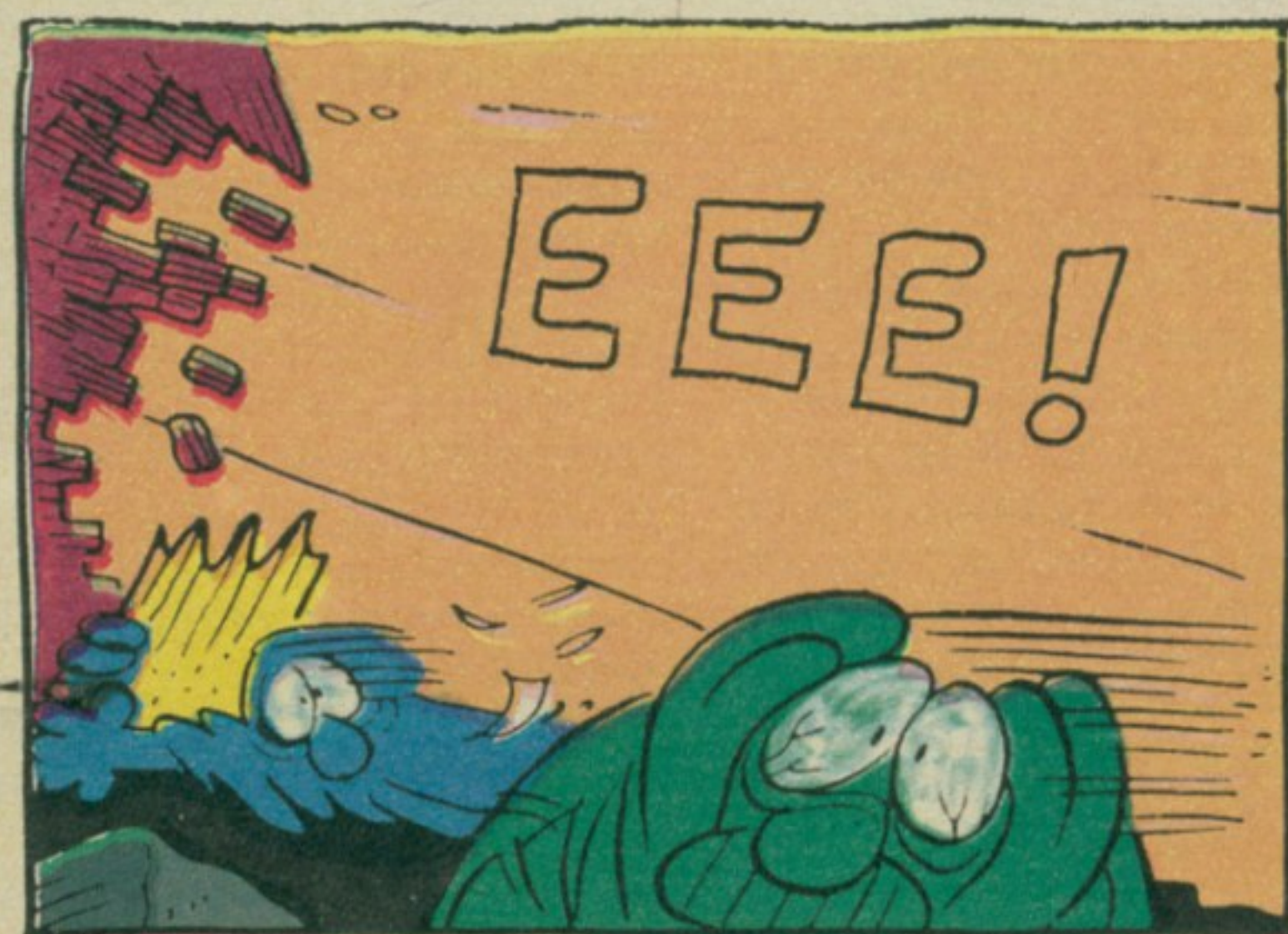
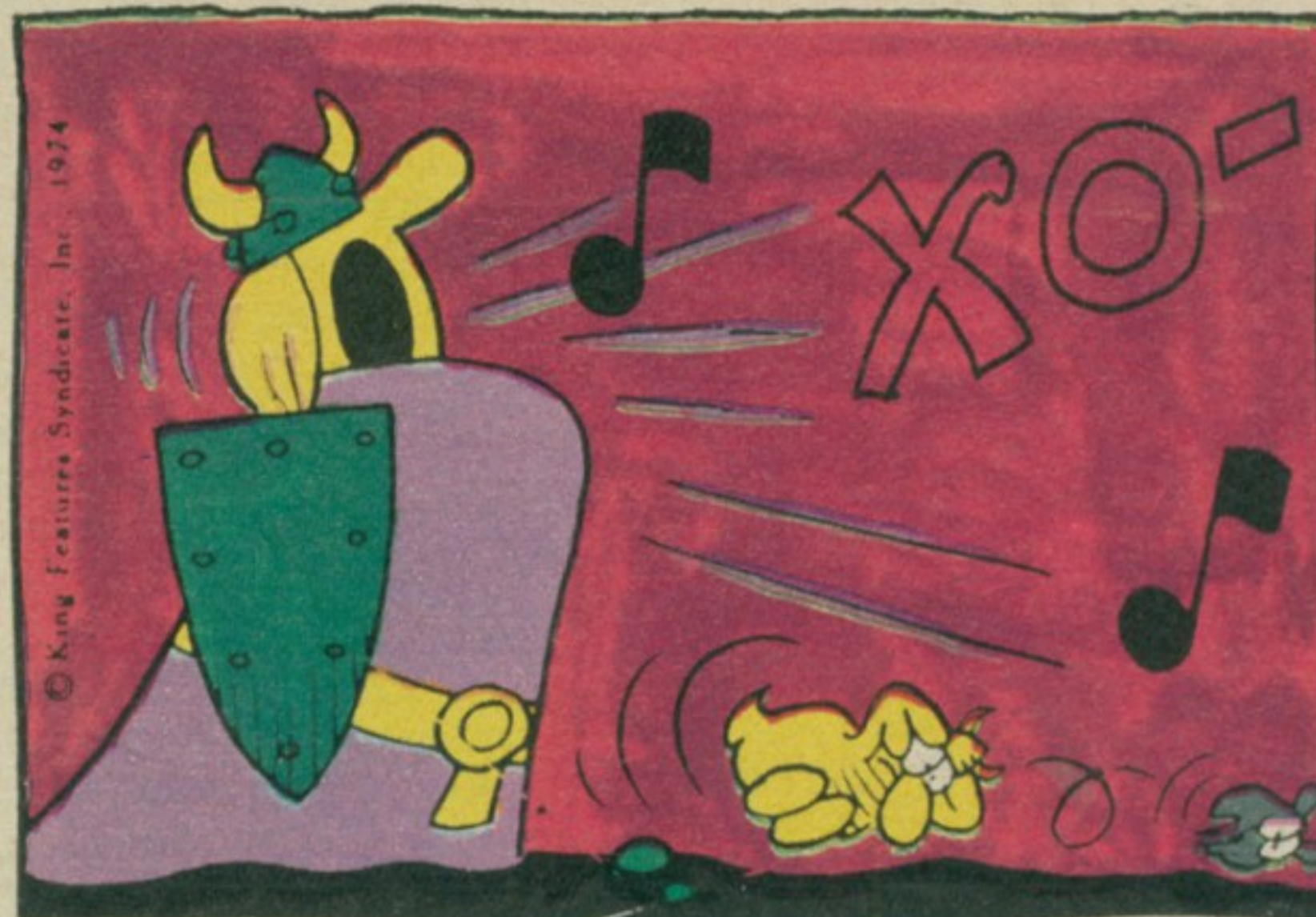
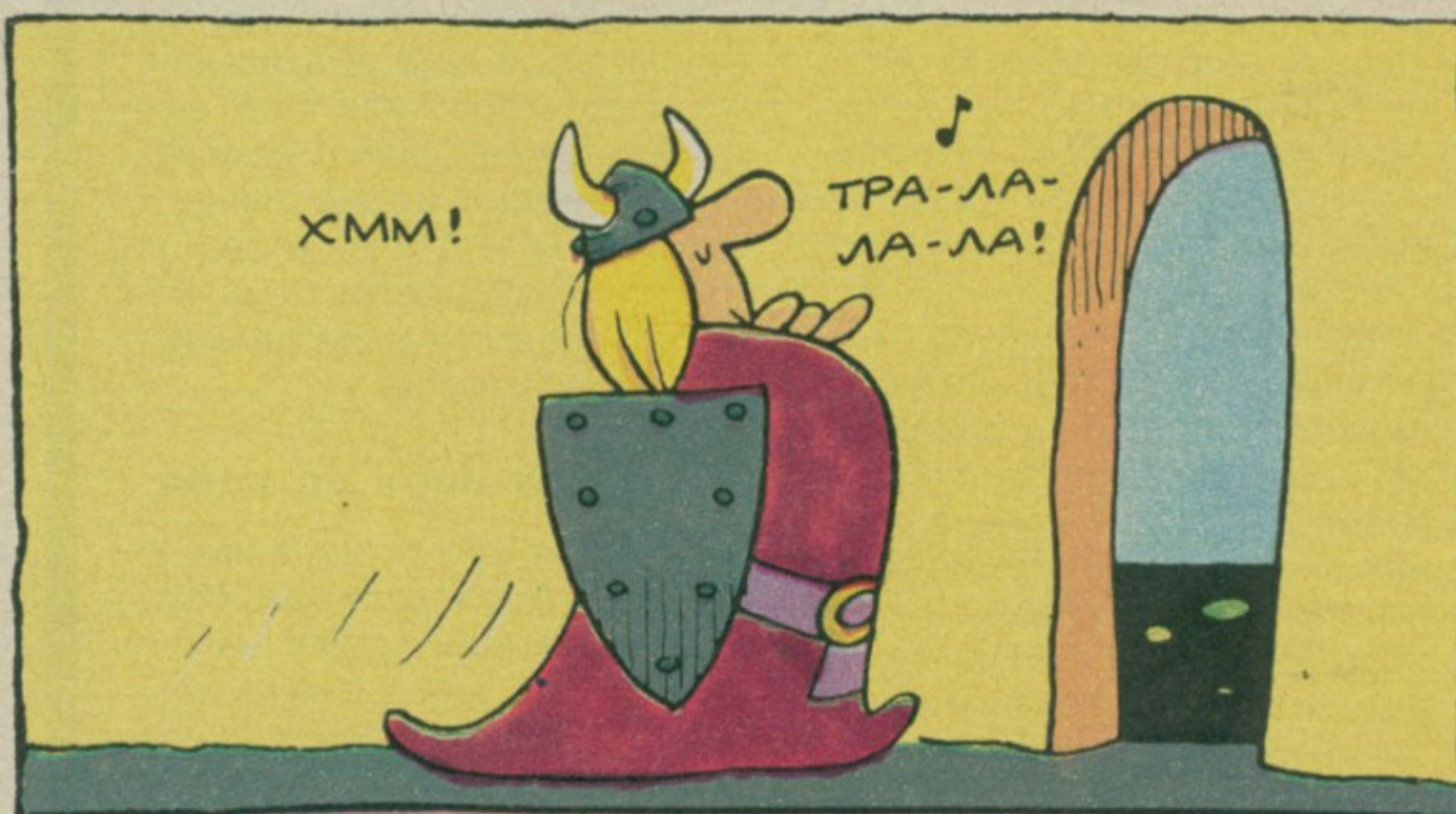
ње кухиње која, тако тврде,
није модернизована од дале-
ких педесетих година(!). За
реставрисање намештаја за-
хтевају следећих 125.000 до-
лара. По речима госпође
Буш, намештај је изгуљен и
оштећен на појединим мес-
тима, а на меблу се понегде
виде мрље од хране.

И, на крају, најмање
800.000 долара неопходно је
уложити да би се променила
прозорска окна. Требало би
да се израђују ручно да би
одговарала постојећим од
којих су многа направљена у
прошлом веку.

Нек' се зна кад госпођа и
господин Буш срећују свој
топли дом!

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

НЕВЕРОВАТНО АЛИ ИСТИНИТО

ОПЕРИСАЛА САМУ СЕБЕ

Средином 19. века најмоћнији племић у Пољској била је грофица Роза Браницка. Њена имовина била је процењена на тадашњих 20 милиона долара, а на њеним поседима радило је 125.000 кметова.

Године 1843. здравље шездесеттворогодишње грофице почело је нагло да попушта па је отишла у Немачку да тамошњи лекари утврде од чега болује. Саопштили су јој да је у питању рак дојке и препоручили хитну операцију на шта грофица, можда зато да не би уплашила своју породицу, није пристала. Уместо тога, путовала је по Немачкој, Швајцарској и Француској купујући разне хируршке инструменте у градовима кроз које је пролазила – у једном скапел, у другом хируршки нож, углавном, никада више од једног инструмента у једном месту. Зашто? Да нико не би наслутио какве су јој намере.

Кад је најзад сакупила све инструменте за које је сматрала да ће јој бити потребни, грофица Браницка повукла се у један хотел у Француској и сама уклонила канцерозни тумор са своје дојке. Брзо се опоравила и вратила у Пољску где је дочекала старост од 82 године.

ДЕСЕТ ГОДИНА ДРЖАО УЗДИГНУТУ РУКУ

Године 1902. факир Агостија из Бенгала, у Индији, подигао је једну руку право изнад главе. Агостија је био Индус за кога су сва задовољства били такозвани болови маја – што ће рећи илузија. Необични став заузео је, дакле, из религиозних побуда.

Прва три месеца човек у том положају осећа веома јак, готово неподношљив бол, уколико није истински „господар духа над материјом“. После је држање уздигнуте руке углавном подношљиво; пот-

пуно је укрућена, уз незнатну или никакву циркулацију крви, што је и са Агостијом био случај. А на његовом длану, једна птица је саградила гнездо. Зглоб рамена био је потпуно укочен, тако да факир не би

могао да спусти руку чак и да је то желео.

Ни факирова смрт 1912. године није помогла да се стање измени. Кад је Агостија отишао на вечни починак, учињено је то уздигнуте руке и отвореног длана.

ДЕТИЊЕ ЧУДО ОД ГЕНИЈА

Вилијам Џ. Сидис, син једног америчког психијатра, постао је очев ђак одликаш убрзо након рођења 1898. године. Кад му је било шест месеци, Вилијам је већ знао абецеду. Кад је напунио две године, дечак је умео да чита и пише. Са осам година завршио је основну школу и гимназију, а са десет се уписао на универзитет.

Као једанаестогодишњи студент на Харварду, Сидис је одржао предавање о четвртој димензији испољивши

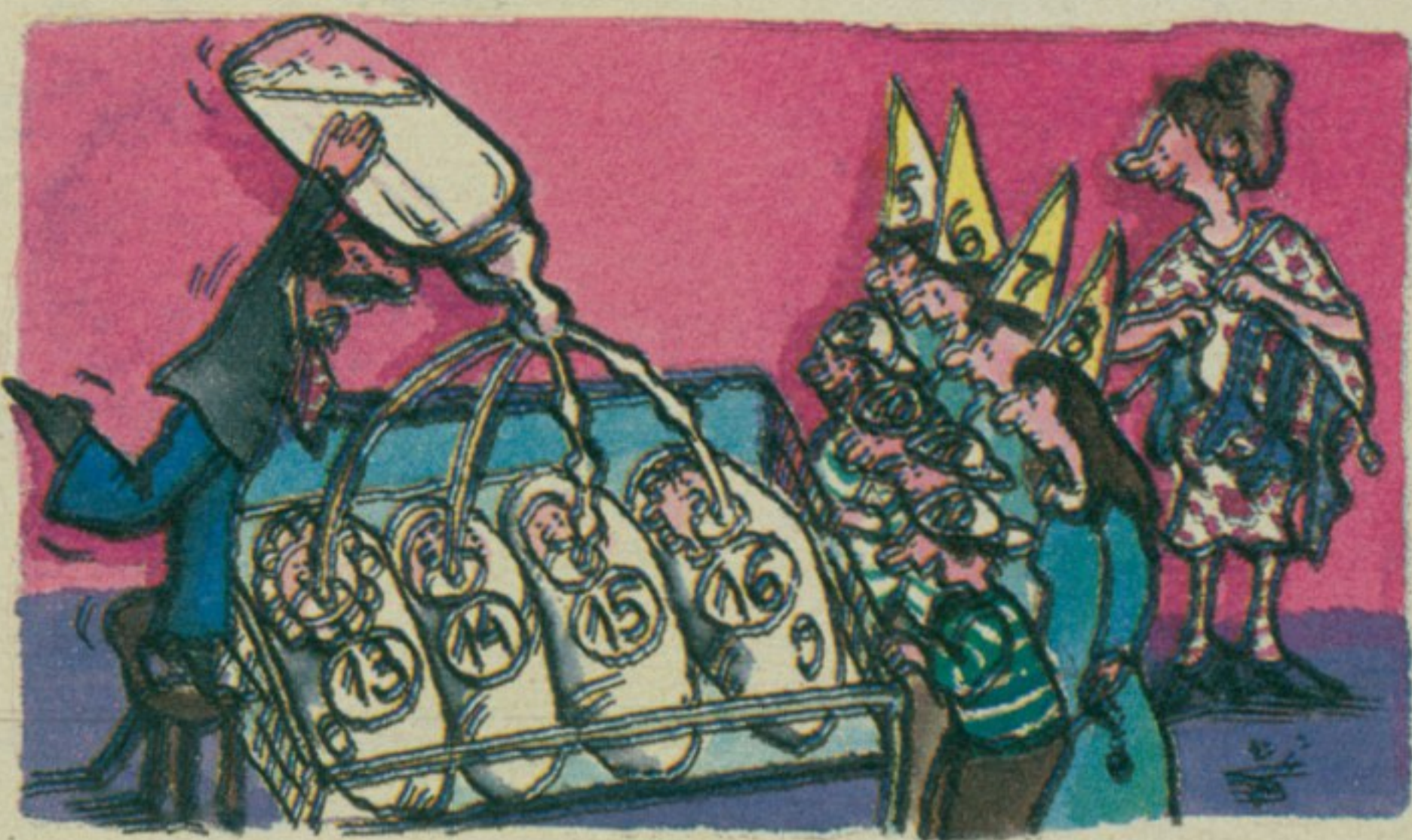
при том велико познавање материје и запањујући све чланове математичког одсека. Напунивши шеснаест година, дипломирао је са одличним успехом, а са деветнаест је постао редовни професор математике.

Међутим, упркос својим чудесним способностима у каснијим годинама није испунио обећања својих раних дана. Кад му је било 26 година, студент који је својевремено бриљирао у вишој математици откривен је како зарађује хлеб седећи за најобичнијом рачунском машином у неком дућану. Године 1943. усамљени бивши геније умро је у једном хотелу најниже категорије.

ДВЕ ЖЕНЕ РОДИЛЕ ПО ШЕЗДЕСЕТ ДЕВЕТОРО ДЕЦЕ

Две жене из две различите земље родиле су свака по 69 деце: Фјодора Васиљева из Русије и Ана Шајнберг из Аустрије.

Васиљева је постигла овај невероватан збир у 27 порођаја. Родила је четири пута четворке, седам пута је добила тројке и 16 пута двојке. Постала је славна личност свог доба, па се чак појавила и на двору цара Александра II. Умрла је 1872. године.

Прича Шајнбергове је слична причи Фјодоре Васиљеве. И она је својих 69 потомака добила у 27 порођаја, а што је најчудније, и она је родила четири пута четворке, седам пута тројке и 16 пута близанце.

Кад је Шајнбергова умрла 1911. у 56. години живота, њен муж Бернард поново се оженио и са другом женом добио осамнаесторо деце. Тако је Бернард Шајнберг имао укупно 87 директних потомака.

Илустровала: Ивана Швабић

Сустрети ВЕЛИКИХ КОМПОЗИТОРА

Челична леди
клавира:
Клара Шуман
заузима једно
од водећих места
међу највећим
пијанистима
света.

Између Волфганга Амадеуса Моцарта и двадесет четири године старијег Јозефа Хајдна развило се 1781. године присно пријатељство које је трајало све до преране Моцартове смрти. Иако су обојица били славни композитори и живели у истом граду, нису били супарници, напротив – узајамно су се поштовали. Хајдн се отворено дивео млађем уметнику:

„Изјављујем вам пред Богом, као частан човек, да је Ваш син највећи композитор кога лично по имену познајем” – писао је Хајдн Моцартовом оцу Леополду.

Другом приликом управа опере у Прагу упутила је Хајдну позив да компоује једну оперу за ту цењену кућу. Хајдн је одбио, рекавши да не разуме зашто није прво упитан Моцарт јер „нико, ма ко то био, не може стати с њим раме уз раме”. И одиста, исте године у Прагу је одржана премијера Моцартовог „Дон Хуана”.

Моцарт је Хајдну посветио шест гудачких квартета познатих као „Хајдн-квартети”, са посветом на насловној страни:

„Посвећено Јозефу Хајдну, капел-мајстору кнеза Естерхазија од његовог пријатеља Волфганга Амадеуса Моцарта”.

Моцарт је Хајдну звао „драги папа”. Када је неки мало познати композитор изјавио за једно Хајдново дело да никада не би тако компоновао, Моцарт је посковчио:

– Сигуран сам да не бисте! Исто као што ни ја тако не бих могао. А знате ли зашто? Јер ниједан од нас двојице нема тако сјајне идеје. – Другом приликом Моцарт је о Хајдну изјавио: – Нико није у стању да као Хајдн постиже све: да се шали и да потресе, да изазива смех и да дира до суза, све са једнаким савршенством.

Уочи свог првог одласка у

Лондон 1791. године Хајдн се опраштао од својих пријатеља, а Моцарт га је, са сузама у очима, загрлио.

– Немојте ићи, драги папа, молим вас, немојте ићи, ви сувише мало знате о стра-

ном свету и не говорите њихов језик.

– Мој језик је музика, сине мој, а њега разуме цео свет – умиривао је Хајдн Моцарта. А када је у Лондону добио поруку да је Моцарт умро,

Хајдн се овако обратио присутнима:

– Плачите са мном, пријатељи, јер свет више никада неће видети њему сличног.

Шопен је имао трему

До свог првог сусрета Росини и Вагнер се нису баш похвално изражавали један о другом. Тако је Вагнер писао о Росинију као о „ислуженој метреси која се ваља у луксузу”, а Росини да у Вагнеровој музици „има неколико дивних тренутака између језивих часова”. Касније се њихов однос знатно поправио пошто је Росини дознао да је Вагнер у кругу својих пријатеља изјавио:

– Ја се дивим том типу, али, молим вас, немојте ме одати мојим присталицама јер би ме каменовали.

Потом је Вагнер с изненађењем прочитао у новинама Росинијеву изјаву:

„Препричава се да сам ја неком Вагнеровом присталици сервирао рибу чорбу без рибе и да сам, на изненађење свог госта, наводно рекао: 'Па ето, њој недостаје оно главно, риба, а то вам је исто као код музике вашег обожавањег Вагнера. И њој недостаје оно главно – мелодија'. Овим јавно демантујем такво препричавање и изјављујем да ми никада није пало на памет да утврдим или нападем једног музичара који настоји да тражи нове путеве у уметности.”

Ускоро после тога Росини је позвао Вагнера на разговор и од тада су један другог ценили и поштовали.

Фредерик Шопен је дошао у Париз 1831. године и између њега и Франца Листа одмах се родило велико пријатељство. Пољак је спадао међу ретке пијанисте које је Лист уважавао. Њих двојица су били уметници различитих темперамената: Лист пијаниста изразите бравурозности, док је Шопенова величина најбоље долазила до изражаја када би свирао у малом, интимном кругу.

РИБЉА
ЧОРБА
БЕЗ
РИБЕ

„Свирање на концертима није за мене” – писао је Шопен Листу – „зато што ми дах стаје у грлу од толиких уста, те хиљаде радозналих очију ме паралишу, а од њихових непознатих лица занемим. Ви сте, драги Листе, међутим, створени за концерте јер сте у стању да безмало убијете публику ако је не освојите.”

Шопен је Листу посветио своје етиде опус 10, а кад је Шопен умро, Лист је први написао његову биографију где стоји и ово:

„Он је свему давао неописиву отменост, вибрирајући импулс који је, чинило се, збрисао све материјално, обраћао се непосредно слушаоцевој души, без посредовања чула.”

И Шуман је био усхићен Шопеном чим је чуо његова прва дела:

– Господо, доле шешире, ево генија!

Ви сте, драги Листе, створени за концерте пошто сте у стању да безмало убијете публику ако је не освојите – писао је Шопен свом пријатељу

Ова два композитора упознала су се 1835. године, али се међу њима није развило нарочито пријатељство. Док се Шуман Шопену безрезервно дивио, Шопен његова дела није много ценио.

Клара и Брамс: да ли су...?

Изгледа да је и Вагнер најбољег пријатеља имао у личности Франца Листа:

„Изненадио сам се” – писао је – „када сам у њему открио своје друго ја. Оно што сам ја осетио компонујући, он је осетио диригујући. Захваљујући овом мом најбољем пријатељу, ја сам баш у часу кад су ми одузели домовину, освојио оно што сам увек и свуда тражио – праву и толико жељену домовину своје уметности. Мислио је увек и свуда на мене, био је одлучан и спреман да помогне кад год ми је то било потребно и то срцем широко отвореним јер ме је волео најоданијом љубављу”.

Јоханес Брамс, омиљени Кларин композитор после њеног драгог Роберта...

Лист је доиста често пропагирао Вагнерова дела диригујући их. Његова кћерка Козима удала се за Вагнера – пошто се развела од пијанисте и композитора Фон Билова.

Клара Шуман, која спада у највеће пијанисте свих времена, мрзела је Листа просто патолошки, само зато што је њеном драгом мужу Роберту рекао за један квартет да „није оно право”. Клара би побеснела при самом помињању Листовог имена. Уз Листа, дакако, није подносила ни Вагнера. Али, зато је Брамс за њу био нешто друго. Радно је и често изводила на концертима његову музику, а кад је 1854. Шуман ментално оболео и умро, између Кларе и Брамса пријатељство је постало веома блиско. Брамс није ни крио заљубљеност у Клару, а она? Ко зна, закључују историчари музике, ко зна...

Занимљиво бледило

Лист је свом ученику Валерију Боасеу говорио о Карлу Марији фон Веберу кога је посебно ценио. Сматрао је да су његове композиције моћније од било чијих „као што су величанствена природа Новог Света и девичанске шуме Америке у поређењу с поткресаним, огорађеним баштама Европе.”

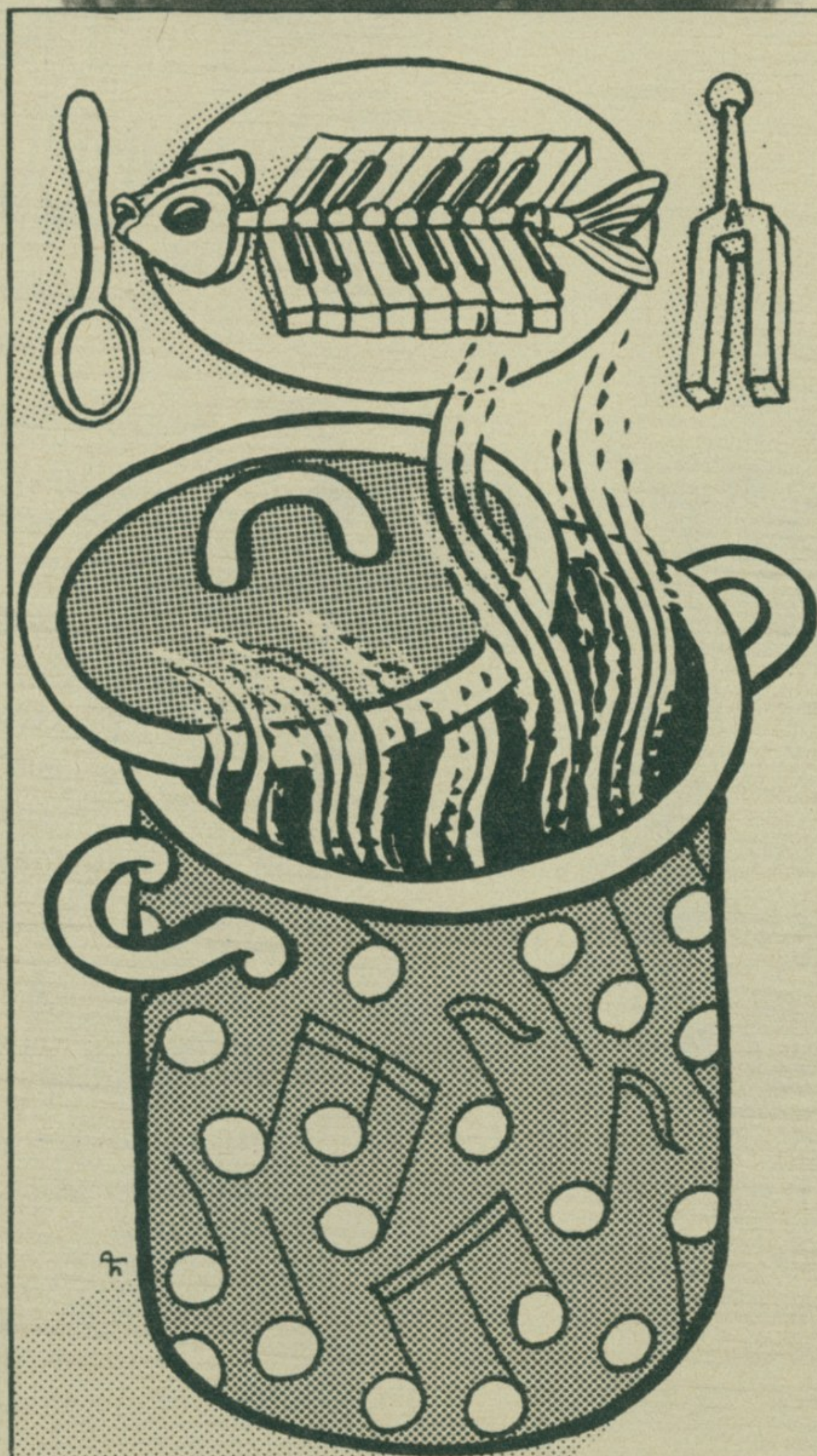
Теодор Делер (1814–1856), Аустријанац, чудо од детета, студирао је код Чернија и постао веома познат пијаниста. Менделсон га никако није трпео:

„Изненађен сам што Делера обожавају. Био ми је занимљив само кад сам га први пут слушао, после тога деловао ми је хладно, срачунато и готово досадно.”

А велики песник Хајнрих Хајне шалио се на Делеров рачун:

„Неки кажу да је он последњи међу другоразредним пијанистима, а други тврде да је први међу трећеразреднима... Префињена немоћ, елегантна неспособност, занимљиво бледило, то је Делер.”

Музикус

КАЖЕМ
ТИ
БОЈОМ

ПУСТИЊО,
ВОЛИМ
ТЕ
ЩАРЕНУ
!!

Црвене и црне,
тиркизне и пур-
пурне, кесте-
њасте, жуте, зе-
лене, плаве...
Шминка покри-
ва камене куће
и женска лица!

Лица жена и фасаде – а и та реч не значи ништа друго до „лице“ – оно су што највише запањи свакога ко први пут дође у Јемен, сиромашну и на два дела подељену земљу на југу Арабије. Те боје попут ватромета прште на пустињском сунцу. Већ на први поглед очигледна је сличност слојева и шара на образима и камену, под сводовима обрва и луковима врата и прозора. Како то раде, и зашто?

Украшавање лица и куће има двосмислено значење: истовремено сакрива „прави“ изглед, али и открива „душу“ онога ко је повлачио и бојио шаре. Та се двосмисленост види и у језику, где се исте речи употребљавају за делове тела и делове куће. Тако „бајт“ значи „кућа“ или „породично дрво“, а „батн“ – буквално „стомак“ – каже се за укућане, припаднике једног племена или клана. Слично значење имају речи које би се превеле као „месо“ или „стегно“.

Све те боје на лицу и кућама пуне су значења. Рецимо, много беле означава неки срећан догађај у кући – повратак са ходочашћа, венчање или свршетак Рамазана. А врата и прозори, та места где се укрштају и мешају два света, спољашњи и унутрашњи нарочито су брижљиво украшени, било каменом „чипком“, било разноликим шарима, све још у експлозијама боја.

Најстроже чувана тајна

Палета шминке којом Јеменке скривају прави изглед својих лица богата је и широка, а данас још и више, јер је и тамо доспела увозна синтетичка козметика. Али, тајна справљања боја за лице и данас се најстроже чува. Њу обично зна само понека старица коју ће наследити друга, круг упућених невелик је и чврсто затворен.

Зна се само понешто уопштено о начину справљања боја. Тако се жута добија из корена курикуме – једне врсте ђумбира – који се мелје, а затим разређује и мути с водом. Црна може да се добије из антимона, или манганског праха, неко користи индиго помешан с пепелом, док други праве биљни катран тако што пусте да полавно сагорева једна врста дивље маслине. А за црвену се обично узима метални оксид у који се умешају ружини пулоци, истуцане шкољке, сушомово, бадемово или уље из семенки кајсије.

Рецепте према којима се одређују односи ових састојка не зна нико сем поменутих старица. Боје које направе имају облик малих купа које се продају на пијаци. Да би се наносиле на лице, морају да се умоче у воду.

Зелена се не продаје, њу свака жена сама „прави“ тако што користи сочно лишће које здроби и згњечи – обавезно левом руком јер се она сматра „нечистом“ – а затим прстима десне руке украшава лице према сопственој маштовитости.

Кад пуца дрво и камен

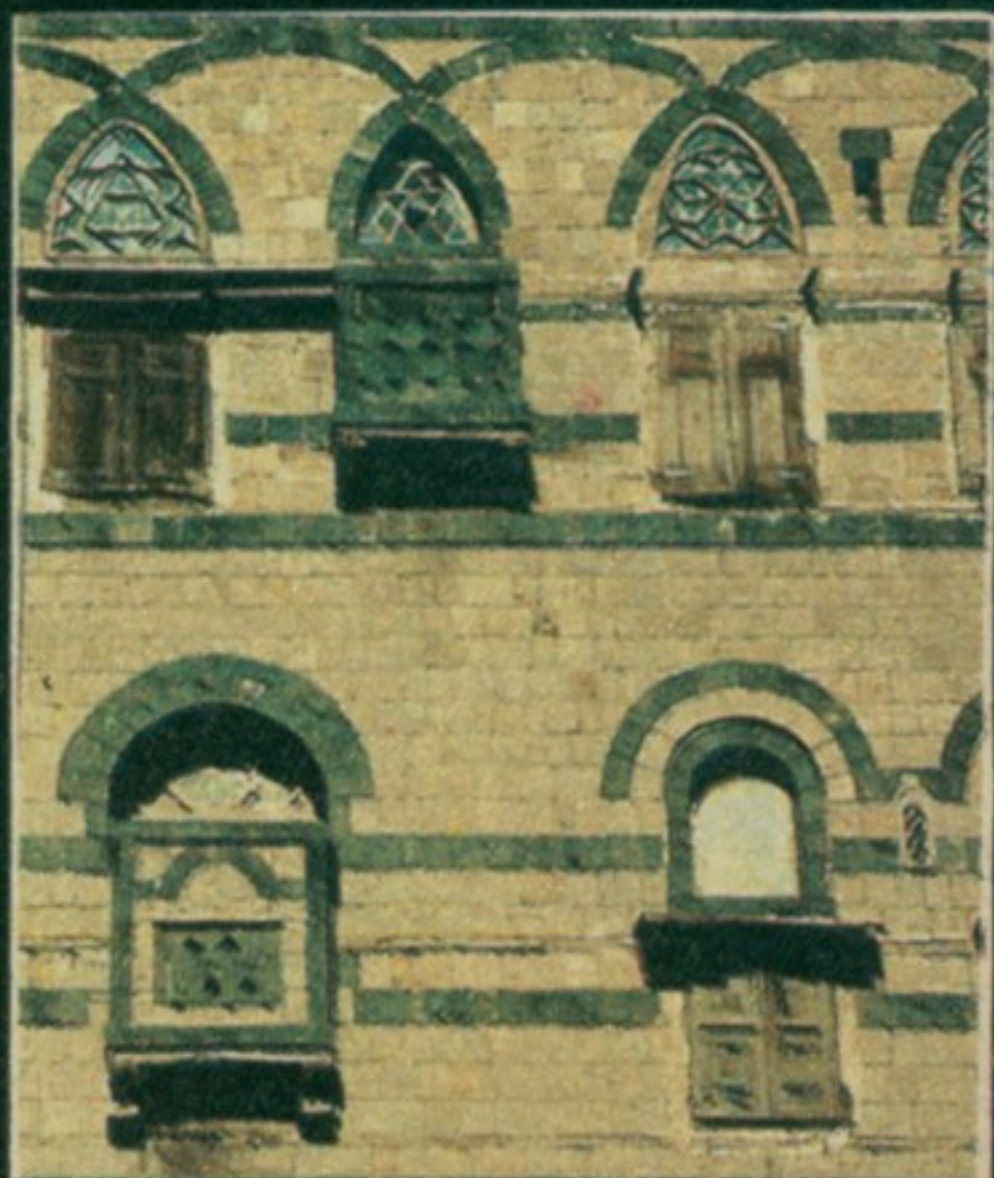
Сматра се да ово темељно шминкање има исту улогу као и вео, тако да сваки пут кад излази из куће жена тиме сакрива свој стварни изглед, али чим се врати она опет све обрише за тили час.

Шаре су, наравно, онакве какве религија допушта: ислам забрањује да се приказују живи створови, такво подражавање „Створитеља“ кажњава се вечитим проклетством. Отуда је настало ово силно богатство апстрактних шара, од цик-цак до арабески.

Ипак, кад је о украшавању и бојењу лица и кућа реч, не треба заборавити ни сасвим „овоземаљске“ разлоге који, уосталом, леже и у темељу оних верских. А то је: заштита и душе и тела од природе која у овим пределима између океана и пустиње није нимало питома. Тако слојеви шминке штите осетљиво женско лице од шибања ветра и пржења сунца и од оштрих честица пустињског песка. А слојеви боје, нарочито око кућних врата и прозора, имају и те како практична значења: бела и плава одбијају муве, а све заједно штите дрво и камен од пуцања и пропадања у клими где су дани врели а ноћи ледене.

Па када је задовољио све наведене потребе – практичне и религијске – остаје још она вечита човекова тежња да свој живот учини што лепшим и што богатијим. Овде, окружене пустињским бледилом, једино су и могле да никну овако живописне куће, а људи да се одену у што богатије рухо!

М. К.

ЈЕДАН ЈЕ

МОРАО ДА УМРЕ

**– Убићу те пре мрака!
– запретио је помахни-
тали затвореник разо-
ружаном полицајцу.
Били су сами насред
океана, 1200 киломе-
тара од најближе оба-
ле, без хране и без во-
де...**

Незапамћено невреме беснело је Атлантиком и наш брод „Фредерик Квин“ лично је на беспомоћну играчку у рађама помахнитале природе. Будан сам лежао у висећој постељи и страховао да ли ћемо се безбедно докопати прве луке. Нисам успевао ока да склопим. Тргао ме је страшан прасак. Прво што сам помислио било је да је експлодирала муниција коју смо превозили. Кад сам истрчао на палубу, следеио сам се: наша лађа распукла се надвоје.

Метеж који је настао виђао сам само у филмовима, све дотад верујући да то припада свету маште. Морнари и официри су се, галамећи у страху, сударали међу собом, падали и поново устајали. Већина је већ ставила појасеве за спасавање, чамци су летели у море. Капетан, најприбранији од свих, довикнуо ми је:

– Хокинсе, пожури! Брод неће успети да се одржи више од десет минута!

Ветар је вероватно однео моје речи да морам доле, у потпалубје, по свог затвореника. Трком сам се спустио и откључао кабину коју је Џек Горт, мој затвореник, својом огромном телесином потпуно испунио.

– Ураган је преполовио брод. Излази и трк према чамцима! Само упамти, мораш у исти чамац са мном, још си мој затвореник.

Следећег тренутка Горт ме је тако ударио да сам полусвестан пао на под. Не знам колико је времена од тада протекло, тек – кад сам дотетурао на палубу, угледао сам Џека Горта како се грчевито држи за ограду. Закаснио је да се укрца у неки од чамаца који су већ били подалеко од брода који је тонуо. Остали смо сами на броду, напуштени. Онако очајни довукли смо се до капетанове кабине и до бесвести напили.

Горт бежи чамцем

Ја сам први дошао свести. Море је сада било мирно попут уља а наша олупина је, за дивно чудо, још плутала. Некако сам се довукао до палубе и на стотинак метара од брода видео преврнут чамац за спасавање. Једва сам успео да свог затвореника пробудим из кошмарног сна и да, заједно, скочимо у воду, у потеру за јединим спасом.

На једвите јаде успели смо да окренемо ча-

мац. Натоварили смо у њега гомилу конзерви, неколико балона воде за пиће и прибор за прву помоћ, али у тренутку кад сам ја хтео да се укрцам, Џек Горт је показао своје право лице. Први је ушао у чамац и одмах почео да весла удаљујући се од мене. На моју велику срећу, у веслање се није баш разумео и чамац се вртео у круг.

– Горте, ти немаш појма о пловидби! – викнуо сам му. – Без мене се никад нећеш докопати копна. До Африке има бар још 1200 километара. Пустите ме у чамац!

Прво се злобно смејао, али пошто није успевао да одвесла даље, упркос грчевитим покушајима, помирио се са судбином и пристао да ме прими у чамац. Знајући да је сад све у мојим рукама, рекао сам му:

– Ти си још мој затвореник. Ја ћу делити воду и храну и доносити одлуке. Ако ме не будеш слушао, везаћу те!

Од једног весла направили смо јарбол а моја кошуља је послужила као једро. Имали смо воду, конзерве меса и бисквите за петнаестак дана. Ја сам још имао повећи нож и револвер са светлосним ракетама. Оружје ми је испало док сам пливао. Израчунао сам да имамо довољно хране за четрдесет дана ако будемо узимали мање оброке.

Прву ноћ преспавали смо мирно: ја у предњем, он у задњем делу чамца. Између нас ставио сам конзерве како бих га бар чуо ако покуша да ми се приближи. Тако смо пловили пуна четири дана, без и најмањег неспоразума.

Затвореников заробљеник

Сунце је немилосрдно пекло. Очи су ме болеле од мора светлости која се одбијала од површине воде. Ни данас ми није јасно како смо успели да угледамо брод у даљини. Горт

МА ШТА КАЖЕШ

СТАНИ И РАЗМИСЛИ

- Писац који говори о својим књигама готово је исто тако лош као мајка која говори о својој деци. **Дизраели**
- Оно што не можеш да урадиш сам поквари бар другом. **Карел Чапек**
- Добру теорију не треба никада кварити објашњавањем. **Питер Макартур**
- Сваки пут када сте истог мишљења као већина, застаните и размислите. **Марк Твен**
- Љубав је за једну ноћ кадра да изгради Кинески зид. **Корејска пословица**
- Особа која се слаже са свим оним што кажете или вас не слуша или има намеру да вам нешто прода. **Бад Холодеј**
- Зли језици страшнији су од пиштоља. **Александар Грибоједов**

је почео махнито да скаче и маше рукама, а ја сам посегнуо за сигналним пиштољем. Истог тренутка мој затвореник се залетео на мене покушавајући да ме гурне у воду. Вероватно је желео да остане сам кад стигну спасиоци.

Не знам како ми се нож створио у руци, али сам следећег тренутка осетио да се зарива у нешто меко. Цек Горт је вриснуо и пао. Брод се у међувремену удаљио и нас двојица смо поново остали сами. Само, сада је Горт

лежао непомично на дну чамца. Избио сам му лево око. Повреда није била смртоносна и, пошто сам га преврио и бринуо о њему пуних недељу дана, он се опоравио.

Олуја је поново наишла изненада. И док сам покушавао да у празне конзерве накупим бар неколико капи кишнице, Горт се некако докопао мог ножа и сада држао ситуацију у својим рукама. На једвите јаде успео сам да га убедим да ме не убије јер сам неће успети да се докопа обале. Смиловао се, али је зато преосталу храну и воду узимао халапљиво. Ја сам добијао мрвице.

Убрзо смо остали и без хране и без воде. Избили су нам чиреви, малаксали смо од глади и жеђи, а Горт је, сад је то било ван сваке сумње, потпуно полудео. Привиђало му се да види људе, урлао је и претио ми машући ножем:

– Убићу те пре мрака! – рекао ми је једног дана.

Изгледао је ужасно: зарастао у браду, без ока, сав у ранама. Кад се залетео на мене, сагнуо сам се и он је, не успевши да се задржи, пао преко ивице чамца. Као по команди, следећег тренутка море се зацрвенело од његове крви. Ајкуле су нас већ данима стрпљиво пратиле и, ето, исплатило им се.

Онда је за мене наступио најужаснији део пловидбе. Био сам сам у тој језивој тишини, стиснут између мора и неба. Сунце је испијало из мене сву снагу и вољу. Нисам имао ни хране ни воде. Језик ми је био толико отежан да сам често мислио да ћу се угушити.

Брод сам угледао четрдесет трећег дана. Био је то један француски танкер, сазнао сам, у болници у Најробу, после три дана дубоке несвестице. Кад су ме нашли, мој чамцац је био око двеста миља од обале. Са танкера су ме хеликоптером пребацили у Најробу, где сам три недеље провео у болници. Цек Горт није имао среће.

Едвард Хокинс

Илустровао: Брана Јовановић

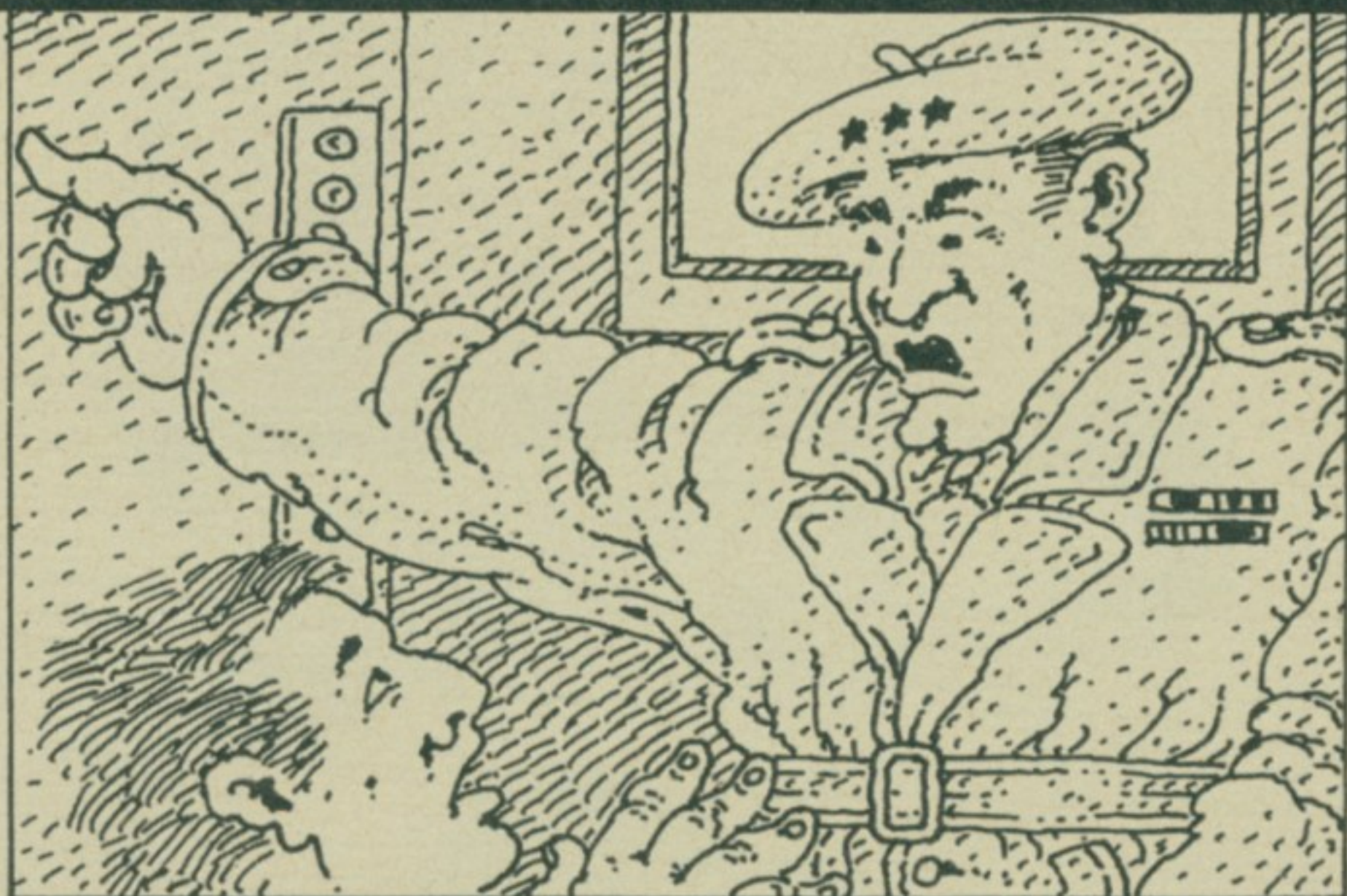
ДОБРО ОБЕЗБЕЂЕНА БАНКА

Директор познате Федералне банке у Швајцарској др Маркус Редли видео је једног дана да се непознати посетилац задржао пред једним шалтером и после радног времена.

– Извините господине, банка је већ затворена а ви сте, изгледа, мало залутали у овим нашим просторијама. Дозволите, ја ћу вас извести, али ћемо морати да прођемо кроз четвора добро закључана врата.

Чистачица која је чула директорове речи одмах се умешала у разговор:

– Па, господине директоре, зашто не изведете господина на споредна врата. Она су ионако увек отворена. ■

НЕМИЛОСРДНИ ВОЈСКОВОЂА

Најџел Хамилтон у биографији маршала Монтгомерија, чувеног британског војсковође из Првог светског рата:

„Његово неумољиво око откривало је и најмању слабост коју би, понекад, грубо кажњавао. Једне вечери у енглеском граду Борнмауту пензионисани Монти случајно се срео у хотелском лифту са својим некадашњим војником који му се бацио пред ноге плачући од узбуђења.

– Устаните! – заурлао је Монтгомери гурајући га из лифта. – И сместа идите да се подшишате!“ ■

УМЕТНИЧКА АМБИЦИЈА

Кад су чувену холивудску звезду и одличног глумца Спенсера Трејсија, удубљеног у филмски сценарио, питали шта у њему тражи, он је без оклевања одговорио: „Слободне дане.“

САМОПОСЛУГА

Цедуљица мужу: Салата ти је у башти! ■

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ПРОТУМАЧИТЕ ПОСЛОВИЦУ

Ово је игра у којој треба да откријете прави смисао једне пословице. Уз сваку смо навели и четири различита тумачења. Ваш задатак је да се мало помучите и изаберете оно које, по вашем мишљењу, најбоље изражава мисао, односно поруку изречену пословицом.

1 Пословица „Видела жаба да се коњ поткива, па и она дигла ногу”, значи:

- а) Добро је понекад имитирати друге.
- б) Коњ не може да се поткује док не дигне ногу.
- в) Ако увек радиш оно што и други раде, можеш испасти смешан.
- г) Сан сваке жабе је да постане коњ.

2 „Зле очи никада добро не виде” значи:

- а) Зао и добар човек разликују се по очима.
- б) Лош човек не може да види доброту код других људи.
- в) Неки људи имају добар вид, а неки не.
- г) Људи који не виде добро треба да носе наочари.

3 „Не број пилиће док се не излегу” значи:

- а) Нека јаја имају по два жуманца, па зато не можеш знати колико ће пилића бити.
- б) Не можеш ићи око кокошиња и бројати јаја јер ћеш узнемирити кокошке и оне неће носити јаја.
- в) Не треба бити сигуран у нешто што се још није догодило.
- г) Не можеш бити сигуран колико ће се пилића излећи јер су јаја врло ломљива.

4 „Ко рано рани – две среће граби” значи:

- а) Што раније устанеш, више ћеш посла обавити.
- б) Рана ће ти два пута брже зарастати ако је не повредиш поново.
- в) Ако раније устанеш, раније ћеш и лећи.
- г) Ако устанеш раније, бићеш двоструко срећнији.

5

„Ако коза лаже, рог не лаже” значи:

- а) Када коза побегне, најлакше ћемо је наћи по рогу.
- б) Може се слагати, али не и даж сакрити.
- в) Постоје апарати којима се открива да ли човек говори истину.
- г) Свака коза има два рога.

6

„И велики малог треба” значи:

- а) Одрасли доста тога сазнају од деце.
- б) Нико није толико свезајући да му не треба помоћ других.
- в) Човек је друштвено биће.
- г) Ако имаш велико стопало, добро је да носиш мале ципеле.

7

„Испечи, па реши” значи:

- а) Ко много говори, прича и глупости.
- б) Треба добро размислити пре него што се нешто каже.
- в) Кад нам се колач добро испече, тај рецепт треба рећи и другима.
- г) Паметније је ћутати.

8

„Који хрт два зена тера, ниједнога не ухвати” значи:

- а) Хрт не може да ухвати два зена у исто време.
- б) Ако радиш више послова у исто време, не можеш ни један успешно завршити.
- в) Не треба учити два страна језика у исто време.
- г) Ловачки пси су посебно дресирани.

9

Индијанска пословица „Не суди о човеку док не обујеш његове мокасинне” значи:

- а) Ако неко лепо изгледа, то не значи и да је добар човек.
- б) Не суди о човеку док не сазнаш све о њему.
- в) Ако је човек нерасположен, то може да значи да га жуљају ципеле.
- г) Ако желиш нове ципеле, а не можеш да их купиш, онда их посуди од друга.

10

„Од једног удара дрво не пада” значи:

- а) Дрво се не може срушити једним ударцем.
- б) Дрвосече имају тежак посао.
- в) Треба добро запети да би се нешто постигло.
- г) Сујеверни људи куцкају три пута у дрво.

РЕШЕЊЕ:

а) 01 : 9 (6 : 9 (8 : 9 (1 : 2) 6 : 3) а : 4) а : 9 (5 : 6) 6 : 7)

С. Лазаревић
М. Марсенић

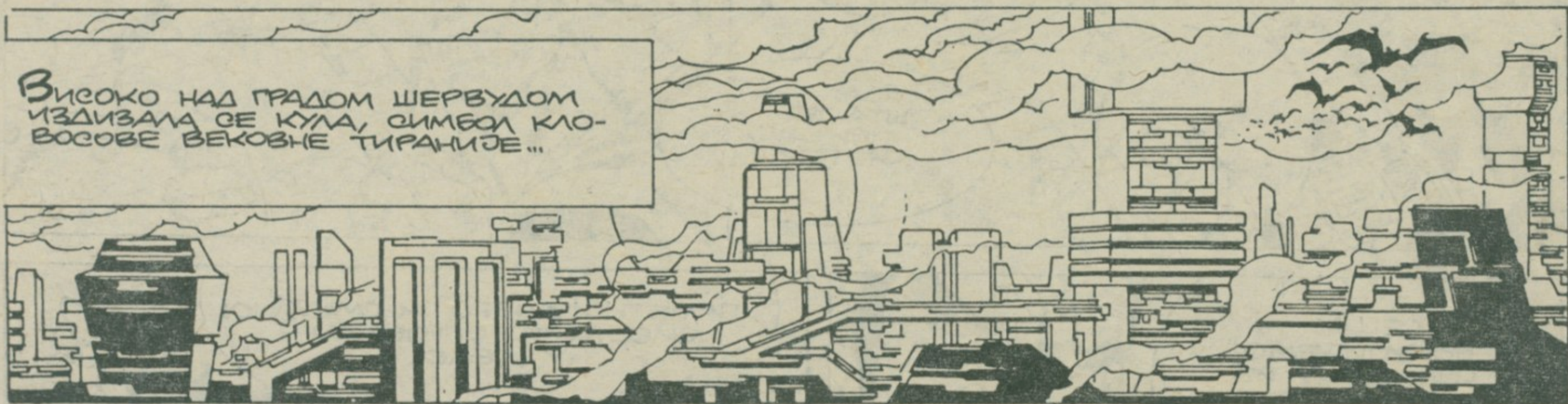
БЕЛИ СТРЕЛАЦ

FRANÇOIS CORTEGGIANI

ЦРТА: JEAN-YVES MITTON

ЕПИЗОДА 10
ТАОЦИ

ВИСОКО НАД ГРАДОМ ШЕРВУДОМ
ИЗДИЗАЛА СЕ КУЛА, СИМЕОЛ КЛО-
ВОСОВЕ ВЕКОВНЕ ТИРАНИЈЕ...

АЛИ, СВАКИМ ДАНОМ ВЛАДАРЕВА
МОЋ ЈЕ СЛАБИЛА, А ПОБУЊЕНИ-
КА ЈЕ БИЛО СВЕ ВИШЕ...

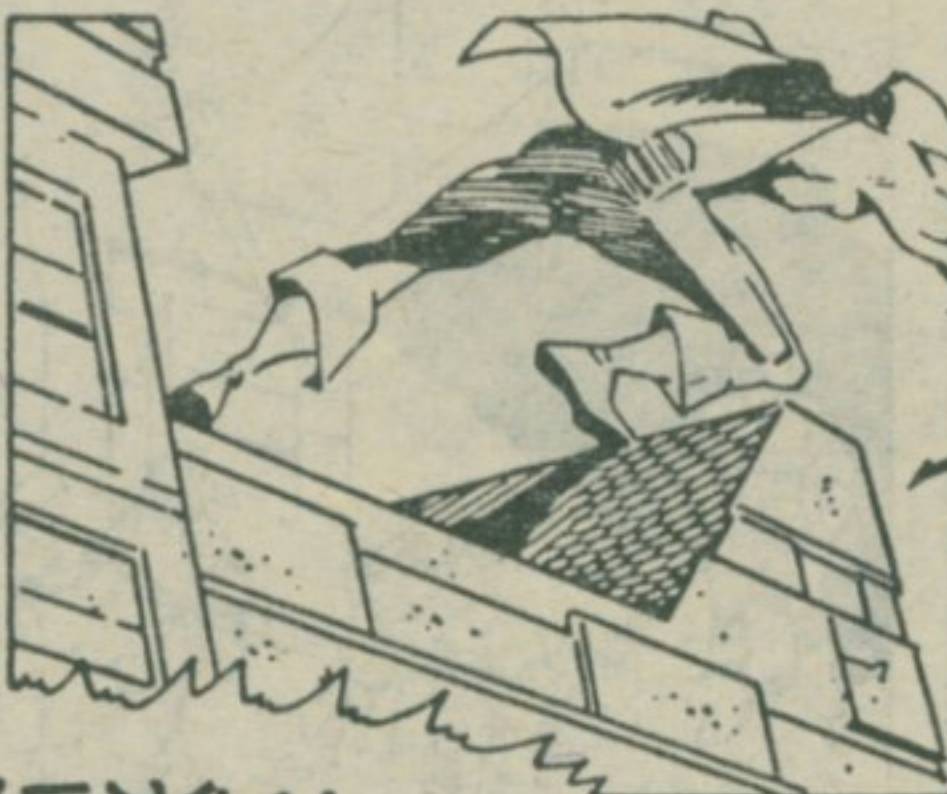

ДРЖАЛИ СМО СВЕ ПОД
КОНТРОЛОМ, ГОСПОДАРУ
КЛОВСЕ, А ОНДА СЕ
ЗА ТРЕН СВЕ ПРЕ-
ОКРЕНУЛО!

КАКО ЈЕ
ТО МОГУЋЕ,
КАПЕТАНЕ?
СРАМОТА!

"БЕЛИ СТРЕЛАЦ ЈЕ,
КАО И УВЕК, УНЕО
ПРАВУ ПАНИКУ У
НАШЕ РЕДОВЕ..."

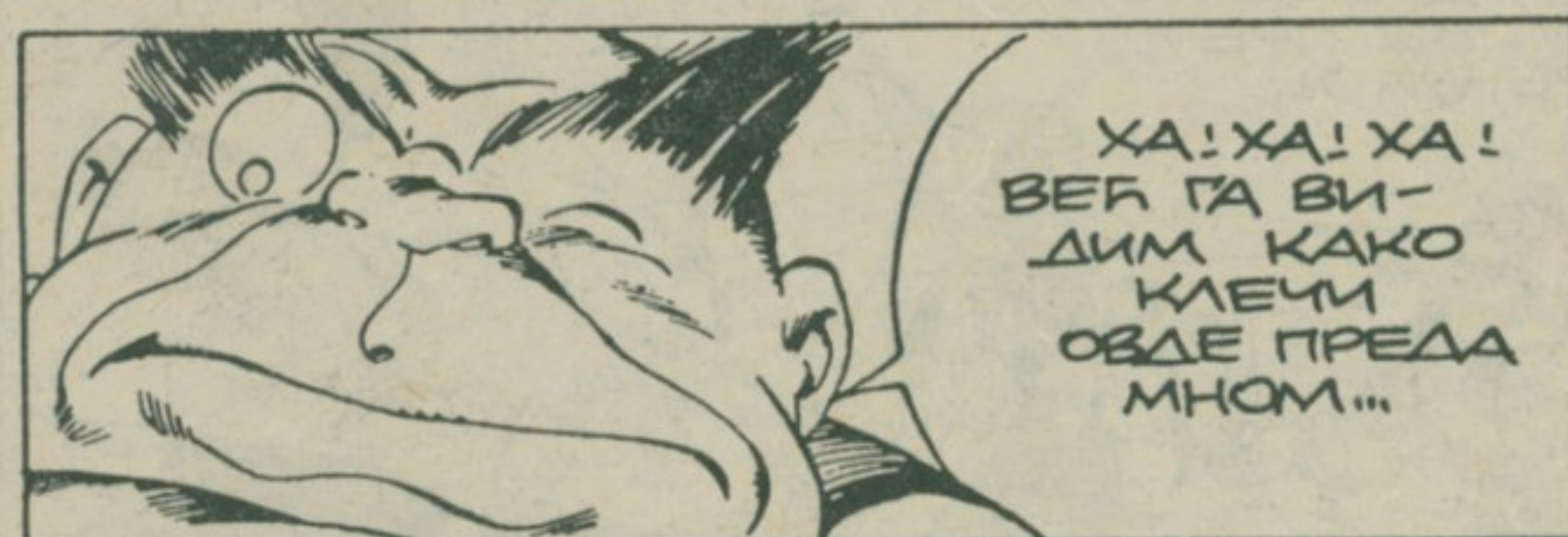

ЗАВЕЖИ!
ТО ИМЕ ДА ВИШЕ
НИСАМ ЧУО!
ЈАСНО?

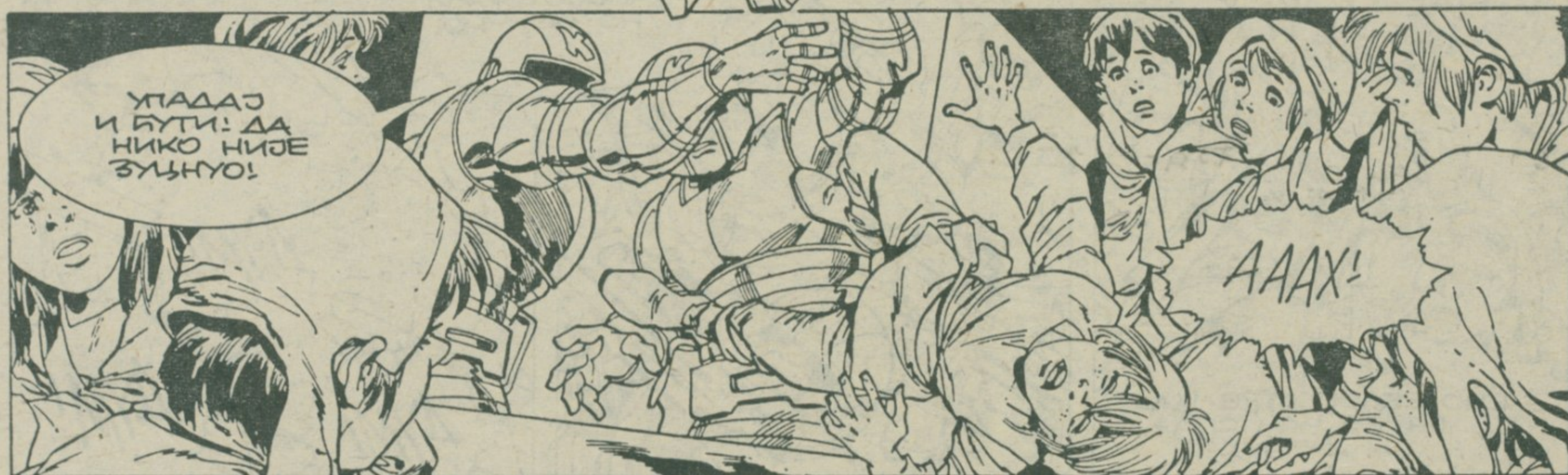
ЗАР СЕ
МОЈИ
ПОЛИЦАРЦИ
ПРЕД НЕКИМ
ТРЕСУ К'О
ЗЕЧЕВИ?

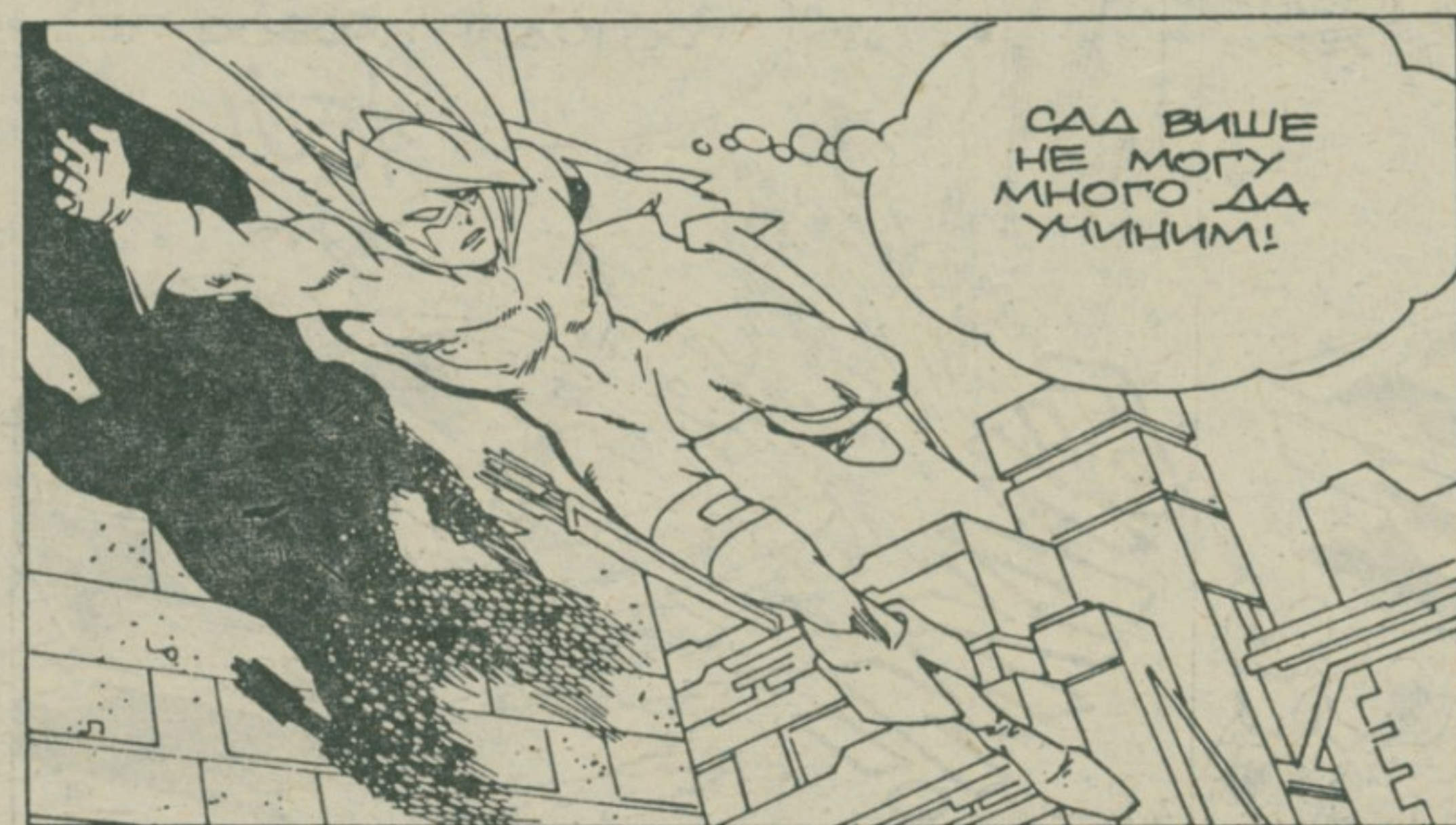
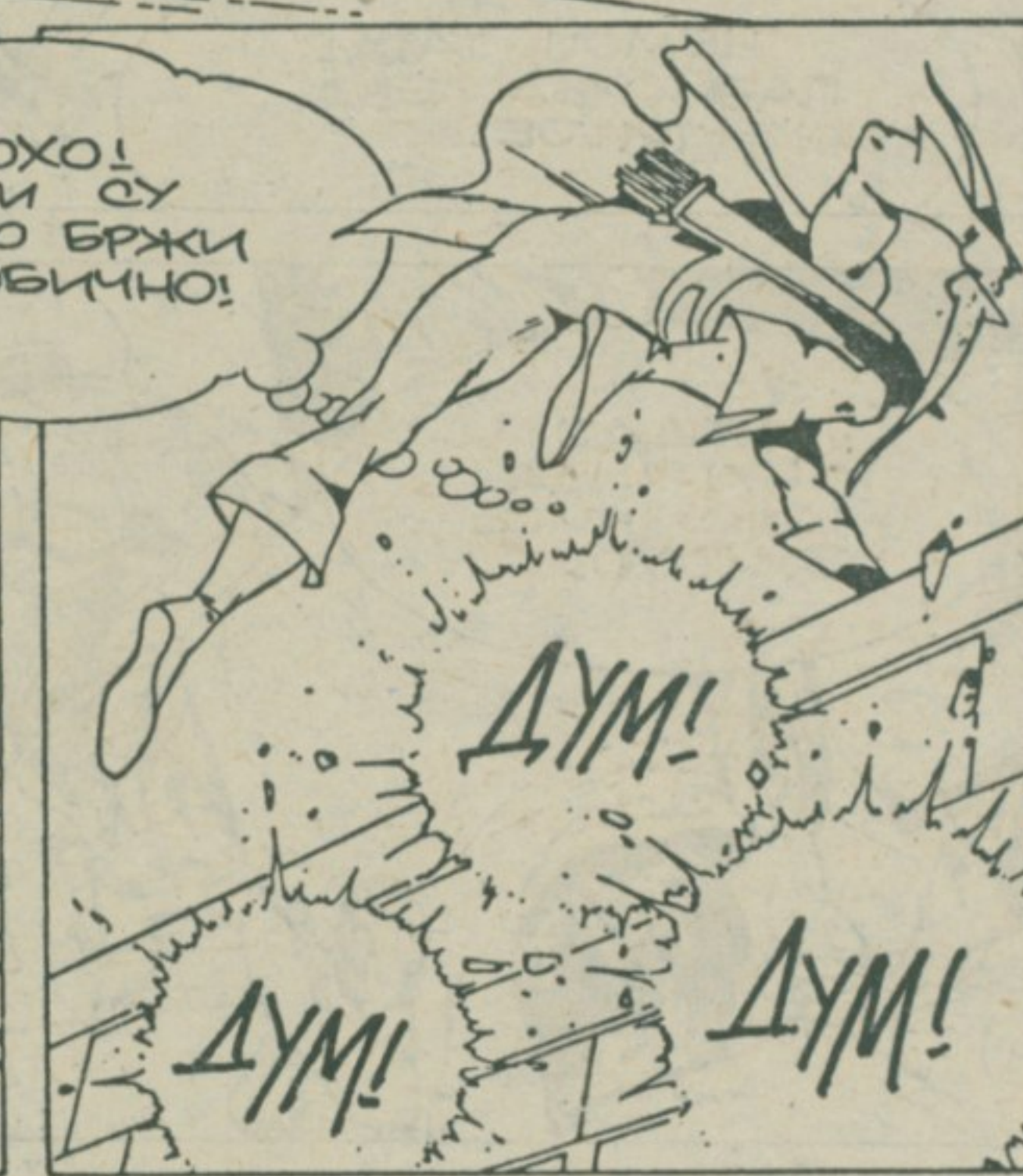
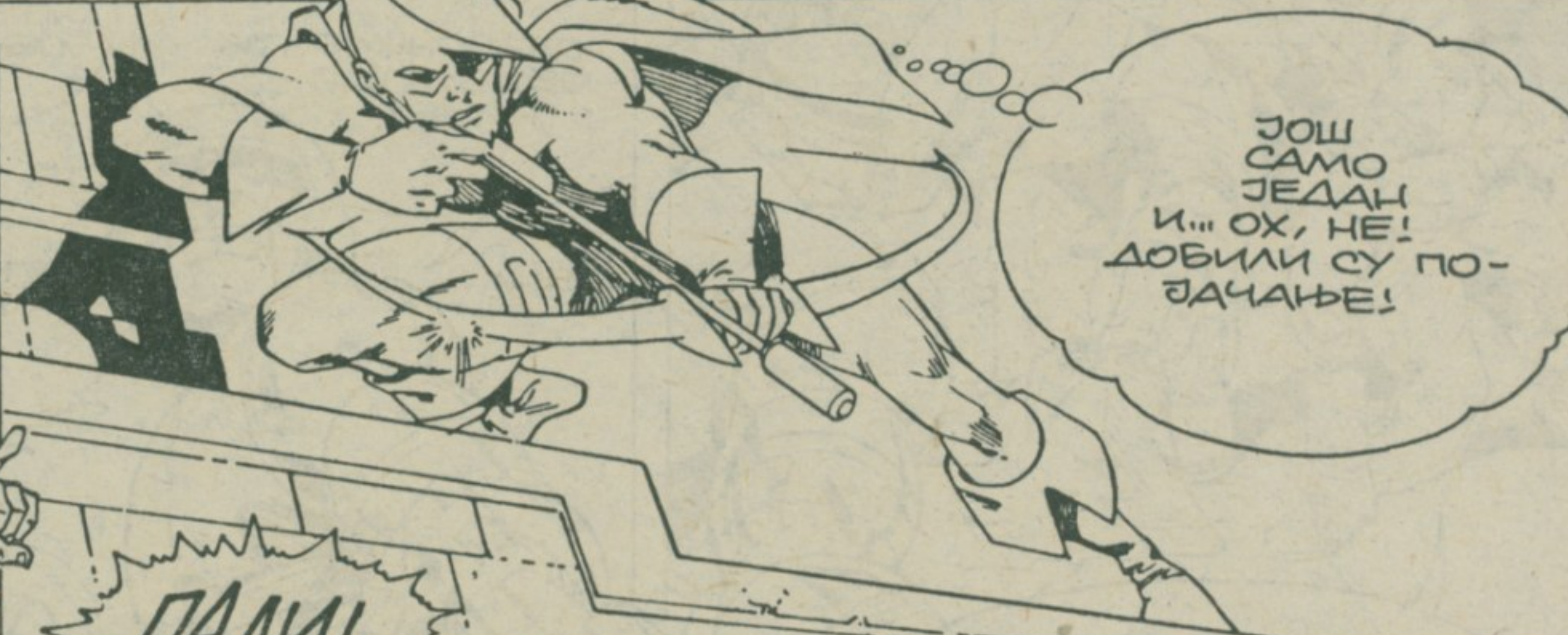
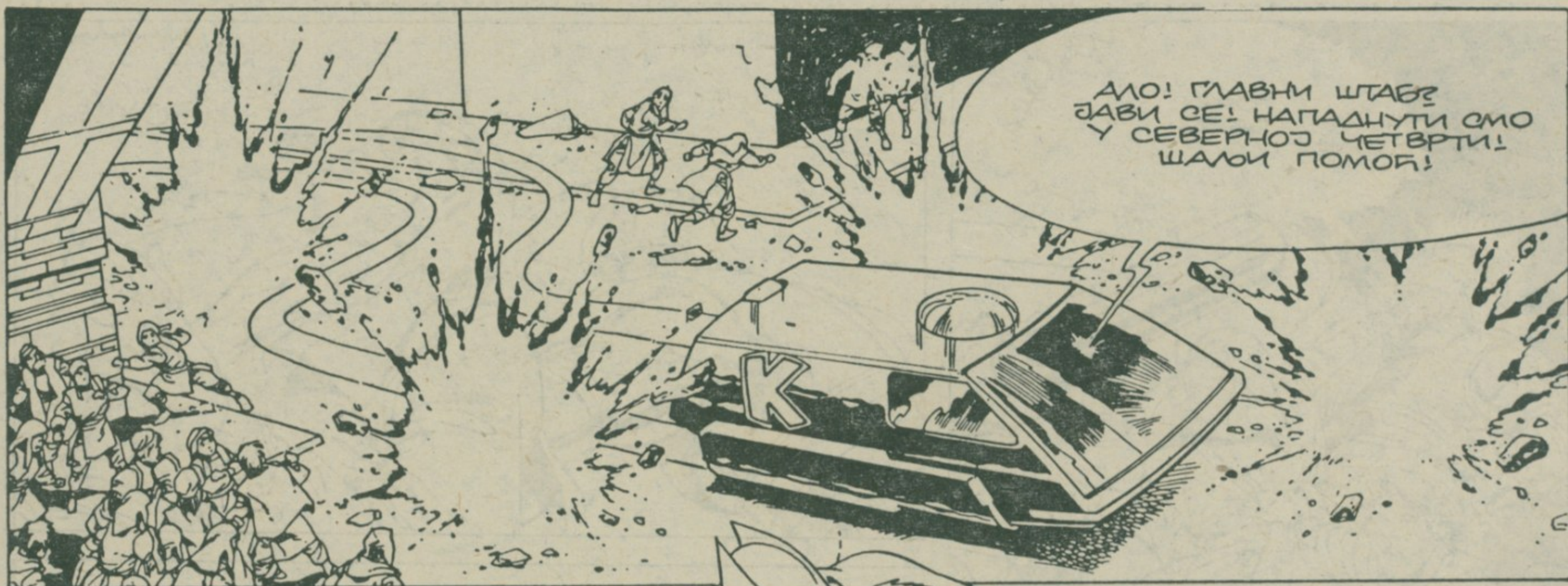
© Copyright by Strip Art Features

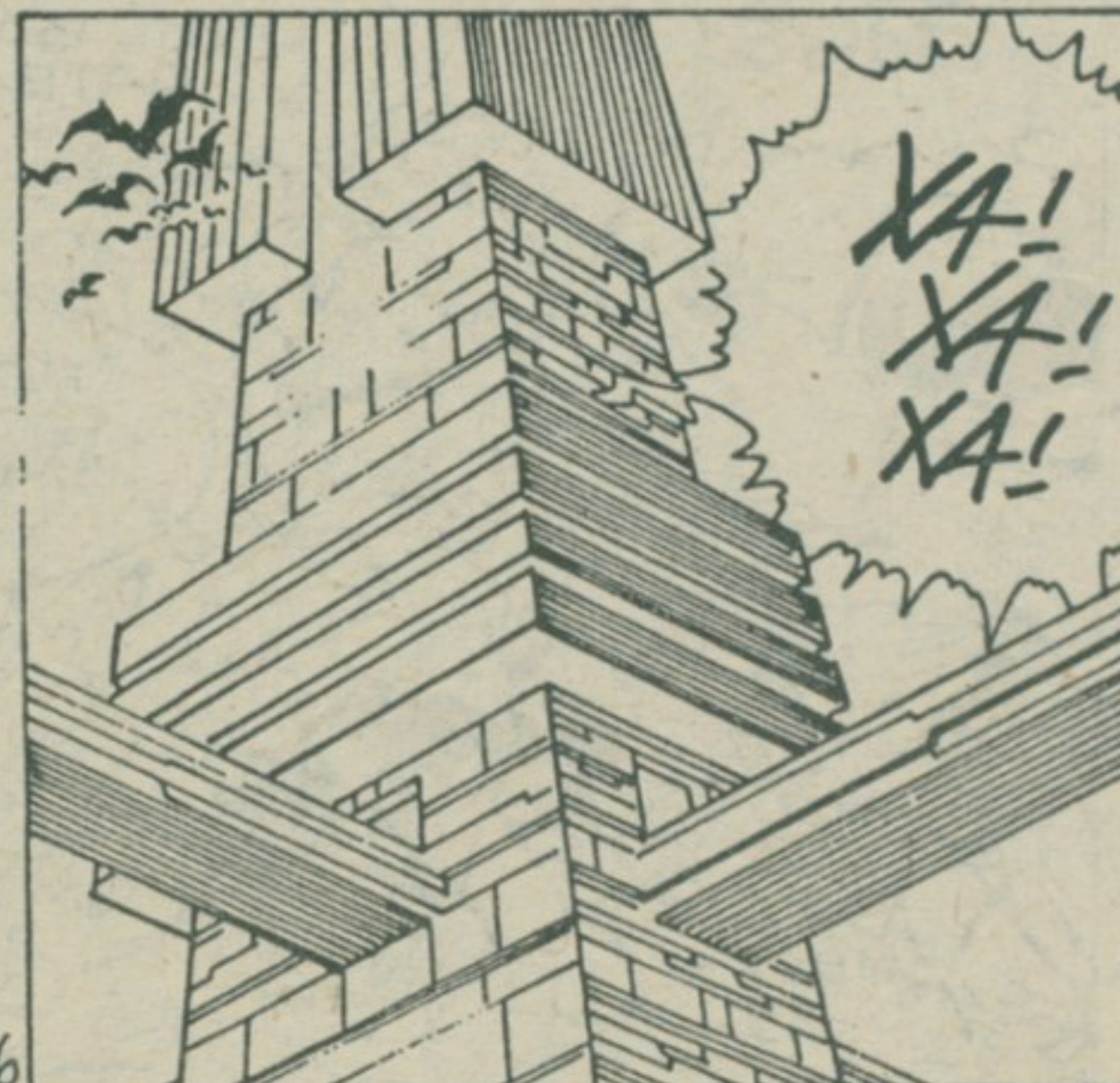
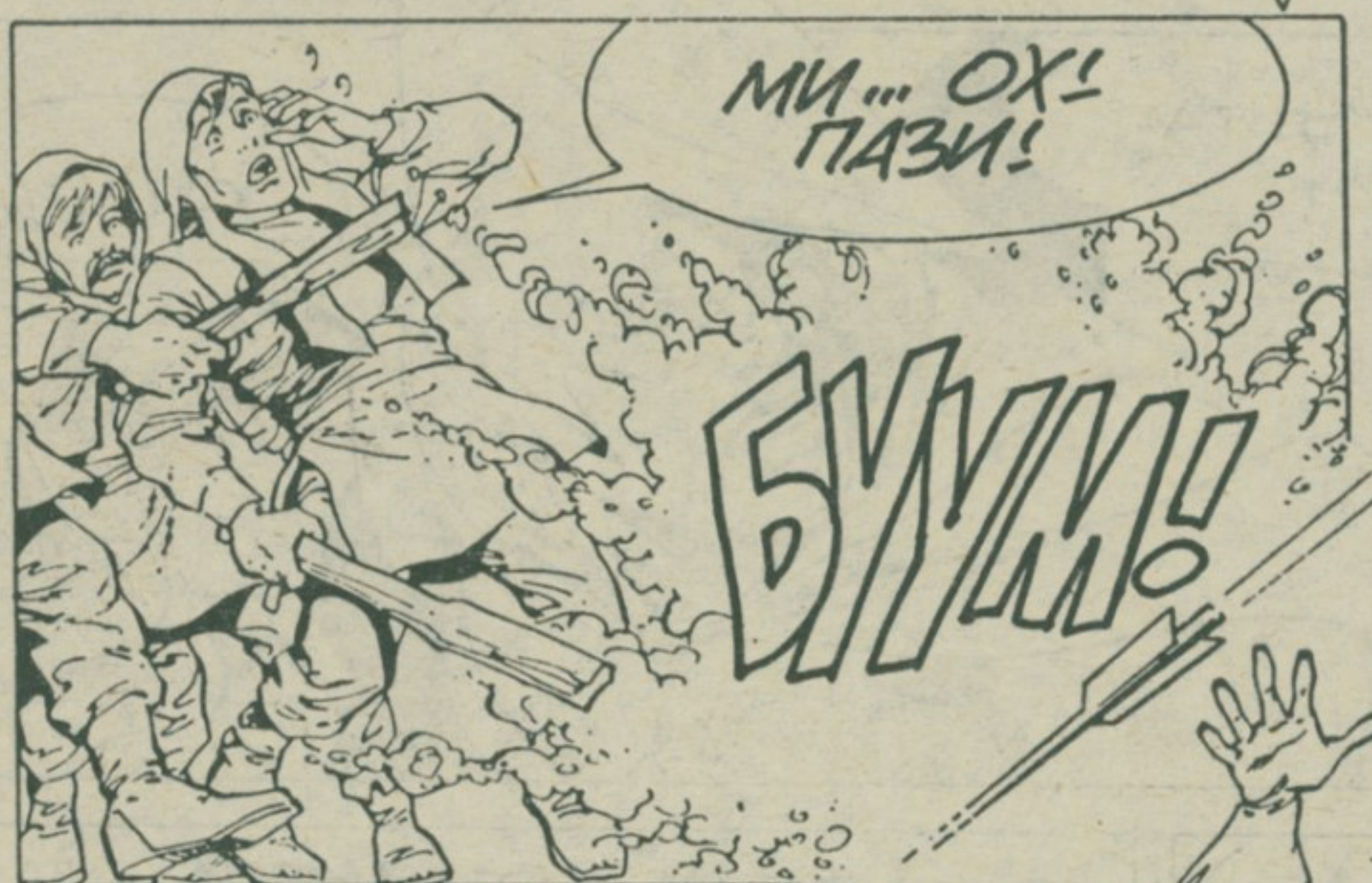
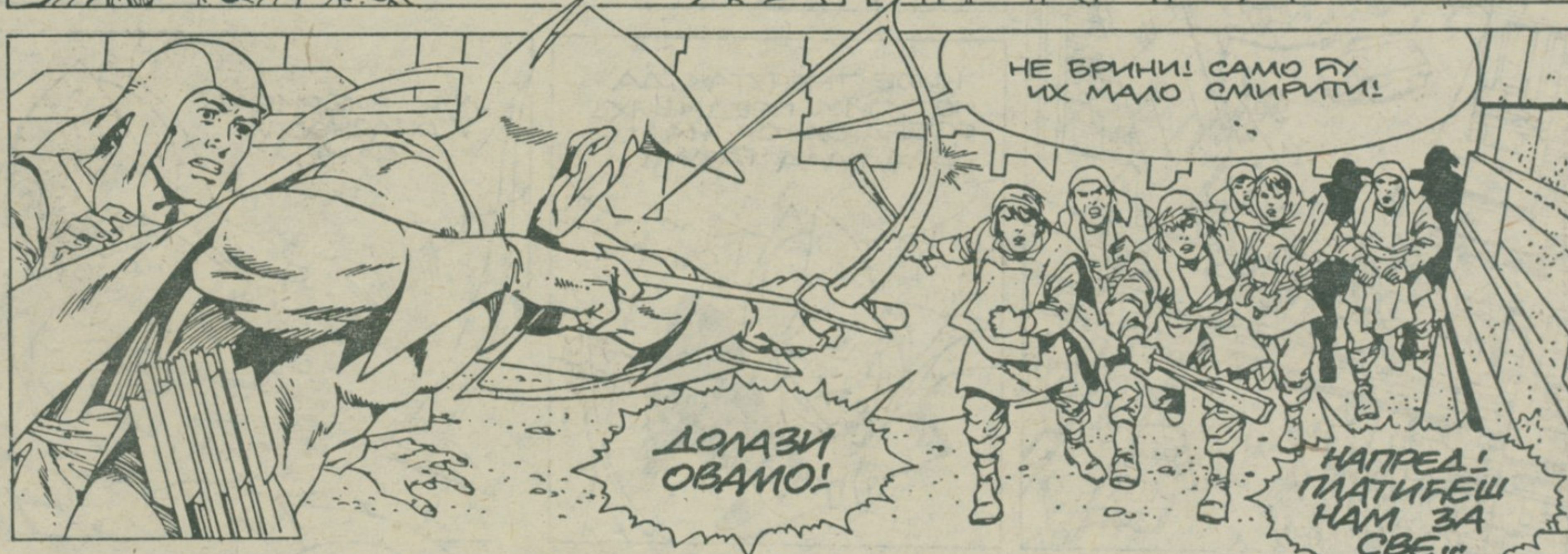
МАЛО КАСНИЈЕ, ШИРОМ
ГРАДА...

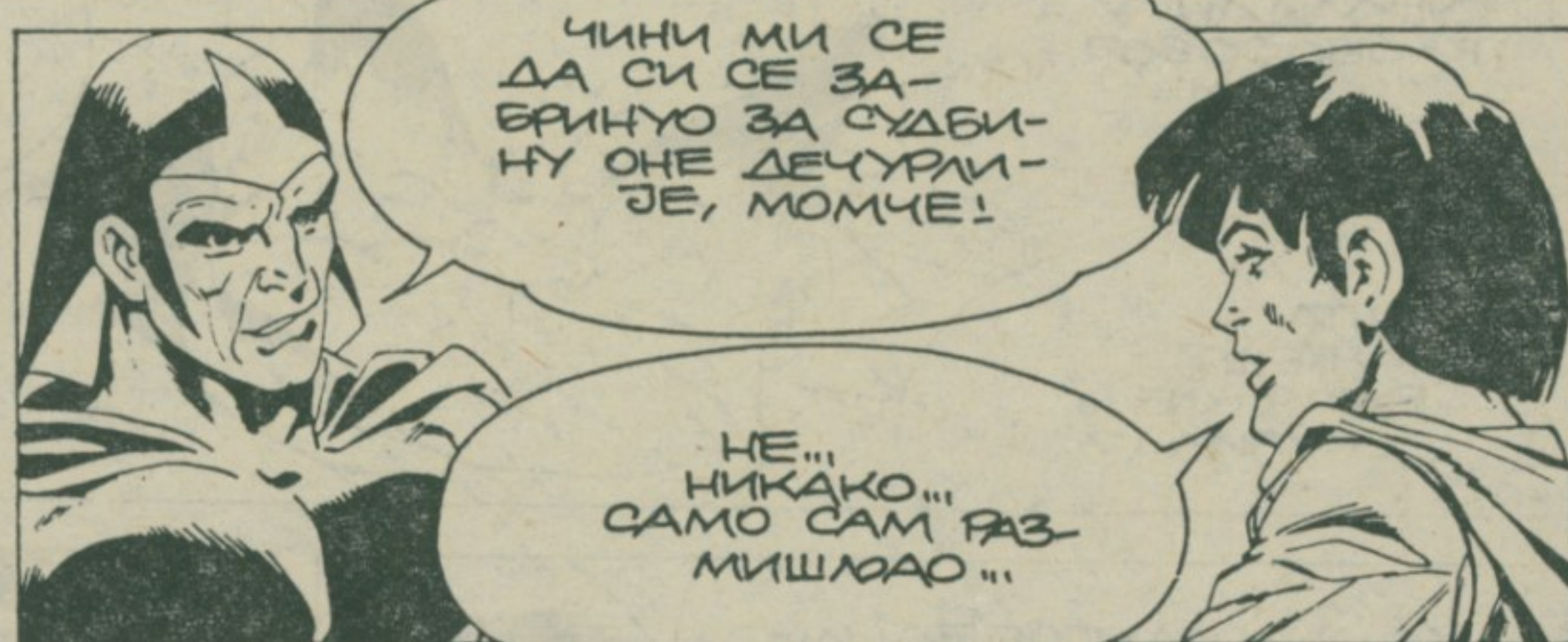
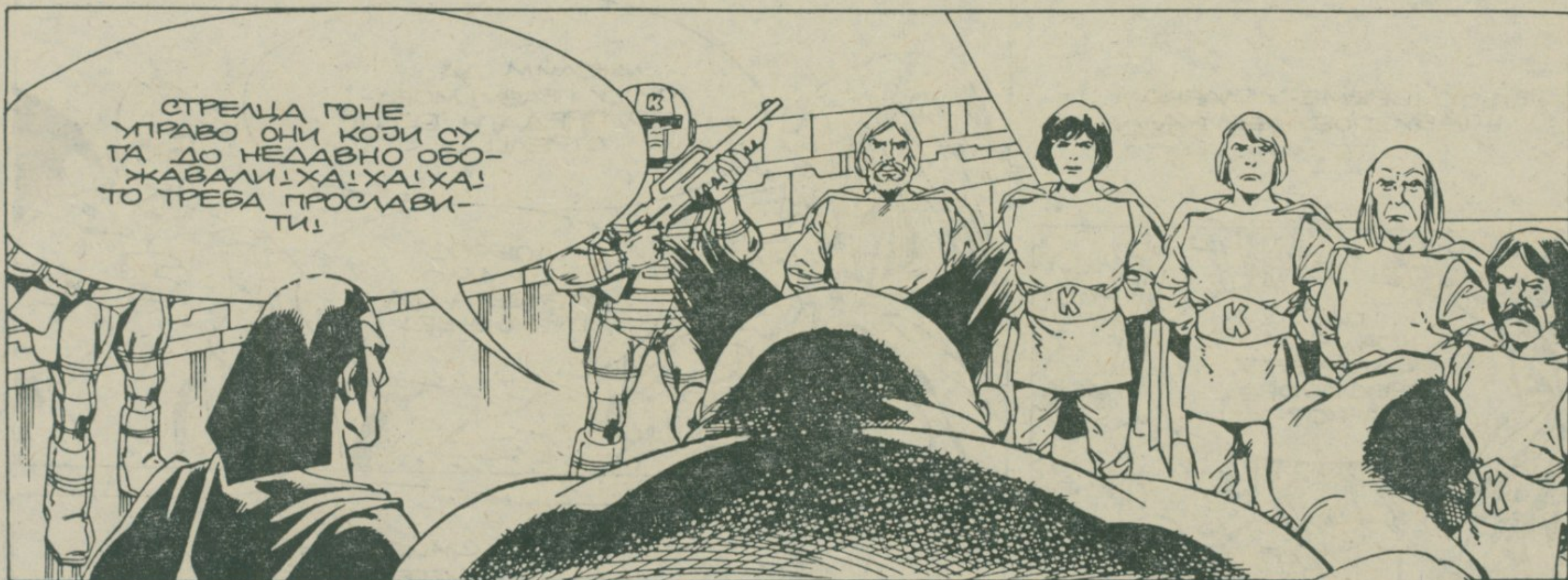

ЗА ТО ВРЕМЕ, У ГЛАВНОМ
ШТАБУ ПОБУЂЕНИКА...

ПА,
ШТА НАМ
ПРЕДЛАЖЕТЕ,
ПРОФЕСОРЕ
АРКО?

МИСЛИМ ДА
СИ У ПРАВУ! МОРА-
МО ПРЕДАТИ БЕЛОГ
СТРЕЛЦА!

ДОБРО!
НЕМАМО
ВРЕМЕНА ЗА
ГУЂЉЕЊЕ!

НЕ СЛАЖЕМ СЕ,
ИАКО ЈЕ ЖИВОТ
МОГ СИНА У
ОПАСНОСТИ!

СМИРИ СЕ,
ПРИЈАТЕЉУ! РЕЦИ-
МО ДА БЕМО
ИМ ИЗРУЧИТИ
БЕЛОГ СТРЕЛЦА...
АЛИ...

??!

СУТРАДАН, У
КЛОВСОВОЈ
КУЛИ...

ШТА
КАЖЕШ?
РУКА СЕ
ОКУПИЛА?

ДА, ГОСПОДАРУ!
ДОШЛИ СУ ДА
ПРЕДАЈУ СТРЕЛЦА!

ХА! ХА! ХА! ПОБЕДИЛИ
СМО, ЈАРГО! ПЛАН ТИ
ЈЕ БИО СЈАЈАН!

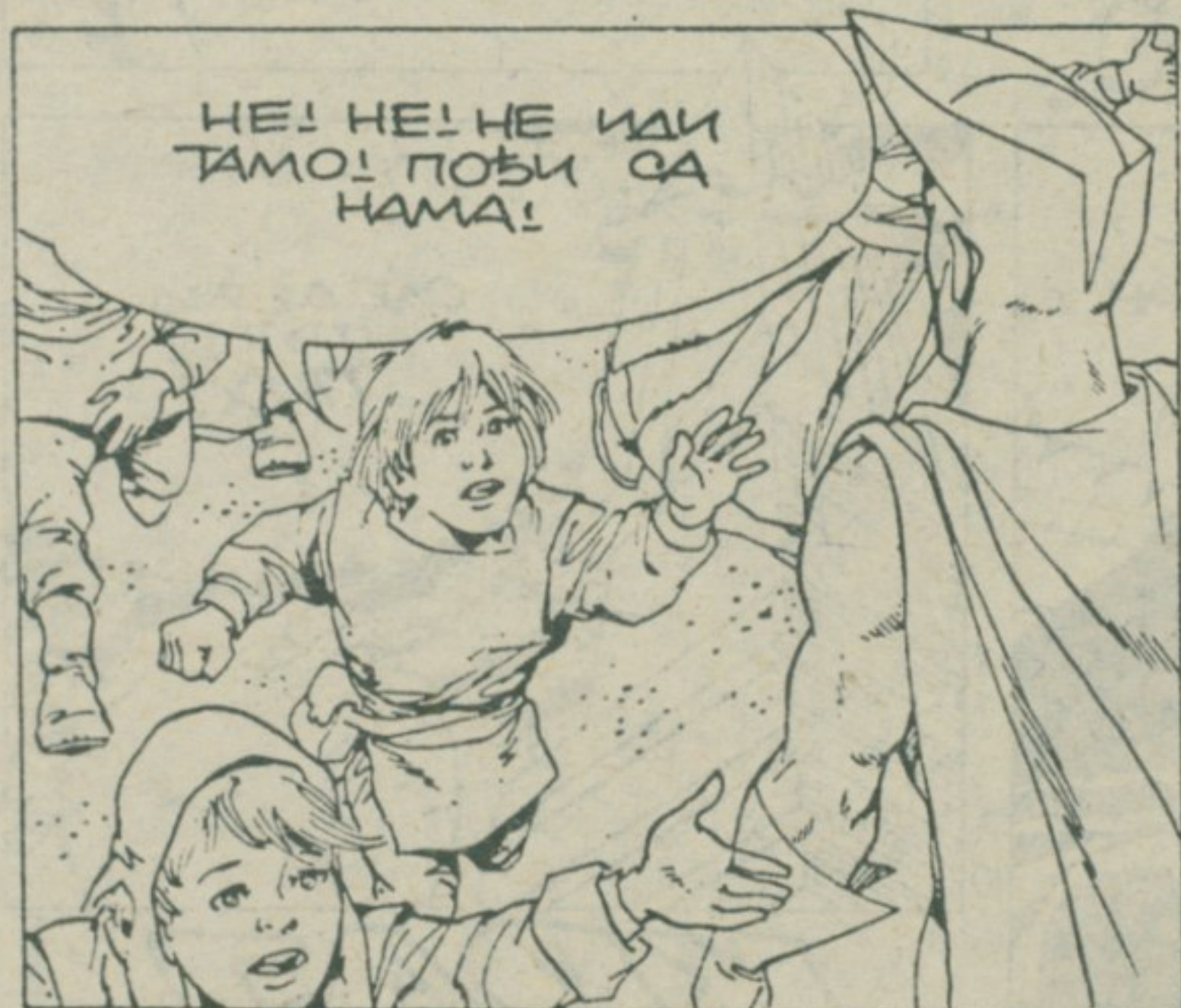
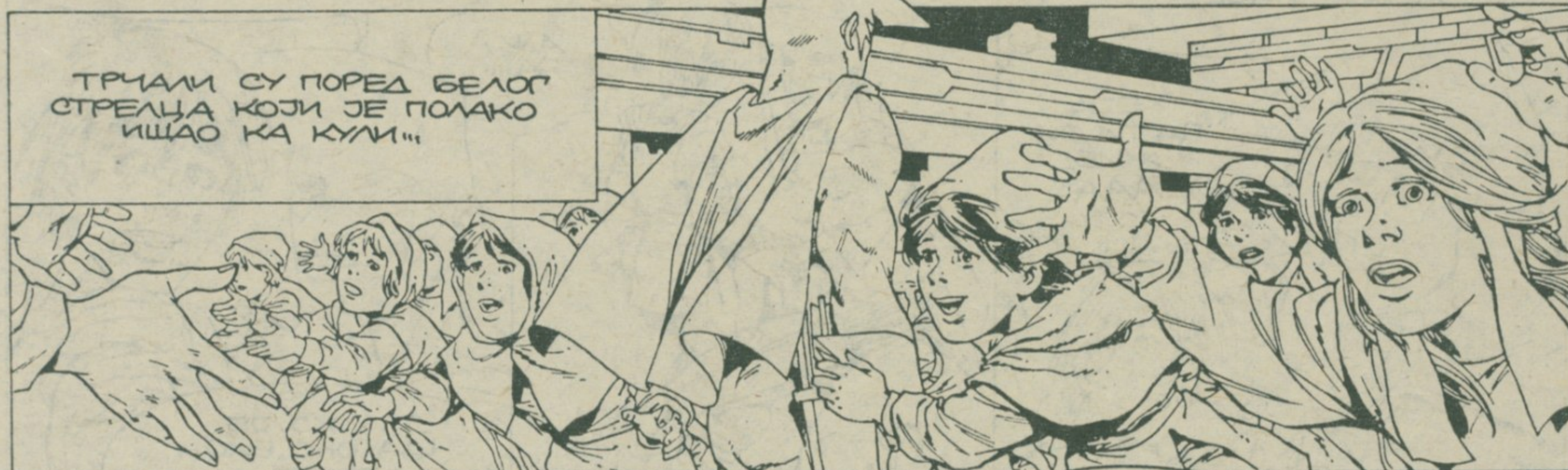
СВЕТИНА
ПОСТАВЉА ЕМО
ЈЕДАН УСЛОВ...

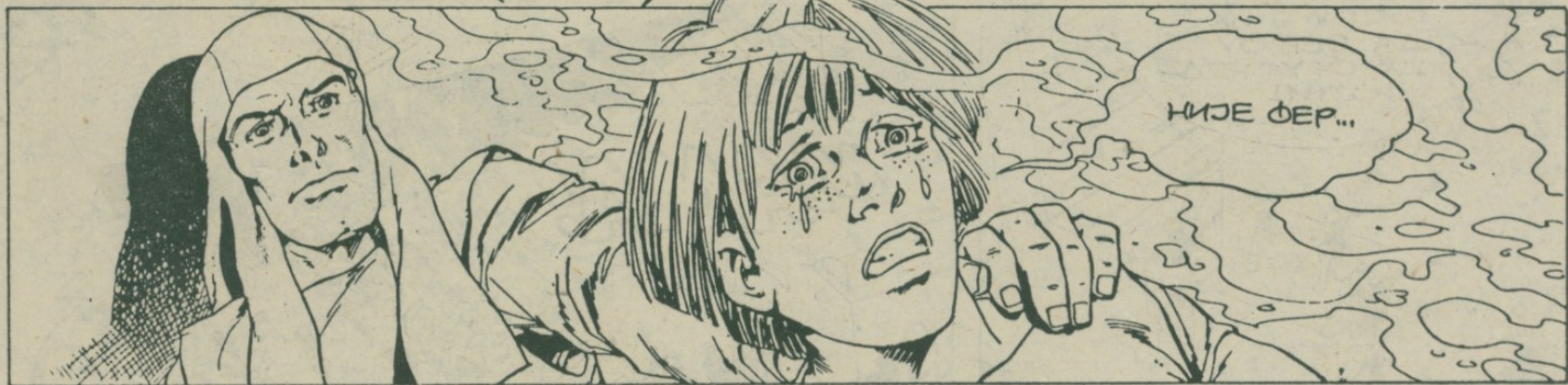

...ТРАЖИ
ДА ПРВО ОС-
ЛОБОДИМО
ДЕЦУ!

КАО ЈАТО ГОЛУБОВА, МАЛИШАНИ СУ ПОЛЕТЕЛИ
КА СВОЈИМ РОДИТЕЉИМА...

МОЊНА СТРЕЛА

ПТИЦЕ ГРОМОВНИЦИ

УЗ ГРОМОВИТ ТРЕСАК, КРИЛАТИ РАТНИЦИ СУ СЕ СТУПАЛИ СА ПЛАНИНЕ "МЕЂУ ЖИТЕЛИМА ОКУПНЕ ДОЛИНЕ СЕЈАЛИ СУ СТРАХ И ТРЕПЕТ. АЛИ, СВЕ СЕ НАЈЕДНОМ ИЗМЕНИЛО КАДА ЈЕ МОЊНА СТРЕЛА ОДЛУЧИЛА ДА СТАНЕ НА ПУТ ЊИХОВИМ ЗЛОДЕЛИМА..."

БУУУУМ!

ТОГ ЈУТРА СВЕ ЈЕ БИЛО МИРНО, НЕБО ЈЕ БИЛО ЧИСТО. ИЗНЕНАДА, ПРОЛОМИЛА СЕ ГРМЉАВИНА...

БУУУМ!
БУУУМ!

А ОНДА, ИЗ ПРАВДА ПЛАНИНА, ДОЛЕТЕЛИ СУ КРИЛАТИ РАТНИЦИ...

ПТИЦЕ ГРОМОВНИЦИ!

НЕБЕ НАМ НИШТА, ВЕЋ СМО ИМ ДАЛИ ДАНАК!

БУУМ!
БУУМ!

АЛИ, КАД СУ СЕ РАТНИЦИ СПУСТИЛИ НА ТЛО, ЈЕДНА ФИГУРА ЈЕ НЕЧУЈНО ИЗАШЛА ИЗ ЗАКЉОНА...

ОВА СТРЕЛА ЈЕ САМО ЗНАК УПОЗОРЕЊА! СЛЕДЕЋА НЕБЕ ПРОМАШИТИ!

ЗУУМ!

ПОШТО НИСУ БИЛИ НАОРУЖАНИ, КРИЛАТА СТВОРЕЋА СУ СЕ ДАЛА У БЕГ...

КАСНИЈЕ БЕМО СЕ ОБРАЧУНАТИ С ТИМ НИТКОВОМ!

ДА, И ТО НА НАШ ПОСЕБАН НАЧИН!

КАД СУ ПТИЦЕ ГРОМОВНИЦИ НЕСТАЛЕ...

МОГНА СТРЕЛО, ШТА СИ ТО УЧИНИО?

АХ, ТЕШКО НАМА!

ЗАШТО СТЕ НА МЕНЕ КИВНИ? ХТЕО САМ ДА ВАМ ПОМОГНЕМ! ЗАР МИСЛИТЕ ДОВЕКА ДА ИМ ПЛАБАТЕ ДАНАК?

ДА ИМ НЕ ПЛАБАМО, ПОРУШИЛИ СУ НАМ СЕЛА!

А ТИ СИ САД РАЗБЕСНЕО ПТИЦЕ ГРОМОВНИКЕ! ОСВЕТИЋЕ СЕ НА НАМА ЗБОГ ТВОЈЕ БРЗОГЛЕТОСТИ!

ПОРЕД МОГНЕ СТРЕЛЕ, ОСТАО ЈЕ САМО ЈЕДАН СТАРАЦ...

НЕБЕШ УСПЕТИ ДА ИХ РАЗУВЕРИШ... ЈА САМ ЈЕДНОМ ПОКУШАО, ЈОШ ДОК САМ БИО МЛАД...

НЕВЕРОВАТНО! ЗАР НЕ ЖЕЛЕ ДА ИХ НЕКО ОСЛОБОДИ ТИХ КРИЛАТИХ УБИЦА?

И ПРЕ НЕГО ШТО СЕ КРИЛАТИ ЛУДИ ПОЈАВЕ НА ЗВУК ГРМОАВИНЕ, ОНИ ПОЧНУ ДА СЕ ТРЕСУ ОД СТРАХА!

АЛИ, ЛУДИ НЕ МОГУ ДА ЛЕТЕ К'О ПТИЦЕ! ИДЕМ У БРДА ДА ВИДИМ ОЧЕМУ СЕ РАДИ!

СИМКО, НАДАМ СЕ ДА РЕШ СКИНУТИ БЕО СА ТЕ ТАЈНЕ! СПАС МОГ НАРОДА ЛЕЖИ У ТВОЈИМ РУКАМА!

УЧИНИЋУ ОВЕ ШТО ЈЕ У МОЈОЈ МОЊИ!

ПОШТО ЈЕ ОД
ЛИЗАНЕ ИСПЛЕО
ЈАКО УЖЕ, МОГНА
СТРЕЛА ЈЕ КРЕНУО
УЗ СТРМЕ ЛИТИЦЕ...

ПЕЊАО СЕ СВЕ ВИШЕ И ВИШЕ, ОД ЈЕДНОГ ДО ДРУГОГ, ОБЛА-
ЦИМА ЗАКЛОЊЕНОГ ВРХА...

ВЕТРОВИ СУ ЈАКИ!
МОРАМ БИТИ ИЗУ-
ЗЕТНО ОБАЗРИВ!

А ПОД НАЈВИШИМ ВРХОМ, ОТ-
КРИО ЈЕ ТРАГ КОЈИ ЈЕ ВО-
ДИО У СПЛЕТ ПЕЊИНСКИХ
ХОДНИКА...

СЛЕДЕЋЕГ ТРЕНУТКА, ОА СВИХ
СТРАНА, НА МОГНУ СТРЕЛУ
УСТРЕМИЛО СЕ МНОШТВО
РАТНИКА...

ОХО! КРИМА
И БУЊИДЕВИ! КАД О
ЊИХ УДАРАЈУ, ЗВУК
ОДЈЕКУЈЕ ХОДНИЦИ-
МА ПОПУТ ГРМОВИНЕ!
СВЕ МИ ЈЕ ЈАСНО!

АЈЕЕЕ!
МОГНА
СТРЕЛА!

ДРЖИ ГА!
ВЕЖИ ГА!

МОГНА СТРЕЛА СЕ БОРИО НА САМОЈ ИВИ-
ЦИ ПОНОРА. НИЈЕ ПРИМЕТНО КРИЛАТОГ
РАТНИКА КОЈИ СЕ ОБРУШИО НА
ЊЕГА...

ДОЛЕ ГА
ЧЕКА СИГУРНА
СМРТ!

КРИЛО
ЛЕТЕЋЕГ
РАТНИКА
ГУРНУЛО
ЈЕ
МОГНУ
СТРЕЛУ
У
АМБИС...

НЕМА
ВИШЕ
МОГНЕ
СТРЕ-
ЛЕ!

И ДОК ЈЕ ПАДАО У БЕЗДАН,
ВЕШТИ СТРЕЛАЦ ОДАПЕО
ЈЕ СВОЈЕ ОРУЖЈЕ...

СТРЕЛА СЕ
ЗАКАЧИЛА
ЗА СТЕНУ...

ИНДИЈАНАЦ ЈЕ
ЧВРСТО ДРЖАО
УЖЕ... НИКАО
СЕ НАД ПОНО-
РОМ КАО
КЛАТНО...

МАЛО-ПОМАЛО
ПОПЕО СЕ ДО
ИСПУСТА
НА
ЛИТИ-
ЦИ...

АЛИ, ПТИЦА ГРОМОВ-
НИЦА ТАМО ВИШЕ
НИЈЕ БИЛО...

ОДЛЕТЕЛЕ
СУ, УБЕЂЕНЕ
ДА ВИШЕ
НИСАМ МЕЂУ
ЖИВИМА!

ЗАТИМ ЈЕ ОДЈУРИО У ПЕЋИНУ И ЗАГРАБИО КРИЛА...

МОЖДА И МЕНИ ПО-
ЂЕ ЗА РУКОМ ДА
ПОЛЕТИМ КАО
ОНИ!

РАШИРИО
ЈЕ КРИЛА
И ЗАЈЕД-
РНО
НЕБОМ...

У ПОЧЕТКУ, МОГНА СТРЕЛА СЕ ЧАС
УЗДИЗАО ЧАС ПРОПАДАО...

ЛЕТИМ КАО ПОЛЕТАРАЦ,
НЕСИГУРНО И НЕСПРЕТНО...
ХММ... МИСЛИМ ДА
ЗНАМ ШТА ТРЕБА
ДА УРАДИМ...

ОНДА ЈЕ РАШИРИО КРИЛА И УМИРИО ИХ... ВАЗ-
ДУШНА СТРУЈА ГА ЈЕ
ПОНЕЛА...

ОДЛИЧНО! ЛЕТЕЋИ РАТНИ-
ЦИ ЗАПРАВО НЕ ЛЕТЕ, ВЕГ
ЈЕДРЕ НОШЕНИ ВЕТРОВИМА!
А ПОДЕШАВАЊЕМ НАГИБА,
ОДРЕЂУЈУ ВИСИНУ И
ПРАВАЦ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, ПТИЦЕ ГРОМОВНИЦИ СТИГ-
ЛЕ СУ У ИНДИЈАНСКО СЕЛО. НА НЕБУ СЕ
ПОЈАВИО ЈОШ ЈЕДАН РАТНИК СА ЗА-
ПЕТИМ ЛУКОМ...

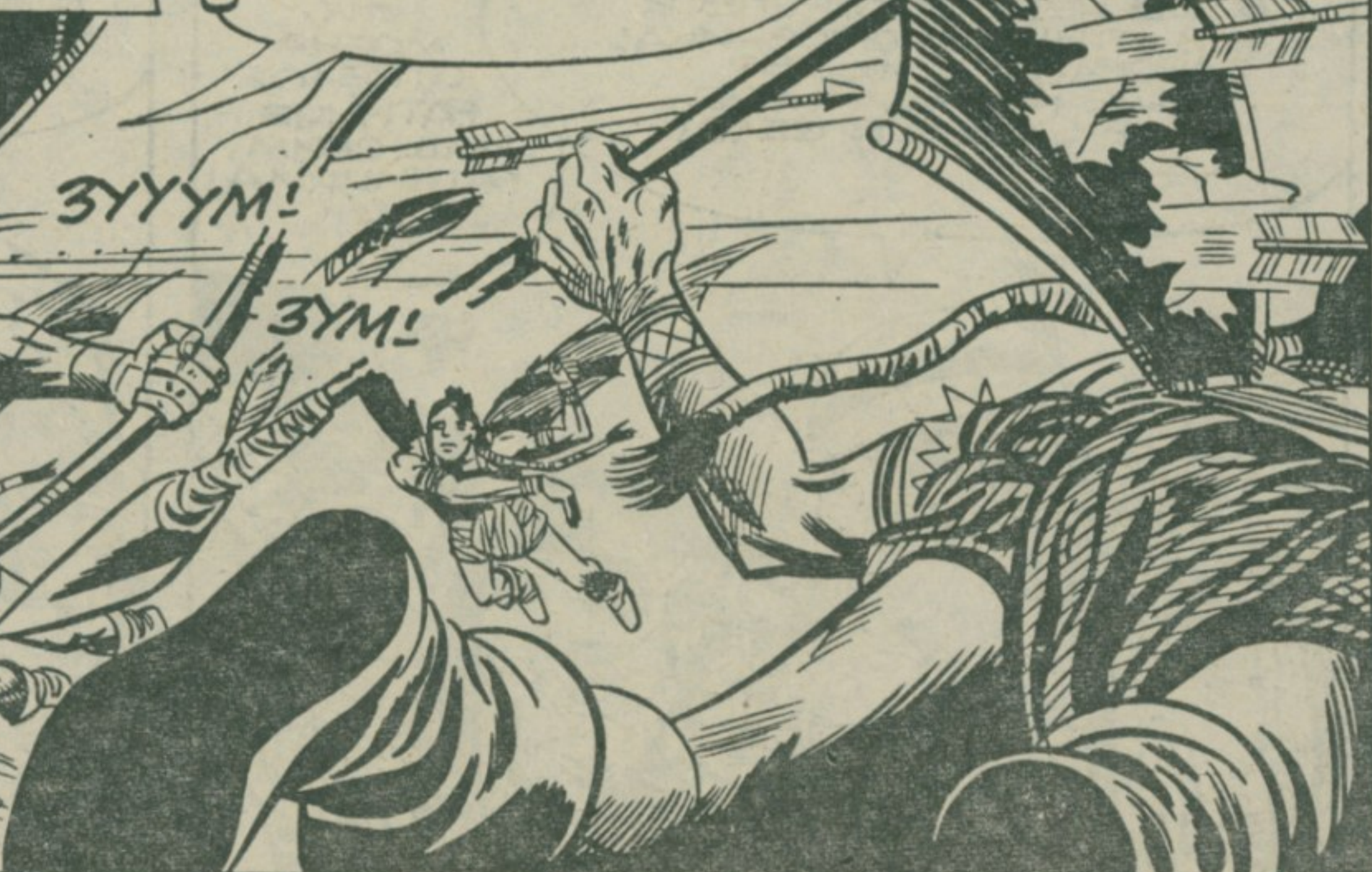
СТРЕЛЕ СУ ПОЛЕТЕЛЕ И ИЗРЕШЕТАЛЕ
ИМ КРИЛА. ЛЕТЕЋИ РАТНИЦИ ПОЧЕЛИ СУ
ДА ГУБЕ ВИСИНУ...

ЈЕДАН ЗА ДРУГИМ, КАО ПТИЦЕ СЛОМБЕ-
НИХ КРИЛА, ПАЛИ СУ У ЛЕДЕНУ ВОДУ
РЕКЕ...

НЕ СМЕМ ИМ
ДОЗВОЛИТИ ДА СЕ
ПОПНУ ИЗНАД
МЕНЕ!

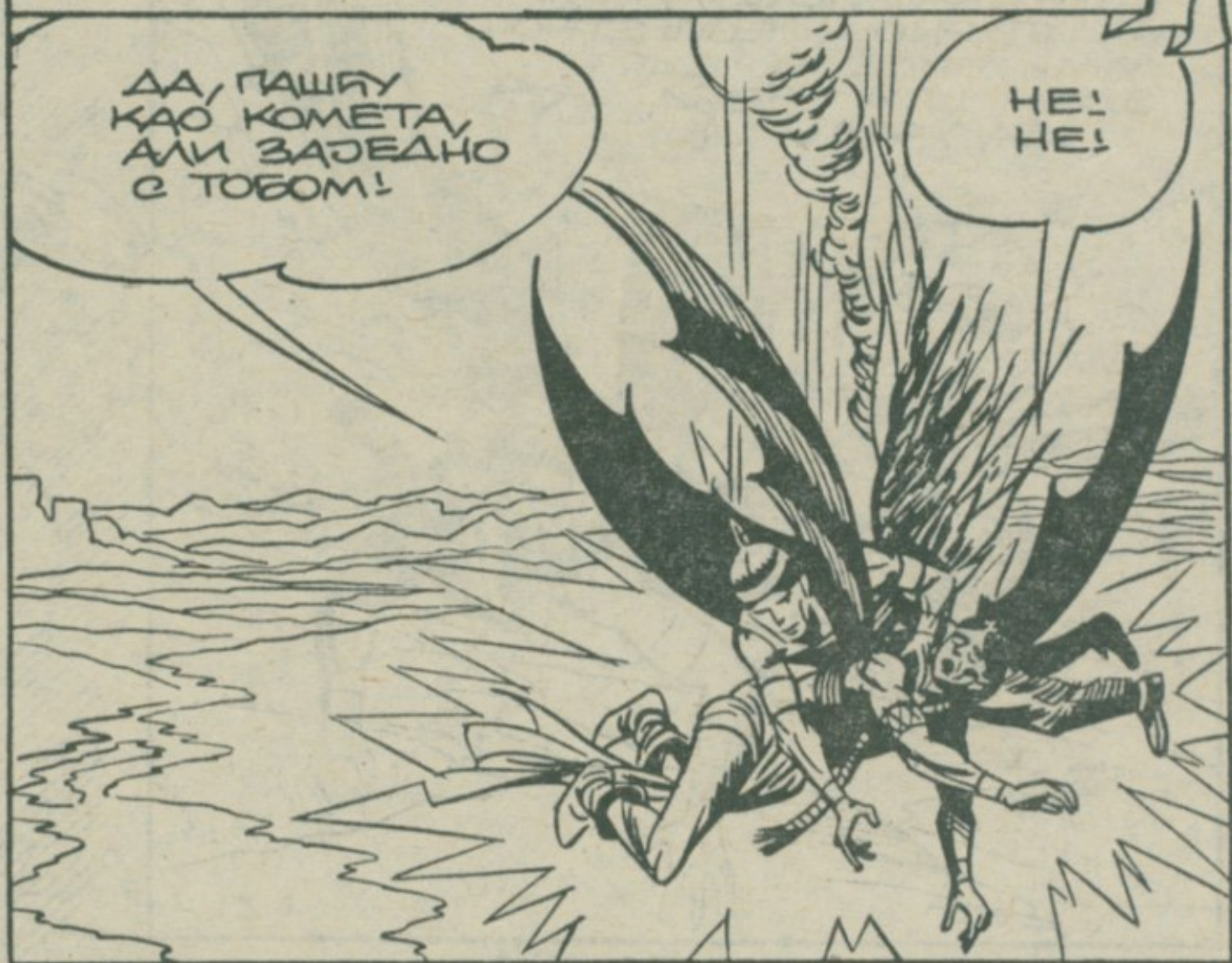

ЈЕДИНИ КОЈИ ЈЕ УМАКАО КИШИ СТРЕЛА БИО
ЈЕ ПОГЛАВИЦА ПТИЦА ГРОМОВНИКА...ОН ЈЕ
НА СВОГ ПРОТИВНИКА ОДАЛЕО ЗАПАЉЕНУ
СТРЕЛУ...

КРИЈА СУТИ У
ПЛАМЕНУ!
И ТИ СИ ГОТОВ!

МОЋНА СТРЕЛА ЈЕ ИПАК УСПЕО ДА СЕ
ОКРЕНЕ И ЧВРСТО ЗГРАБИ СВОГ
ПРОТИВНИКА...

ДА, ПАШЉУ
КАО КОМЕТА,
АЛИ ЗАЈЕДНО
С ТОБОМ!

НЕ!
НЕ!

УБРЗО, ОБОЈИЦА СУ СЕ НАШЛИ У РЕЦИ...

БОРБА ЈЕ НАСТАВЉЕНА
И ПОД ВОДОМ...

БЛЕ!

КАСНИЈЕ, НА ОБАЛИ...

ВИШЕ НЕБЕТЕ СТРЕПЕТИ
ОД ПТИЦА ГРОМОВНИКА!
ЗАБОРАВИТЕ ИХ ЈЕР
ВИШЕ НИКАДА НЕБЕ
ДОБИ У ВАШЕ СЕЛО!

ХВАЛА
ТИ,
МОЋНА
СТРЕЛО,
РАТНИЧЕ
НАД СВИМ
РАТНИЦИМА!

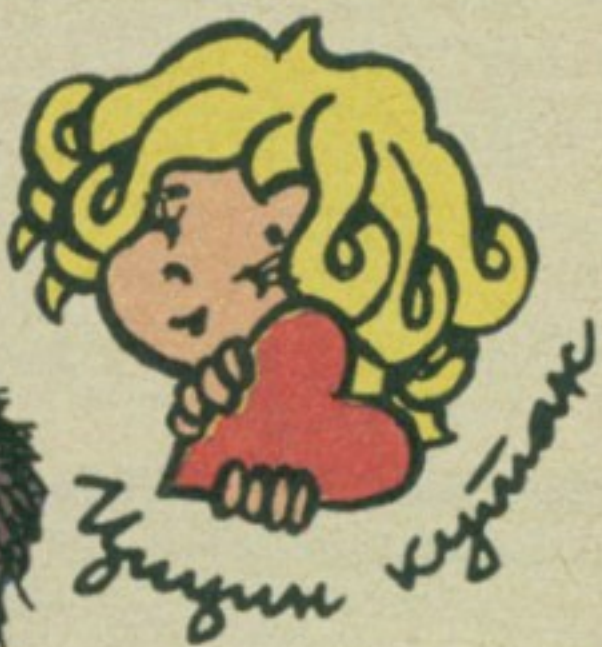
БИЛИ СМО У ПРАВУ!
НИСУ ЛЕТЕЛИ ПОПУТ
ОРЛОВА! ЈЕДНО-
СТАВНО СУ ЈЕД-
РИИ НЕБОМ!

ТАЧНО!
МОЖДА ЈЕ
ЈЕДНОГ ДАНА
ЉУДИ ЛЕТЕ-
ТИ КАО ПТИЦЕ,
АКО ИМ ТО ПОЂЕ
ЗА РУКОМ! НАДАЈ-
МО СЕ ДА ТО
УМЕБЕ НЕБЕ
ЗЛОУПОТРЕ-
БИТИ!

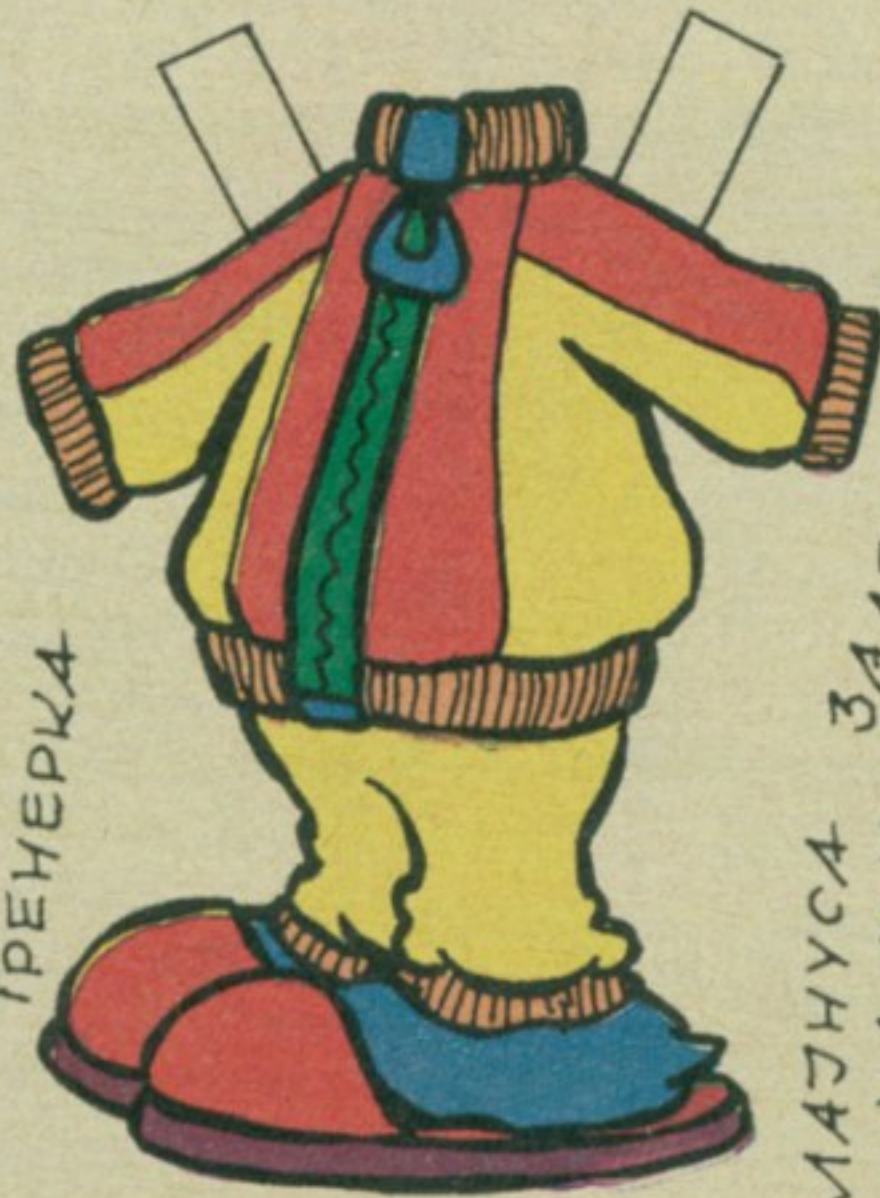

КРАЈ

ОБЛУЧИТЕ ЛАЗУСА

СИГУРНОСНО КЕБЕ

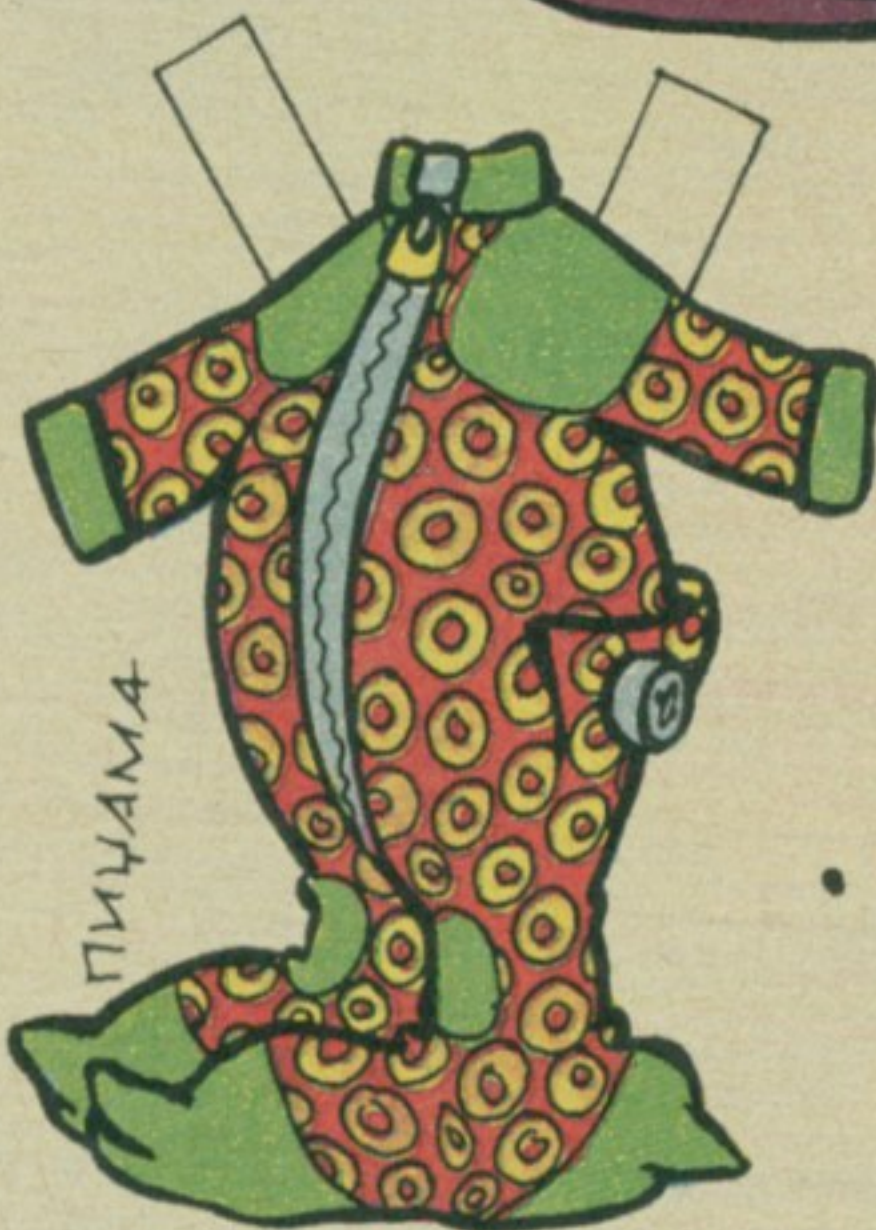

ТРЕНЕРКА

ЛАЗУСА ЗАЛЕПИТЕ
НА КАРТОН И
ИСЕЦИТЕ

ЗИМСКИ КОМПЛЕТ

ПИЦАМА

КАПА

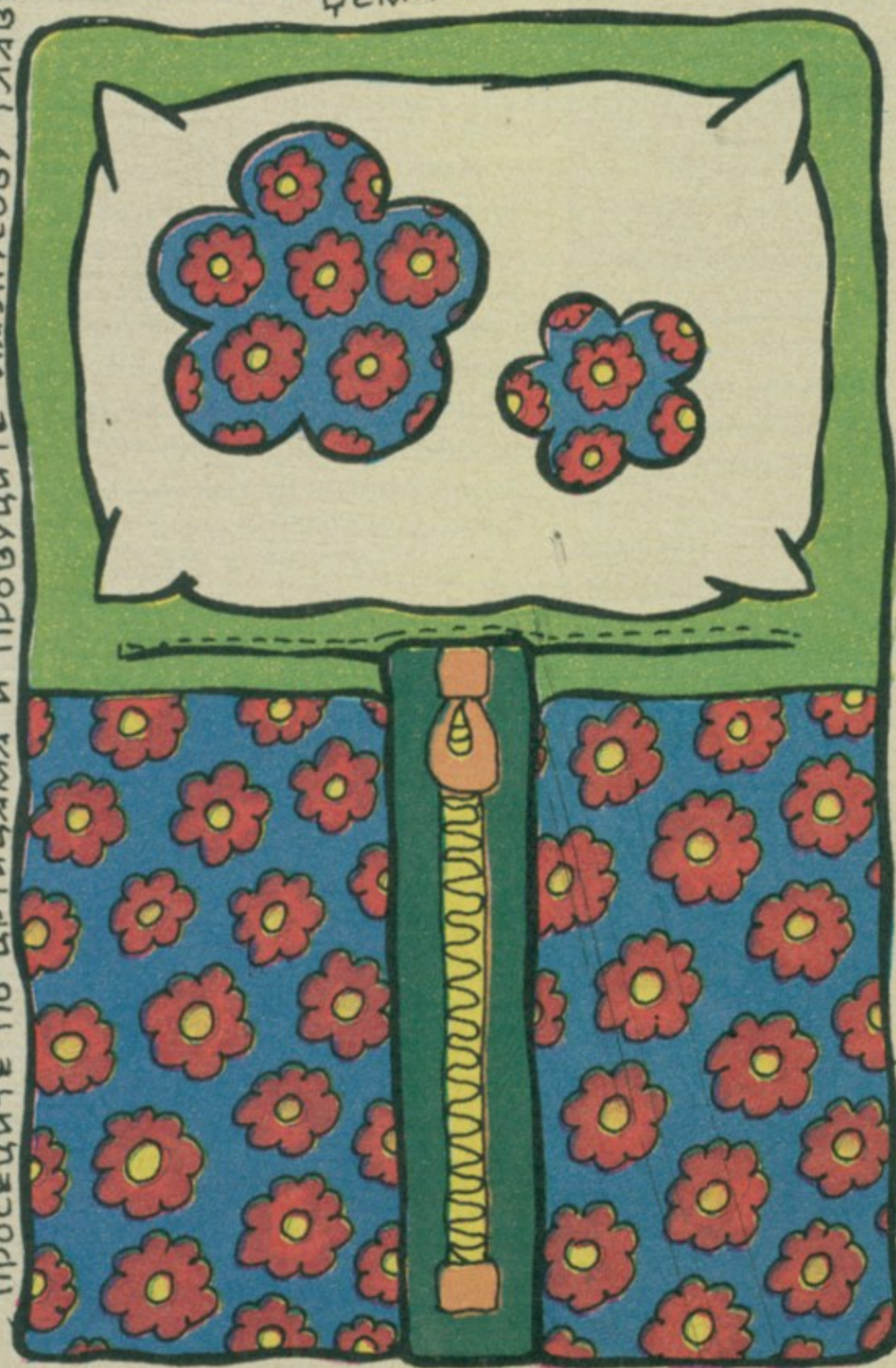
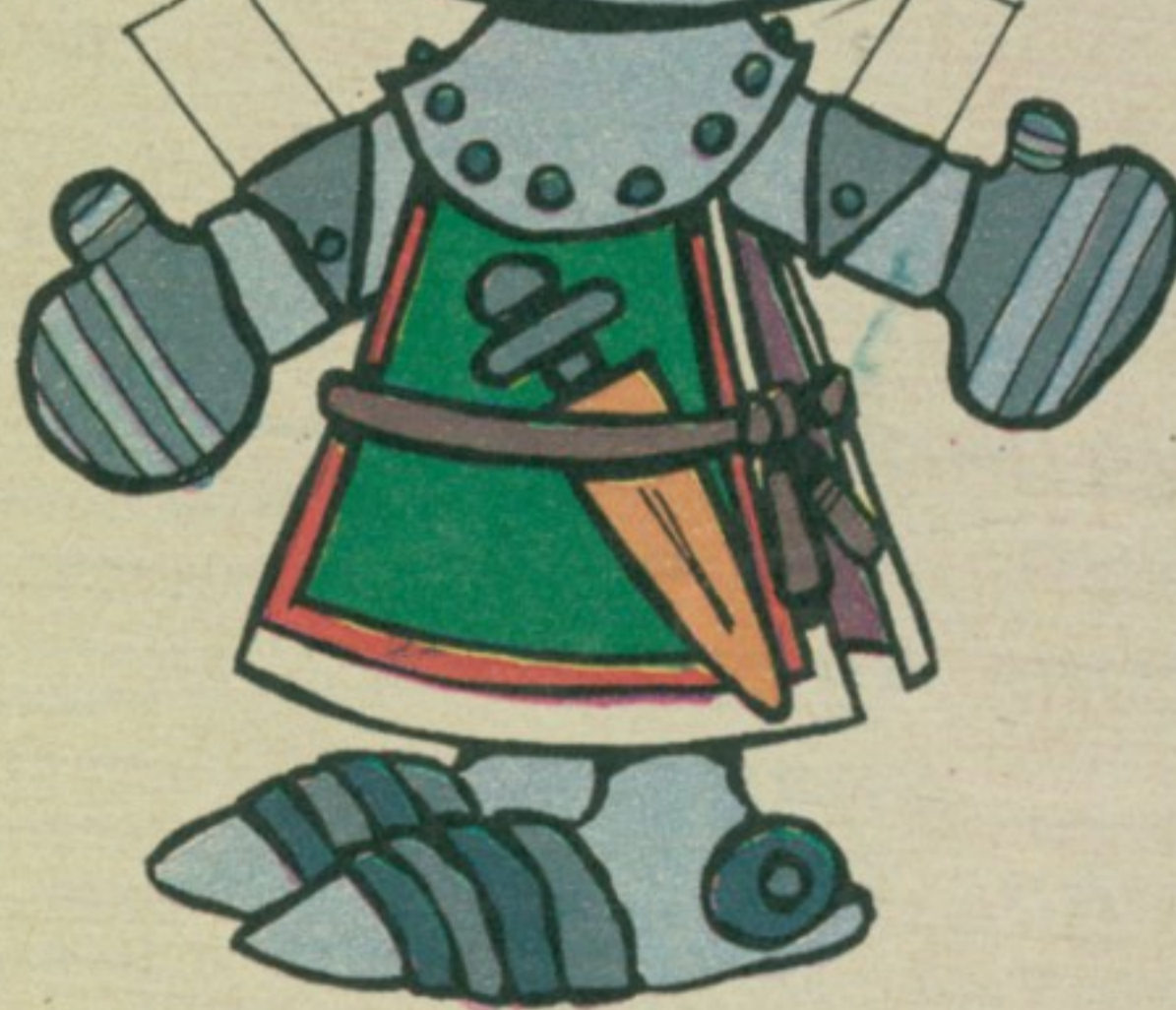
ЗА
МАСКЕНБАЛ

ЏЕМПЕР

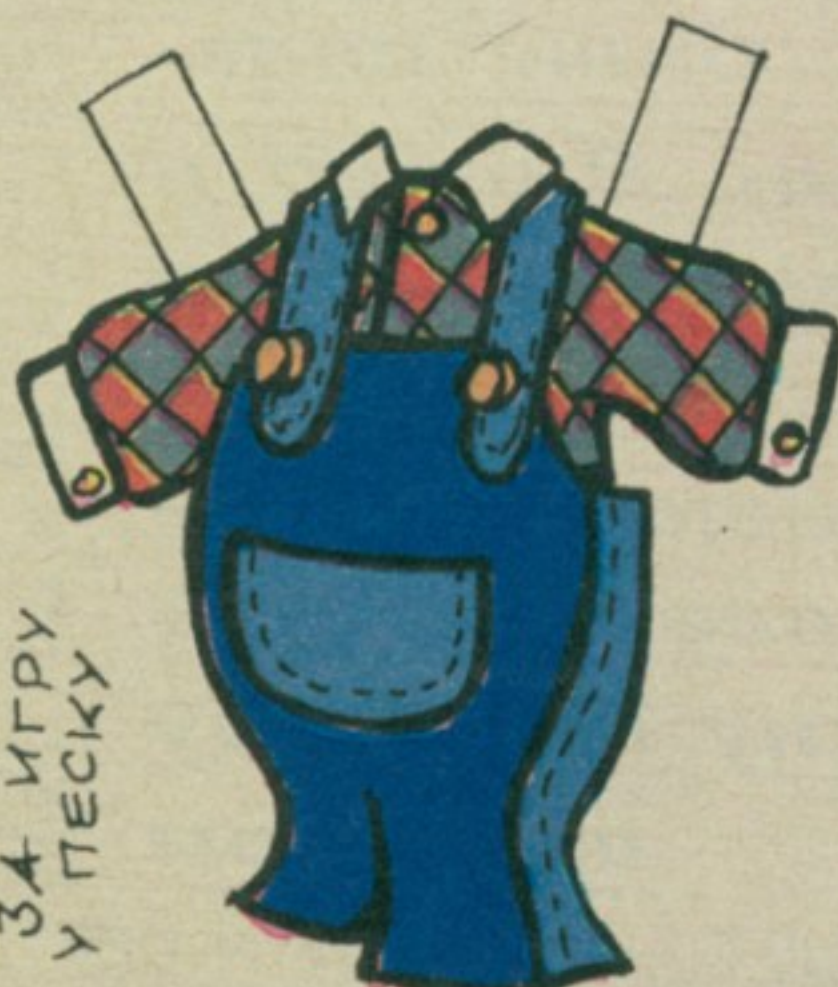
КИНЕСКИ КОМПЛЕТ

ВРЕКА ЗА СПАВАЊЕ

СВЕЧАНИ КОМПЛЕТ

ЗА ИГРУ
У ПЕСКУ

ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА И ПРОВУЦИТЕ ЛАЗУСОВУ ГЛАВУ

ВАНДАН © ШТАБ 90

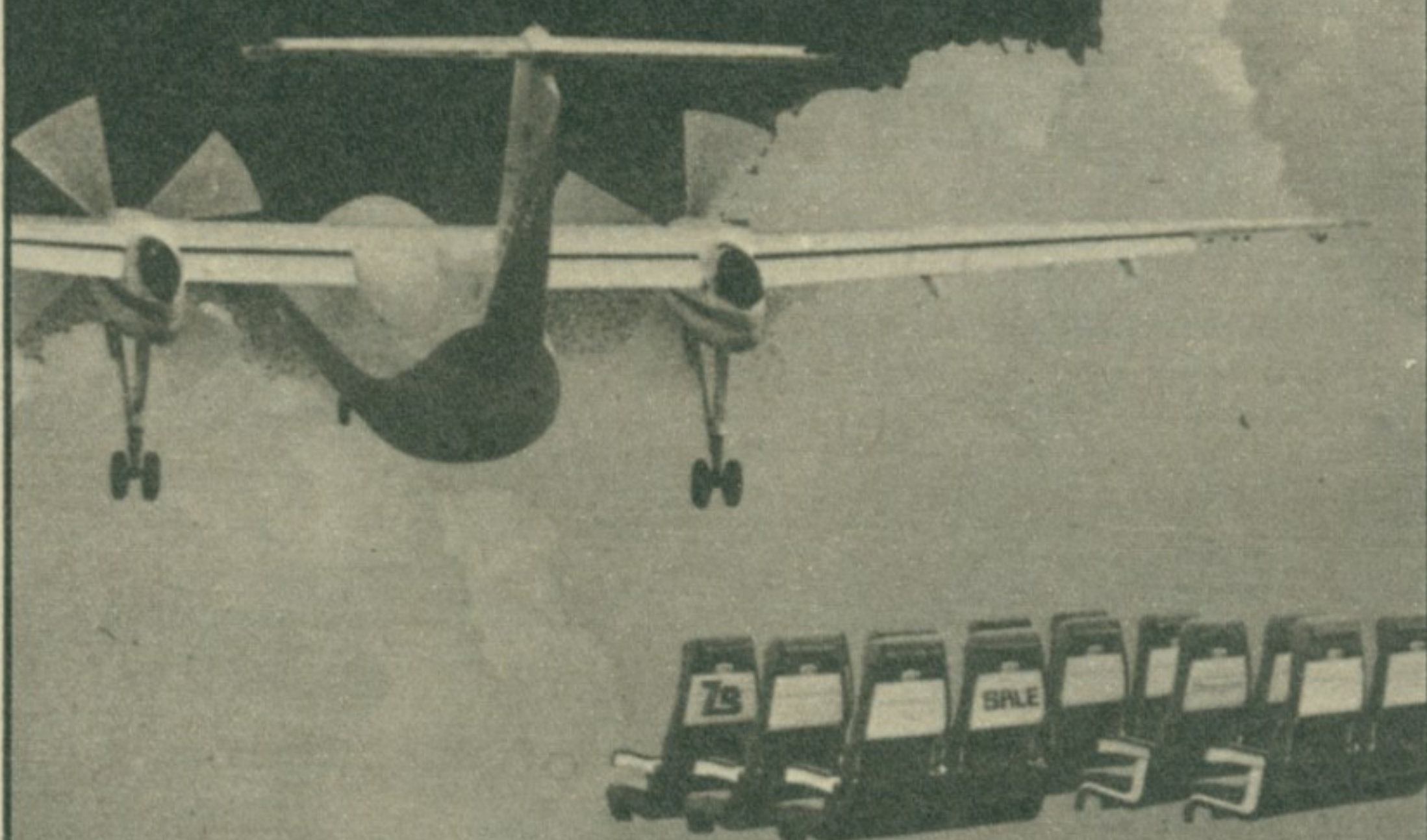
Пилотски
бонтон

ДЕЛТА - ЧАРЛИ!

ХАЛО, ЧАРЛИ

Zoran Modli

ŠKOLA
LETEENJA

Tehnička knjiga

Једно је сигурно: нико паметан данас не би дозволио браћи Рајт да полете! Колико год били слављени, Вилбур и Орвил Рајт не би задовољили ни најосновније услове за безбедну пловидбу ваздухом

Ево списка грехова чувене браће: прво, правили су авион без прописане дозволе. Друго, градили су га према властитој конструкцији мењајући сваки час планове у складу са дрвеним летвицама којима су располагали. Треће, тај авион није тестиран на пробним летовима. И на крају, није имао оно најважније – уверење о пловидбености, а то ће рећи гаранцију да није опасан, односно да неће пасти другима на главу!

Данас би се, уместо на најсветлијим страницама историје, сирота браћа Рајт нашла на списковима најцрњих прекршилаца закона!

Али, били су то почеци ваздухопловства које се брзо развијало, па се још веома

јасно памте и први ноћни летови на којима су пилоти обавезно носили дуге шалове. Не зато што су се плашили назеба или „терали“ моду, него зато што нису имали брзиномере у авионима. А они малобројни примитивни брзиномери (плочица на крилу која се мицала) ноћу нису много вредели. Чим би се авион удаљио од светлости ватри уз које је полетао, тама је обавијала и њега и пилота. Једини сигнал да се летелица креће био је шал: ако је весело лепршао, био је то сигуран знак да је брзина авиона ОК!

Тако је настало једно од првих правила за безбедно летење: никако на лет без шала!

Данас је за летење најваж-

нији Правилник о летењу ваздухоплова. Он прописује начин летења којег мора да се придржава посада у авиону и поступке у свим случајевима опасности или отмице авиона. Каже се да је тај правилник писан крвљу: многи од оних који се нису придржавали његових одредби изгинули су, а опет – и на жалост – многе одредбе настале су након разних трагичних догађаја, као залог живима. Он је база за све врсте летења – од спортског, па до летења на највећим саобраћајним авионима.

Опасни облаци

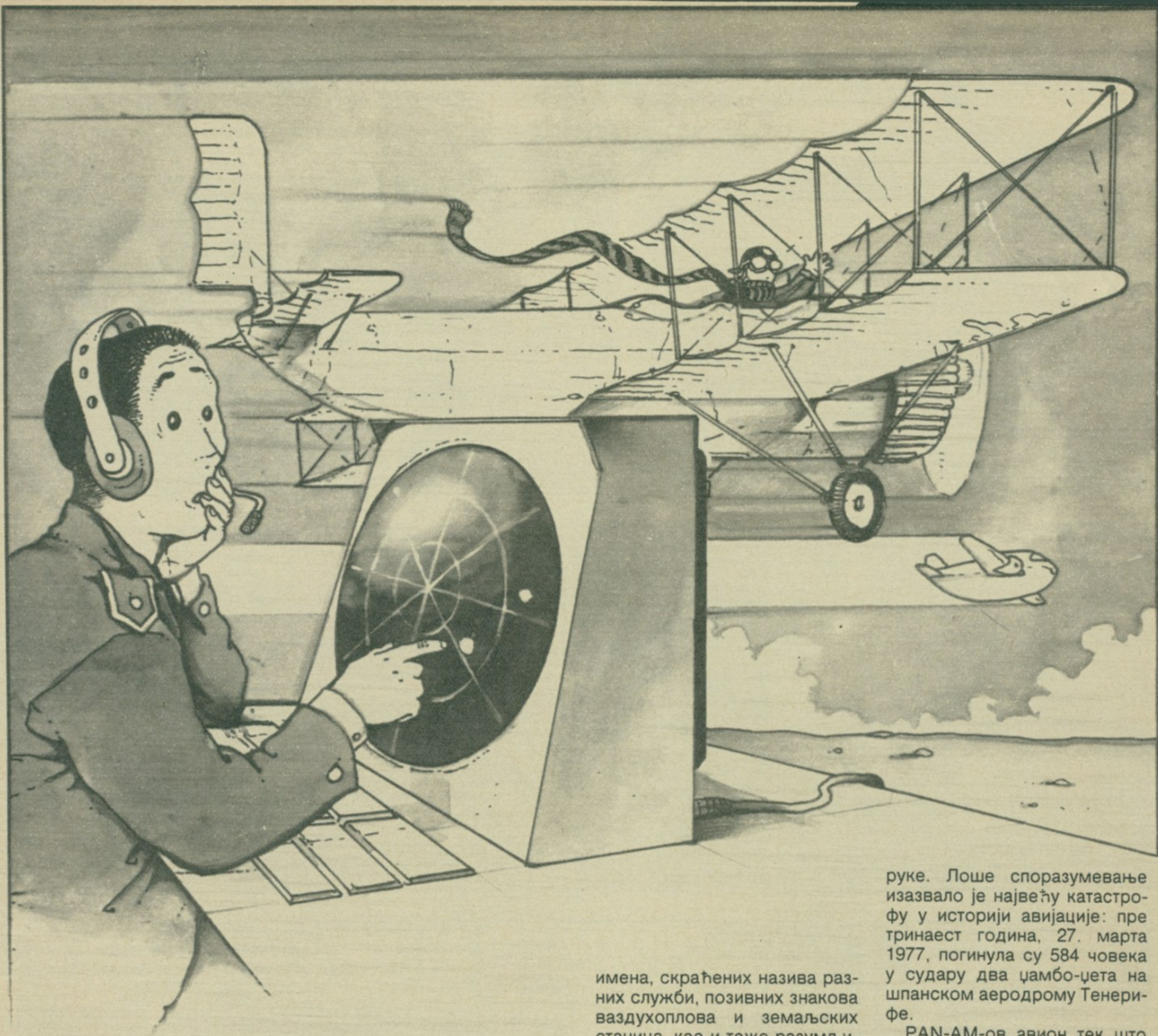
Док је авион био само згодна новотарија, уз то и веома несигурна, летело се тек око неких ливада. Даље се нико није усуђивао да оде. Са безбеднијим и сигурнијим моторима могло се помишљати и на веће удаљености. Но, у Првом светском рату авиација је већ постала озбиљан посао. Само за те четири ратне године Немци су произвели преко 45.000 авиона, а западни савезници још и више! У авиацију је ушао огроман број људи.

После Првог светског рата већина авиона се приземлила. Момци који су у рату летели после завршеног обрачуна ништа друго нису знали да раде. Почели су да се удружују и заједнички да купују авионе који су постали војни вишкови. Зарађивали су хлеб летећи по разним сајмовима и аеромитинзима. Показало се да авион може да послужи у разне сврхе, на пример за преношење поште која је до тада путовала возом.

Авион јесте бржи од воза, али док је пилот, летећи ниско, видео земљу, некако је успевао да се сналази. Уласком у облак могао је да лети само напамет. Тако се догађало да авионска пошта путује седам дана дуже него возом! Авион је требало опремити оруђем које би му омогућило да навига, па и да слеће, у таквим условима.

Измишљен је први радио-фар и први радио-компас. Летећи од фара до фара, пилот је успевао да стигне до одредишног аеродрома.

То је, отприлике, фаза „одрастања“ ваздушног саобраћаја која се завршава у освит Другог светског рата у којем је много тога кренуло огромним корацима напред. Рецимо, чувене „летеће тврђаве“ морале су да се пребацују из Америке у Енглеску ради дејства у Европи, а то је, уз невоље с навигацијом, захтевало и оснивање службе на земљи

која ће ту масу авиона што су се укрштали и слетали на разне аеродроме озбиљно водити. Јер, почели су судари у ваздуху. Иако је нешто раније у Америци основана служба контроле летења (додуше, ограничених могућности), у Енглеској се појавила прва озбиљна контрола летења која је, на неки начин, и водила ваздухоплове. Посебну помоћ у томе пружио јој је и коришћење радара развијеног за потребе осматрања непријатељских снага изнад Ламанша.

Како се развијао радар, тако је контрола летења добила могућност и да види све оне који лете у одређеном делу ваздушног простора. Успостављен је модернији систем у којем пилот води своју навигацију, а контролор га са земље осматра радаром. Када је саобраћај превише густ, контрола издаје посади наређења о заузимању одређених курсева, брзине и висине.

Тако, углавном, раде све контроле летења на свету, па и наша. Тај начин се показао као најбољи јер контролор види сав саобраћај, са свима има радио-везу, а учесници у саобраћају дисциплиновано следе његова упутства.

Р као Ромео

Међународни језик ваздухопловаца је енглески. То није само свакодневни енглески, већ специјални језик који се зове ваздухопловна фразеологија. Он садржи речи које имају своје посебно значење. На пример ROGER („Разумео сам вас!“), CONFIRM („Потврдите“), AFFIRM („Потврђујем“), OVER („Очекујем одговор“), MAYDAY („У опасности сам“) и тако даље. Зашто је тако замишљен? По највише зато да обавештења буду што краћа и да се избегне свака могућност погрешног разумевања поруке. Постоји прописани начин спеловања свих слова абетеде, па се при одашиљању личних

имена, скраћених назива разних служби, позивних знакова ваздухоплова и земаљских станица, као и теже разумљивих речи, у радиотелефонији користи такозвана ICAO абетеде, у којој свако слово има одређено име:

Слово А изговарамо као алфа, В као браво, С као чарли, D (делта), Е (еко), F (фокстрот), G (голф), H (хотел), I (индија), J (џулиет), K (кило), L (лима), M (мајк), N (новембер), O (оскар), P (папа), Q (квебек), R (ромео), S (сиера), T (танго), U (јуниформ), V (виктор), W (виски), X (екс-реј), Y (јенки) и Z (зулу).

Свака порука мора да започне позивним знаком онога коме се пилот обраћа, а иза тога следи позивни знак онога ко зове. Поруке се морају изговарати јасно и гласно. Онај ко није добро разумео саговорника обавезан је да захтева разјашњење поруке јер било какав неспоразум може да изазове озбиљне последице!

Поред тога, пре но што се притисне дугме микрофона треба добро послушати како бисмо били сигурни да не ометамо емитовање туђе по-

руке. Лоше споразумевање изазвало је највећу катастрофу у историји авијације: пре тринаест година, 27. марта 1977, погинула су 584 човека у судару два џамбо-џета на шпанском аеродрому Тенерифе.

PAN-AM-ов авион тек што је додирнуо писту, док је KLM-ов чекао одобрење за полетање. Један другог нису видели због магле. Пилот KLM-а обратио се аеродромској контроли:

„Ми смо спремни за полетање.“

Контролор је одговорио:

„У реду, сачекајте са полетањем, позваћу вас“.

На несрећу, у предају се умешао пилот PAN AM-овог авиона:

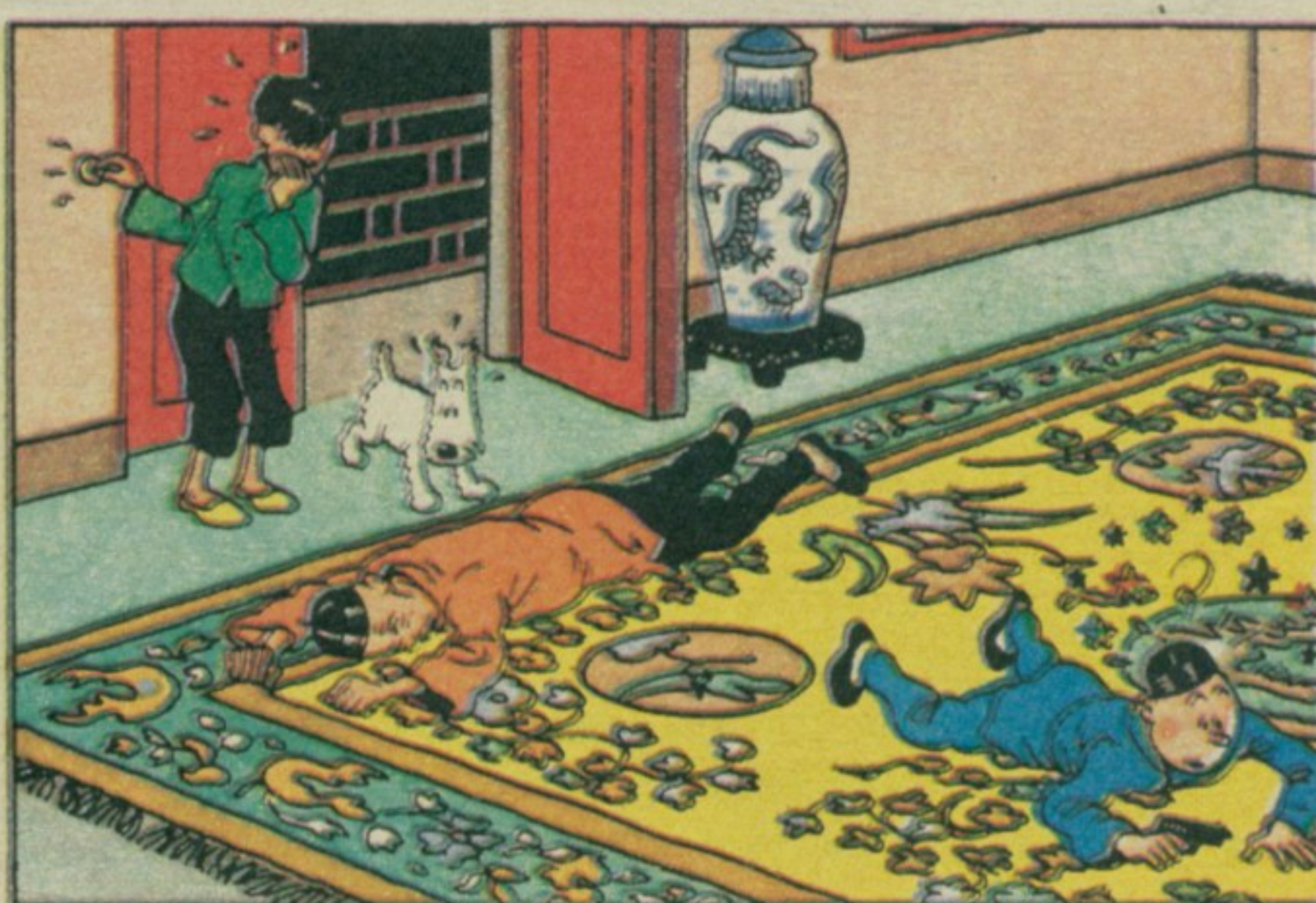
„Ми смо још на писти! Јавићемо кад писта буде слободна.“

Због овог упада у радио-везу на магнетофонској траци остао је јасно забележен само почетак поруке контролора са торња („У реду..."). Остатак је био блокиран емисијом пилота PAN AM-а. У другом авиону чуо се разговарно још само крај PAN AM-ове поруке, „писта слободна“. Тако је, у ствари, пилот KLM-а као одговор на свој позив чуо: „У реду... писта слободна!“ и започео полетање...

Зоран Модли

Илустровао: Доброслав БОБ Живковић

ТИНТИН ПЛАВИ ЛОТОС

Copyright © renewed 1980 by Casterman

НОВО О СТАРОЈ ГРУПИ

„Rolling Stones” су тужили лист „Daily Star” због текстова у којима се тврди да су рокери ветерани изиграли поверење своје публике на концерту у Британији. Чланови групе и њихови менаџери траже заштиту, тачније – да се не објављују неистинити текстови јер то, како тврде, штети њиховом угледу и каријери.

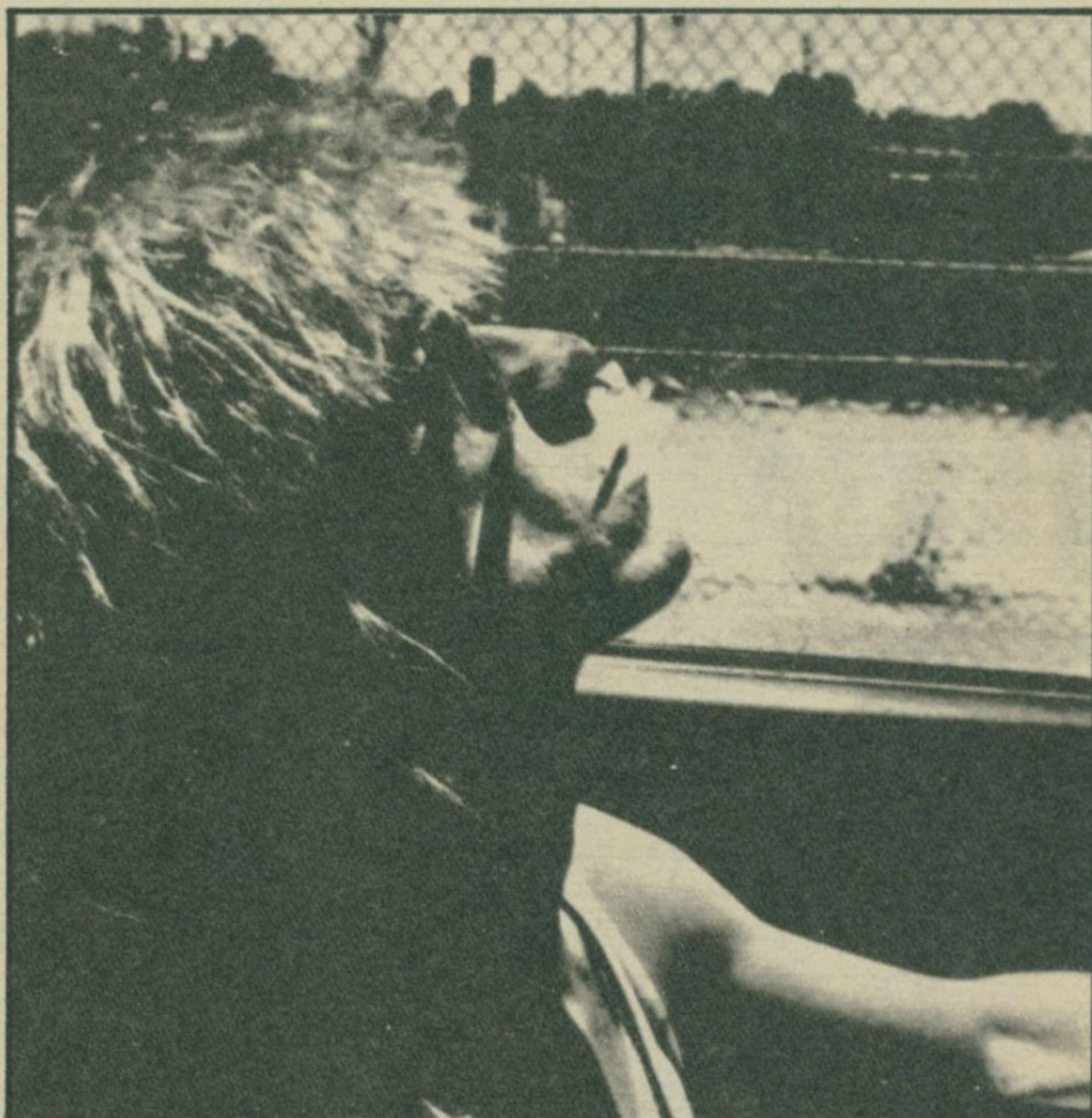
У међувремену се појавила још једна књига о овом саставу. Зове се „Blown Away” а написао је А. Е. Хочер. Познато је да се гитариста „Стонса” Брајан Џонс удавио у свом базену 2. јула 1969. године. Званични извештај полиције тврди да је до тога дошло због превелике дозе дроге а Хочер је дошао до другачијих података. Из разговора са Брајановим пријатељима и сведоцима. Он је сазнао да Брајан тада уопште није узимао дроге и да је био одличан пливач. Међутим, у то време радници су реновирали његову кућу и један од њих је потврдио да су га малтретирали и давили у базену, па су највероватније они криви за Џонсову смрт. Наставак приче – на суду.

ДВАДЕСЕТ ЈЕ ПРАВИ БРОЈ

Марк Нофлер, гитариста састава „Dire Straits”, објавио је да група, када се најзад поново окупи, неће наступати у ранијем саставу. Наиме, нови члан ће бити педал стил гитариста Пол Френклин, Нофлеров колега из састава „Notting Hillbillies”.

– Наша следећа светска турнеја имаће карактер спектакла – каже Нофлер. – На бини ће бити око 20 музичара јер кад почнем да размишљам о правом концертном звуку, одмах су ми у глави моћни пратећи вокали, дувачи перкусионисти...

„Dire Straits” управо снимају нову плочу коју ће објавити следеће године, а што се тиче обећане турнеје још није објављено када ће почети.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Ушао сам у пету деценију живота и не могу више непрекидно да дивљам. Понекад сам стварно изненађен што сам још жив.”

Иги Поп

ГДЕ СУ, ШТА РАДЕ...

● Нил Тенант и Крис Лоу (на слици), познатији као дует „Pet Shop Boys”, поново јуришају на тржиште новим син-

● „The Cure” су објавили сингл с песмом „Never Enough” коју су први пут извели на Гластонбјурџи фестивалу у јуну. Сингл је најава за албум „Mixed Up”.

● „Human League” су 1986. објавили последњу студијску плочу „Crash” и ево их опет. Нови албум зове се „Romantic?”

глом „So Hard”. У питању је песма типична за њихов стил а продуцирао је Харолд Фалтермајер. Тренутно су у студију и снимају са Лајзом Минели и Дасти Спрингфирд.

● Џенет Џексон је, по савету лекара, одложила наставак своје светске турнеје. Дијагноза гласи: премореност. Она је, наиме, пуних шест месеци провела на путовањима и концертима.

● „Simple Minds” су понудили тржишту серију компакт диск плоча које ће представити све периоде њихове дуге каријере, па су и плоче тако подељене. „Themes Volume One” обрађује период од марта 1979. до априла 1982, „Themes Volume Two” од августа 1982. до априла 1985, а „Themes Volume Three” и „Themes Volume Four” баве се радом групе до данашњих дана.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

RHYTHM OF THE RAIN

*Listen to the rhythm of the falling rain
Telling me just what a fool I've been
I wish that it would go
And let me cry in vain
And let me be alone again
The only girl I care about has gone away*

*Looking for a brand new start
But little does she know
That when she left that day
Along with her she took my heart
Rain please tell me now
Does that seem fair
For her to steal my heart away*

*When she don't care
I can't love another
When my heart is somewhere far away
Rain won't you tell her
That I love her so
Please ask the sun to set her heart a glow
Rain in her heart and let the love
We know start to grow
Oooh listen to the rhythm*

РИТАМ КИШЕ

Слушам ритам кише која пада
И говори ми каква сам будала био
Желео бих да престане
И да ме пусти узалуд да плачем
И да ме пусти поново да самујем
Отишла је једина коју волим
У потрази за новим почетком
Али једно она не зна
Тог дана када је отишла
Моје срце је са собом понела
Реци ми кишо сад
Да ли је поштено
Што ми она срце узео
Кад је није брига
Другу да волим не могу
Кад ми је срце негде далеко
Хоћеш ли јој рећи кишо да је волим
Замоли сунце да јој срце зажари
Да киша и у њеном срцу буде и дозволи љубави
Коју знамо да зри
Ох, слушај ритам

Текст и музика: Gummo
(компоновано 1957. године)
Изводи: Jason Donovan

МУЗИЧКА ПОШТА

✉ Драги Забавнице,
Где могу да нађем касету „Step by Step” америчке групе „New Kids on The Block”? Живим у Крушевцу и молим те да ми даш број телефона преко којег бих касету могла да наручим.

Марија

Ова веома популарна група је после деби плоче „Hanging Tough” снимила албум који те занима а код нас га је лиценчно објавила Продукција РТВ Љубљана. Телефон њиховог представништва у Београду је 681-552. Позивни број за Београд је 011.

✉ Драги Забавнице,
Молим те, напиши ми нешто о групи „Фантоми”, а ако можеш, објави и њихову адресу.

Ивана

„Фантоми” су загребачка рокабили група која је недавно објавила први албум „Велики одмор”. Групу чине средњошколци Роберт Марковић, певач, Бруно Грацин, ритам гитариста, Крешимир Мишак, соло гитариста, Данко Стефановић, басиста и Бруно Перовић, бубњар. Телефон групе је 041/576-016.

✉ Ђао,
Слушала сам пар ствари од групе „Hothouse Flowers” и веома су ми се допале. Занима ме које су албуме објавили и да ли их има код нас?

Ваша Ким

„Hothouse Flowers” су релативно нова група из Ирске а песме које си чула објављене су на њиховом првом албуму „People” из 1988. године. Недавно су издали нову плочу „Home”. До тренутка кад овај број предајемо у штампу њихове плоче код нас нису објављене.

✉ Здраве,
Занима ме шта тренутно ради Дино Дворник?

Маја

Управо је за „Југотон” објавио макси сингл на којем се налазе три нове песме и инструментал „Јаче, манијаче”, и то је најава за нови албум.

АВИАОНИ, ДИРИЖ

У ујаковој библиотеци, међу мермерним холовима и кабинетима од махагонија, Владимир је нашао књигу која ће му у потпуности изменити живот. Била је крајње неугледна: прошао је поред ње можда петнаестак пута и не примећујући је опијен велелепношћу здања, али човек се после извесног времена замори од чуда и обрати пажњу на обичне ствари. Усред све те раскоши Владимир наједном постаде свестан да у рукама држи похабани кожни том испуњен ујаковим ситним, педантним рукописом и гледа поруку на корицама: „За мог Владимира“. Дуго је држао књигу осетивши наједном жељу да бризне у плач.

Пролаз кроз ујаково имање лично је на пут кроз земљу бајки. Био је окружен липама тешких крошњи и рибњацима с јапанским локвањима, на све стране коњушнице и помоћне зграде за читаву војску послуге. Када је Владимир све то први пут видео, запањив се. Ни сањао није да један човек може да буде толико богат. Али, највећи део неверице имао је други извор. Ујак је читавог живота важио за човекомрца: последњих десет година одбијао је да се види чак и са најближим рођацима и живео у потпуној изолацији на свом имању. Многи наговештаји казивали су да је Владимир на самом врху листе људи нарочито мрских ујаку. А онда, неколико дана после старчеве смрти, стигло је обавештење да је њему, Владимиру, завештао целокупну имовину: човек који га је презирао једним потезом учинио га је богатијим од Креза.

Владимир откри да не може да гледа у натпис на корицама.

Књига је за Владимира имала готово магнетну привлачност. Сваки пут када би се уморио од сјаја своје околине он јој се враћао и листао искрзане странице. У самоуверености тона којим је писао било је нечега што га је неизмерно смињивало. Иако је садржина била готово бесмислена, књига као да је ширила ауру самопоуздања и спокоја.

„Будућност човека је на

небу“, писало је на почетку. „Као што окови љуске јајета неће задржати птице, тако ни окови гравитације неће зауставити човечанство. Човек је као орао: судбина му је у висинама.“

Владимир је пажљиво окретао странице, кушао дах ујакове самоуверености као неко ретко и изванредно вино. Ујак је свакако био луд, али такво лудило је опчињавало.

„Човек је до сада увек користио помагала да би се вирио у ваздух: авионе, дирижабле, ракете. Заборављао је основну ствар: човеков ум јачи је од материје. У овој књизи је мој дар човечанству, ре-

зултат дугих година истраживања: ко понови просте вежбе наведене у њој, моћи ће да се дигне у висину снагом мисли“.

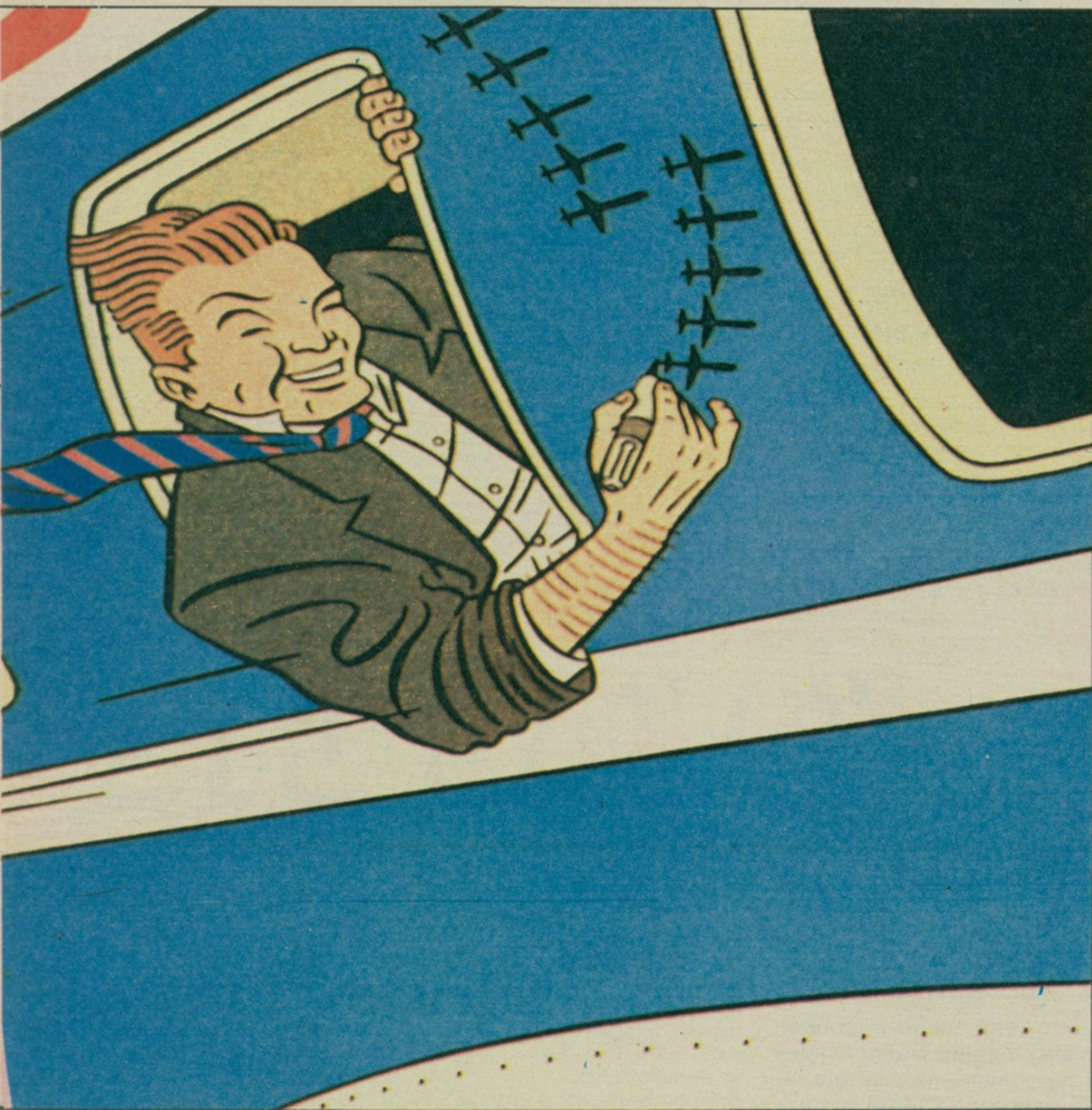
Владимир се упита да ли је старац заиста веровао у то што је исписао. Свако је знао да левитација представља неостварив сан, па ипак, речи у књизи деловале су толико убедљиво. Владимир се сети да је међу ретким вестима о ујаку било наговештаја да је почео да се бави окултним наукама, егзотичним филозофијама, што су сви који су га познавали примили као само још један доказ особењаштва.

„Да би се прикупила енер-

гија за летење, потребно је направити неке једноставне покрете...“ писао је ујак. И против своје воље, Владимир затече себе како понавља те покрете редоследом који је дат у књизи. Разуме се, знао је да се ради о глупости, па ипак му је срце затреперило када је стигао до краја. Када је све окончао, повукао се као да очекује ударац.

После неколико секунди поново се опустио и почео слободно да дише. Разуме се, ништа се није догодило. Завртео је главом збуњено и мало посрамљено. „Шта си очекивао“, рече себи. „Да почнеш да лепршаш по соби као ласта? Ујак је био луд и то

АБЛИ, РАКЕТЕ

си знао. Уосталом, и ти си од његове крви", закључи зловољно. Ивер не пада далеко од класе.

Та ноћ била је прва на његовом новом поседу. Био је крајње напет и сатима није могао да заспи, само се бацао као да се бори са невидљивим силама. У мислима је поново пролазио бескрајним имањем и пребирао по богатству. Владимир никада није био имућан и оно што га је задесило било му је незамисливо, непрекидно је морао да убеђује себе да је све то стварност. Заспао је тек пред свитање осећајући се као да се налази у жижи неке неизмерне силе, као да огромно

око улива у њега снагу хиљада људи и затим је одашиље на све стране света.

Пробудило га је сунце које му је кроз отворен прозор сјало право у лице. Отворио је очи и загледао се по огромној спаваћој соби. „Ти си Крез“, рекао је себи и насмејао се. Пружио је руку да дохвати покриваче и није напипао ништа.

Спустио је поглед и следио се: лебдео је тридесетак центиметара изнад кревета. Шок је био толики да му се учинило да ће изгубити свест. „Тако, дакле, ујаче, имао си право“ помислио је. Висио је над постељом попут балона.

У срце полако стаде да му

се увлачи задовољство када је почео да схвата значај онога што се управо догодило. Летење је вековни сан човечанства. „Ја сам птица и небо је моје“, прође му кроз главу. „Шта ће ово значити за свет, летење према рецепту који свако може да научи? Како ће изгледати транспорт, где су границе брзине, висине?“ Махнуо је рукама и запловио кроз ваздух собе, а затим се кроз отворени прозор лако виноу у башту.

Лишће бреза помилова га по образима и меко зашущка додирујући његову пиџаму. „Ја сам орао“, мислио је. Покушао је да се вине још више и виде да клизи кроз ваздух попут птице. Дизао се с лако-

ћом, као да уопште нема тежине, плутао на ветру, окретао се око себе. Имање се под њим полако претварало у скупину дечијих играчака и шећерних коцака, али вртоглавицу није осећао.

Лако се окренуо да се врати, разазнао прозор кроз који ће ући у собу. Покушао је да се покрене, а онда схватио да не може.

Колико год се трудио, није могао да смањи висину ни за милиметар. Ветар га је држао над имањем као заробљеника, носио га попут балона, никакав свестан напор није му помогао да промени положај. Одушевљење у тренутку замени паника. Батргао се, викао, јаукао, али висина се није мењала. „Немогуће“, помисли, „ово се не дешава. Како ћу да се вратим? Да ли обратна чаролија уопште постоји? Ујак! Увек ме је мрзео. То ми је намерно урадио!“

Панику смени ледени бес. Одлучио је да нађе начина да се извуче. Неће њега надмудрити матори човекомрзац! Решио је да пође до града где има довољно високих зграда и рукама се ухвати за неку од њих. Спустиће се на земљу и ходати по њој макар морао читавог живота да носи оловне тегове у џеповима.

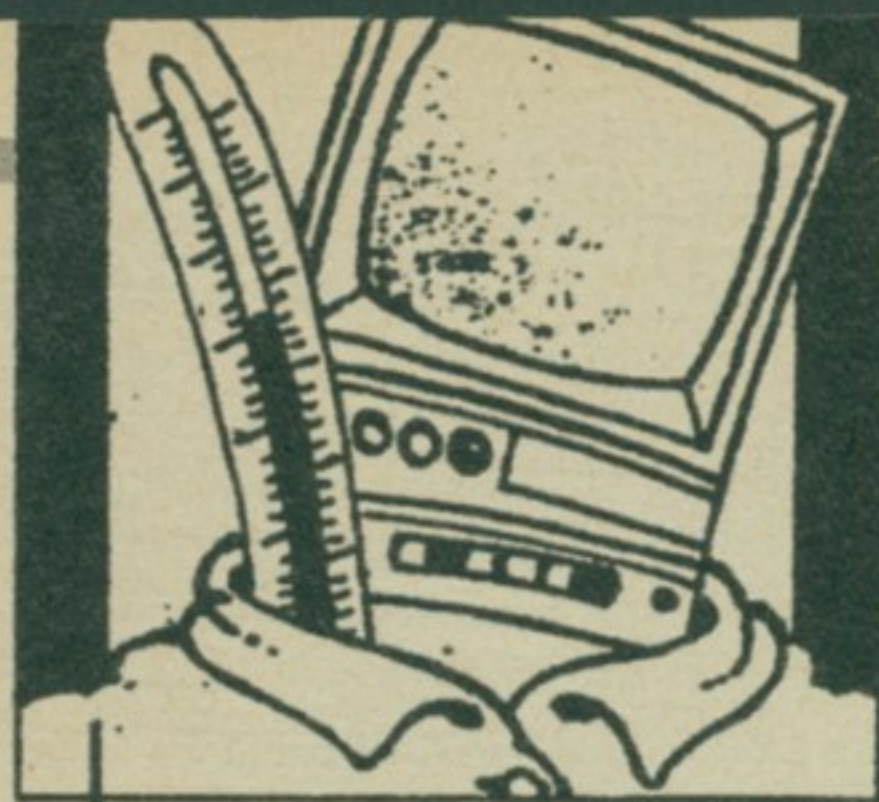
Пустиио се низ ветар као папирнати змај, једрио у готово опипљивом бесу. Прве зграде појавише се испред њега попут удаљених стубова. Осетио је олакшање. Магла је висила над градским торњевима попут куполе. „Надмудрио сам те, старче“, помисли.

Онда схвати да с маглом нешто није у реду.

Куполу над градом чинили су људи. Мушкарци, жене и деца лебдели су изнад зграда попут великог, тамног облака. Колико их је било? Десет хиљада, двадесет? Ваздух су испуњавали запомагање, вика, плач.

„Преображај се није зауставио на мени“, помисли Владимир. „Ја сам га само отпочео. Да ли је то била освета ујака човекомрца. Пандорина кутија на дар свима које је презирао? Желели сте небо, драги моји, узмите га! А мене, најомраженијег, изабрао је за оруђе. Најслађи дар помахниталог старца: „За мог Владимира!“ Будућност човечанства је на небу, писало је у књизи, али коме је могло да падне на памет да то може да буде овакав начин?“

Са истока се чула пригушена тутњава громава. Владимир се окрену и виде како су на хоризонту полегли црни облаци које је гонио олујни ветар. Небо је чекало човека, црње и страшније него икада.

ВИДЕО

БАРОМЕТАР

В. Радосављевић

Die Hard 2 – Умри мушки 2. део (1990)

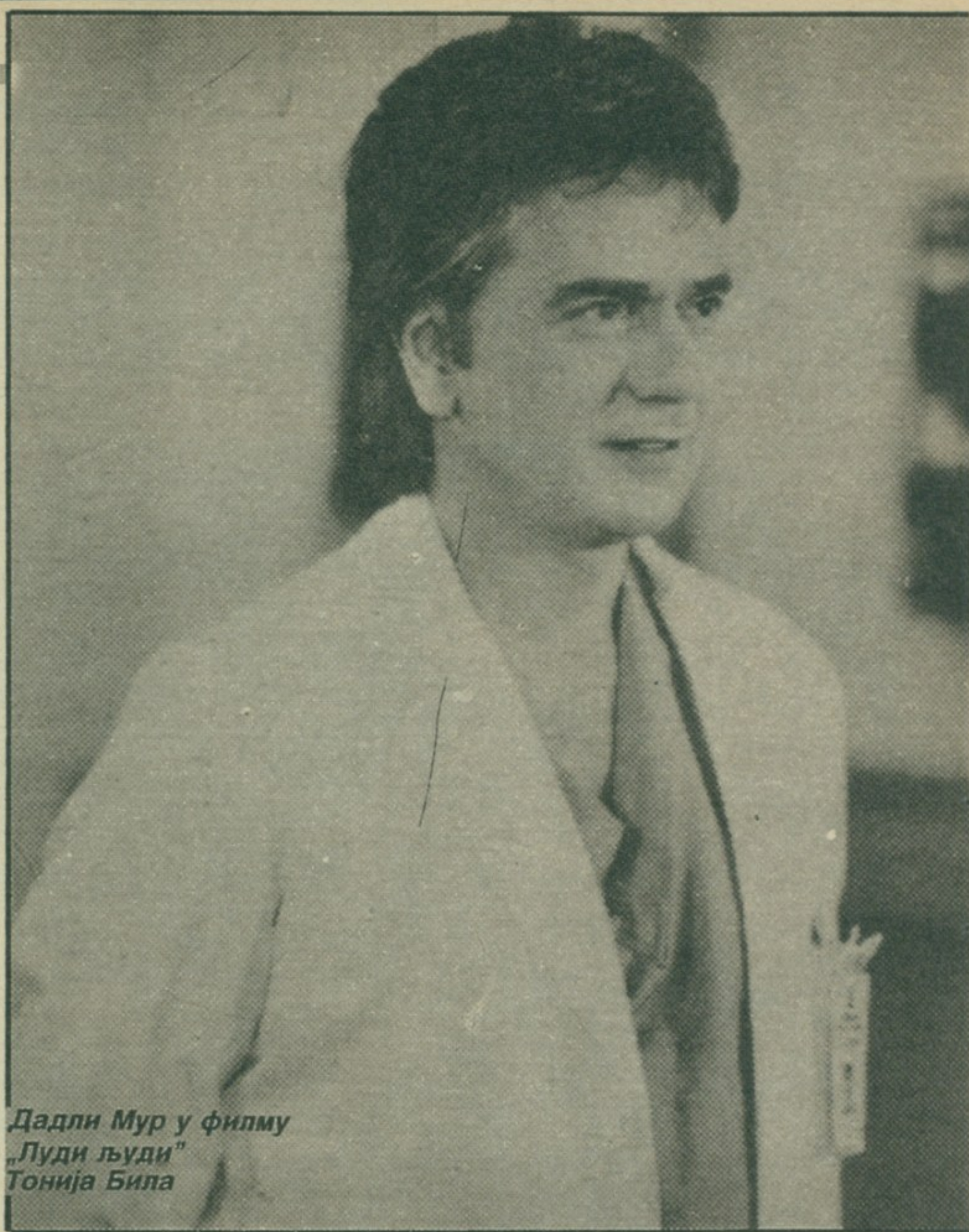
Џон Меклејн је поново у акцији! Овога пута он се супротставља групи врхунских професионалаца којима је циљ да спрече изручење колумбијског „краља“ дроге и због тога потпуно паралишу аеродром на који треба да слети авион у којем је он. Остали авиони су зато принуђени да круже над градом (путници и посада не знају шта се дешава на земљи), а како је у једном од њих Меклејнова жена, он креће у обрачун. Овај спектакуларни филм режирао

је мало познати Рени Харлин („Страва у Улици брестова 4“), а у главним улогама појављују се Брус Вилис, Бони Бадела, Вилијам Атертон и Франко Неро.

Crazy People – Луди људи (1990)

Када се писац рекламних спотова усуди да прекрши један од основних закона рекламе који гласи: „Онај ко жели да нешто прода мора да подилази купцу“, његови претпостављени га одмах смештају у лудницу. Али, тада се дешава нешто неочекива-

Дадли Мур у филму
„Луди људи“
Тонија Била

Забавников
тест

КАКАВ СТЕ ДРУГ ?

	а	б	в
1	1	2	3
2	2	1	3
3	3	2	1
4	2	3	1
5	1	3	2
6	1	3	2
7	2	3	1
8	1	2	3
9	1	2	3
10	2	1	3

Ко не жели да има доброг пријатеља с којим може искрено да разговара, посаветује се или се ослони на њега у тешком тренутку? Истовремено, међутим, ретко се ко од нас пита, испуњава ли он сам критеријуме које примењује на друге. Овај мали тест помоћи ће вам да бар приближно сазнате какав сте друг. Одговорите поштено на сва питања и убележите себи поене према приложеној табели. Сада саберите бодове и сазнаћете како вас виде ваши пријатељи.

1. Знаће много смешних до-
годовштина из живота једног
од ваших пријатеља:

- а) хоћете ли их испричати
другим људима
- б) исприповедаћете их, али

не наводећи имена

в) оно што знате задржаћете
за себе?

2. Ваш друг (другарица)
често узима нешто од вас,
али обавезно заборави да

врати узету ствар. Сад тражи
да му посудите скуп апарат.
Како ћете поступити:

- а) даћете му га
- б) рећи ћете да га немате
- в) одбићете га и објаснити
му зашто.

3. Друг (другарица) вам је
разбио ручни сат. Шта ћете
урадити:

- а) рећи ћете му да сте се ио-
нако спремали да купите
нов

б) замолићете га да набави
нов

в) одрећи ћете се новог са-
та, али ћете зато направити
малу сцену.

4. Ваш пријатељ (пријатељи-
ца) дружи се с особом коју
не подносите. У том случају:

а) прекидате да се дружите
са њим

б) не кажете му ништа и
продужавате нормалне од-
носе

в) кажете другу да мора да
бира – ви или та особа

5. Наслућујете да ће ваш
пријатељ (пријатељица) уско-
ро имати велике непријатно-
сти. Ви тада:

но: његове увредљиве рекламе грешком ипак доспевају у штампу и постижу фантастичан успех... Редитељ филма је Тони Бил, а главне улоге тумаче Дадли Мур, Дарил Хана и Бил Смитровић.

A Cut Above – Рез одозго (1989)

Мелодрама о студентима медицине. Главни јунак је Џо Словак, сиромашан и не много амбициозан, али зато веома бистар момак. Он се заљубљује у Лори, згодну и богату девојку којој је, за разлику од њега, студирање ствар број један у животу. Због тога се њихова кратка веза прекида практично пре него што је и почела. У режији Тома Еберхарта („Без трага“) главне улоге тумаче Метју Модин, Дафне Зунига и Кристина Лахти.

Miami Blues – Мајами Блуз (1990)

Необична, цинична прича о троуглу који сачињавају један психопата убица, приглупа

проститутка и трапави полицајац. Њихови међусобни односи мењају улоге које су до тада имали: полицајац постаје жртва, психопата почиње да се представља као полицајац, а проститутка се претвара у узорну домаћицу. Редитељ филма је Џорџ Армитраж, а главне улоге тумаче Алек Болдвин, Фред Ворд и Џенифер Џејсон Ли.

A Shock To The System – Шок за систем (1990)

Суочен са невољама на послу и у приватном животу, Грејем Маршал одлучује да уклони узроке својих мука. За почетак удешава да му жена настрада у околностима за које нико не може рећи ништа друго до да су биле „несрећне“ – и то почиње да му се допада. Филм је режирао Јан Еглесон, а у главним улогама појављују се Мајкл Кејн, Елизабет Мекгаверн и Вил Патон.

а) прекидате односе са њим да и сами не бисте настрадали
б) отворено са њим поразговарате
в) настављате пријатељство као и до тада

6. Сматрате да прави пријатељ мора да:
а) подели са вама све
б) поверава вам само оно што он хоће
в) има право да задржи за себе своје мисли и невоље

7. Знате поуздано да је вашем пријатељу (пријатељици) потребан новац, а ви га имате довољно. Ви онда кажете:
а) „Узми их, учинићеш ми задовољство“
б) „Сети се само колико си пута ти мени помогао. Моја услуга није ништа у поређењу са тим“

в) „Мораћеш да се снађеш! Можда да уштедиш!“

8. Шта ћете урадити кад од друга (другарице) треба да позајмите новац:

а) поменућете му то издалека
б) отворено ћете потражити новац на зајам
в) нећете му ништа рећи?

9. Ваш друг (другарица) купио је одећу која му, по вашем мишљењу, не одговара. Тада му ви:

а) кажете да не изгледа лепо у њој
б) кажете да му лоше стоји и објасните зашто
в) ништа му не кажете

10. Сматрате да је ваш пријатељ (пријатељица):

а) интелигентнији од вас
б) мање паметан
в) да сте на приближно истом нивоу

РЕЗУЛТАТИ

21 – 30 поена: Ви сте заиста прави пријатељ. Пријатељи вам верују и, уопште, одушевљени су вама. С пуним правом можете се надати да ће вам притећи у помоћ ако се нађете у невољи.
15 – 20 поена: Имате пријатеље, али – као и већина од нас – не показујете увек довољно пажње односно с њима. Један мали савет: кад у односу с пријатељем не знате како да поступите, покушајте да се ставите у његову кожу.
10 – 15 поена: Више пажње посвећујете себи него другима. То је и разлог зашто немате праве пријатеље. Мало се више занимајте за друге људе и њихове невоље.

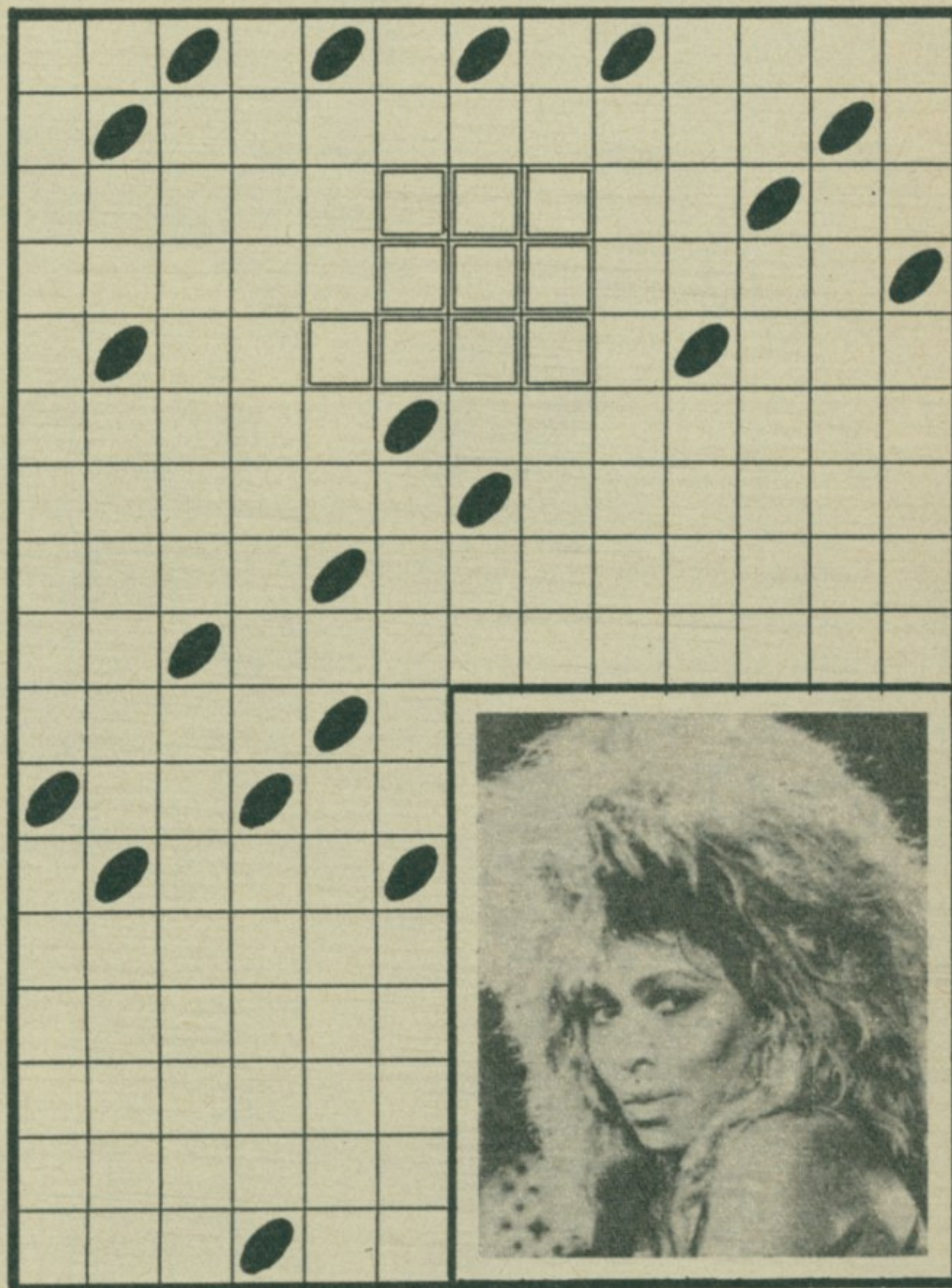
Енигматика

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА

Уместо уобичајених описа, дајемо вам већ готова решења по азбучном реду. Њих треба да уврстите у лик водоравно и усправно. Ако све добро урадите, у обележеним пољима добићете име и презиме познате певачице са слике.

АБДИЋ – АБДИЦИРАЊА – АЛ – АЛАЦА – АМУР – АНАСТАЗИ – АНДИ – АОР – АСАНИ – АСТАЛИ – АТРИ – БРАТУНАЦ – ЕСТАР – ЗАПОРАЊ – ЗЕ – ИЊЕ – ИРАЦ – ИРИ – ИТИЛ – ЈОСИНА – КАЗИНА – КАНАРИНАЦ – КЕТРИН – КОНСТАТАЦИЈА – КОРНЕРИ – ЛИМАСОЛ – НАМИРА – НАЦИМАТИ – И – НН – ОКАТИ – ОПА – ОСТАН – ПЕРСОНАЛАЦ – ПЕСКАР – ПРАЛИНА – ПЋ – РАСКЛАТИТИ – РИ – РИВАЛ – РТ – САНКАШИ – САТУРН – СЕКСТАНТИ – СПАСКИ – СТАРЕТИНАР – СТАТИВ – ТАШАНА – ТИТЕЛ – ТО – ТУ.

ЛАВИРИНТ

Да би уловио лептира, човек мора да прође кроз лавиринт. Којим путем?

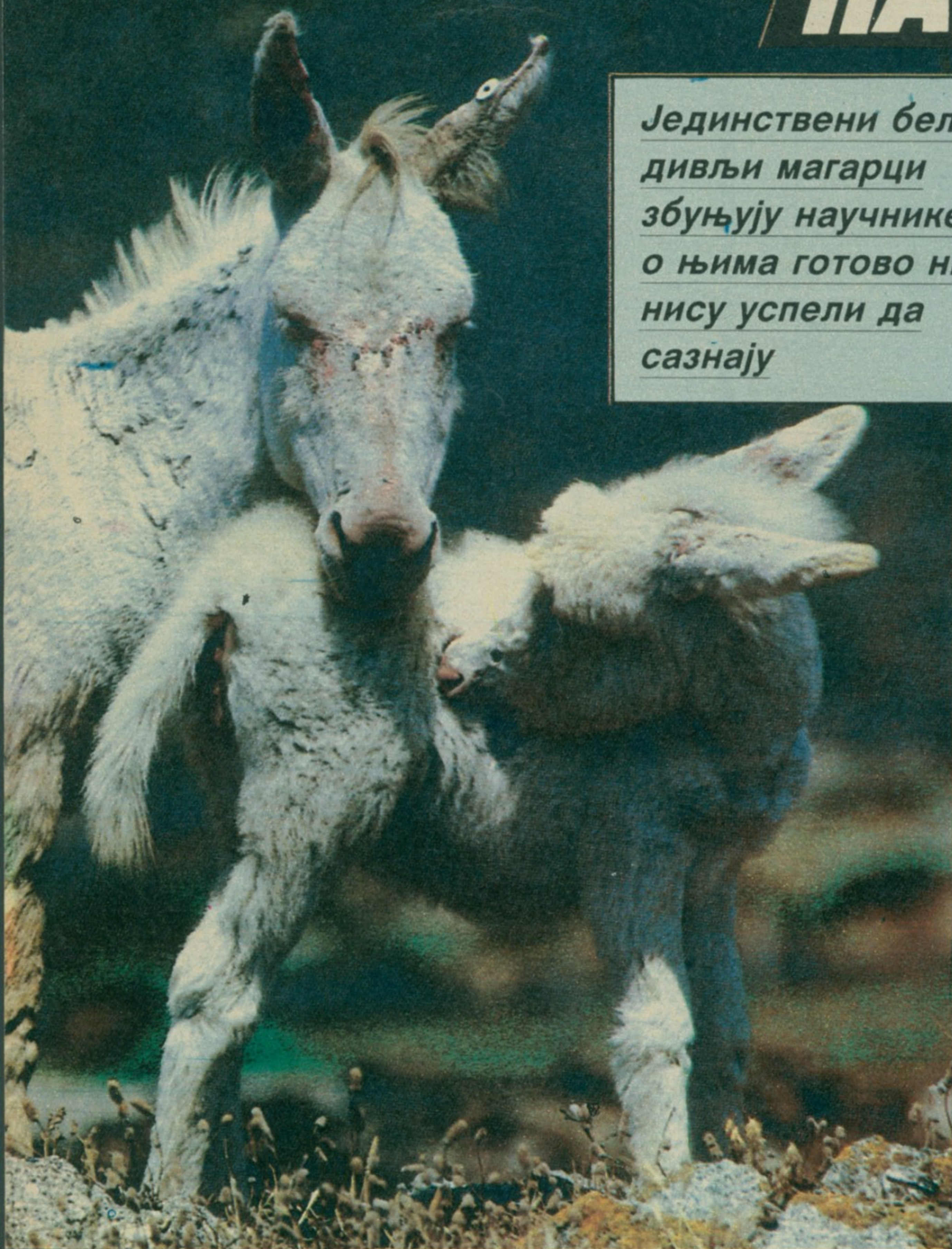

Тајанствени
становник малог
острва

ПЛАВООКА

ПАХУЉИЦА

Јединствени бели
дивљи магарци
збуњују научнике који
о њима готово ништа
нису успели да
сазнају

Бели су као пахуљице, имају крупне плаве очи и јединствени су примерци свог рода. То су магарци који живе само на Азинари, италијанском острвцу површине од 51 km² на крајњем северу Сардиније.

Иако оваквих магараца нема више нигде на Земљи и не прети им изумирање, њихов број већ дуго нити се повећава нити се смањује – годинама износи тачно 56. Научници са Ветеринарског факултета у Сасарију, који беле магарце проучавају већ годину дана, нису успели да дају одговор како је тако нешто могуће. Али, то није једина неразјашњена тајна везана за

ову животињу. Не зна се ни да ли одувек живи на Азинари или ју је тамо неко донео. Колико дуго настањује острвце? Да ли је њено густо бело крзно последица албинизма или се оно може приписати генетској мутацији? Какву улогу игра крвно сродство? Сва та бројна питања засад остају без одговора.

Истраживачи су се надали да ће бар успети да нађу неки податак о пореклу овог копитара. Међутим, ни ту нису наишли на много трагова. Прегледали су сва историјска документа и списе у којима се Азинара помиње, али о белом магарцу нигде ни речи. Све што су открили то је

неколико пожутелих фотографија с почетка овог века.

Високи као њихови сиви сродници, бели магарци имају нешто дуже и шире уши и већу главу. Недостатак пигмента меланина условио је и одређено понашање „плавооког белца“. Пошто му смета сунце, које је на Азинари веома јако, он је постао нека врста ноћне животиње. Преко дана се чува штетних сунчевих зрака и лешкари у хладовини. Живне тек у сумрак кад излази на пашу и трчкара унаоколо.

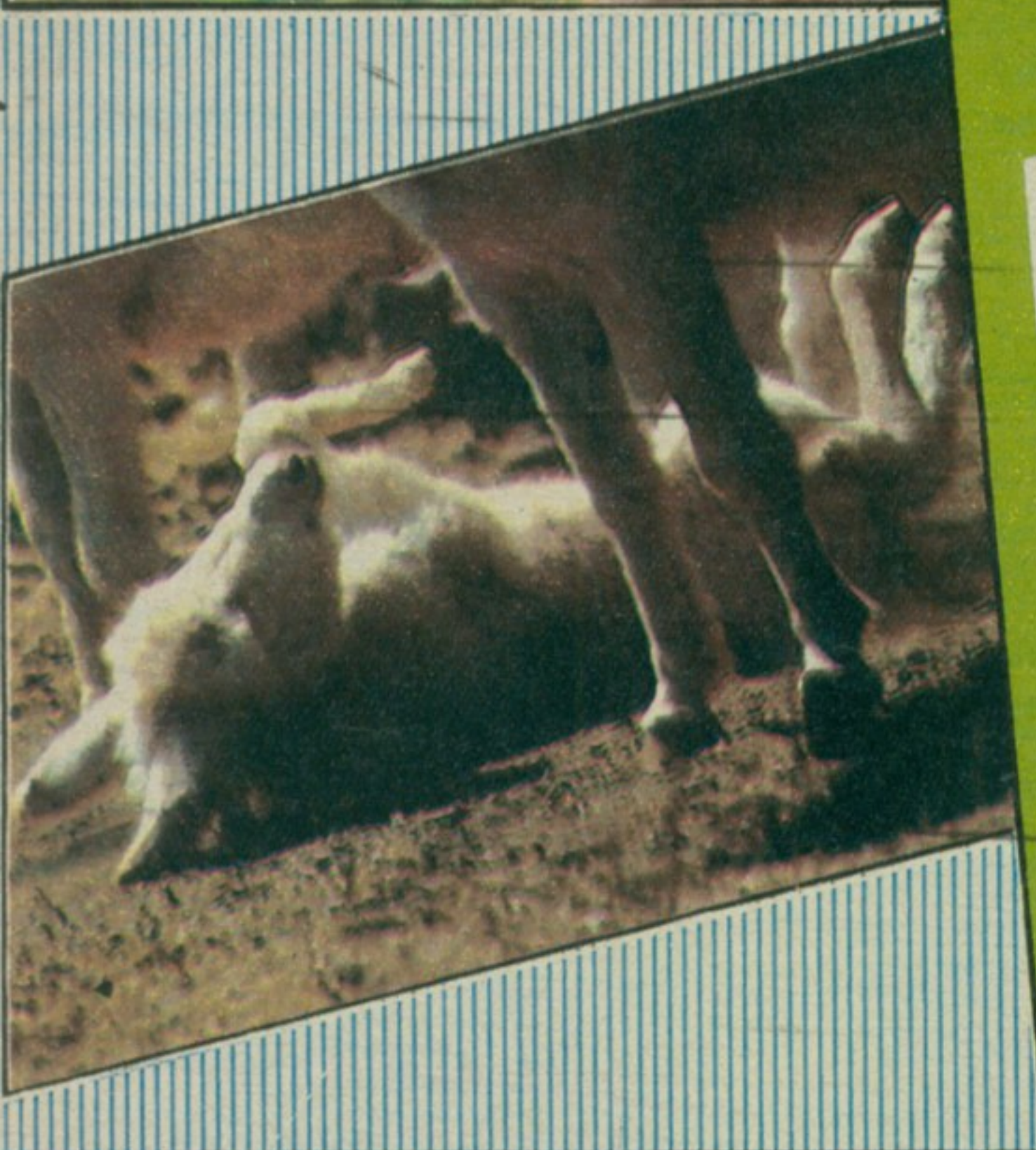
Уочено је још да су магарци са Азинаре подељени у две групе и настањени у два различита краја острва. Једни су потпуно дивљи и живе у породицама од 5 до 6 чланова, док су други нешто питомији, стално се држе на окупу и никада се не раздвајају.

Бели магарац због свог свиленастог меког крзна изгледа прилично умиљато, као јагњешце. Али, његова ћуд никако

није у складу са спољашношћу. Поред тога што је веома неповерљив и непредвидив, он је груб и насртљив. То нарочито долази до изражаја у време парења. Мужјак тада уме да буде суров и према женки којој се удвара. У стању је да је снажно ритне или јако угризе. Догађа се да се та рана онда загади, сирота магарца не успева да се избори са инфекцијом, па на крају угине.

А, што се здравља ових магараца тиче, научници су прилично задовољни. Највећа невоља је потомство. Женка сваке године не донесе магаренце на свет, а поштом смртности младунаца је веома велика. Један од разлога је и маститис (запаљење дојки) од кога мајке често оболевају. Младунче тада не може да сиса, па умире од глади и зато постоји опасност да се ионако мали број белих магараца још више смањи.

В. М.

Изуми
природе

**КАКО
ЈЕ ЛЕПО
РАСТИ
У ТОРБИ!**

Није лако бринути се о подмлатку. Код сисара, мајка је или осуђена на веома дугу трудноћу (на пример код коња и других копитара, чије је младунче од првог дана способно да трчи уз родитеље) или мора још нејако младунче да остави у јазбини где му прете грабљивци и друге опасности. Међу приматима, опет (укључујући човека), родитељи су принуђени да већ поодрасло дете носе са собом.

Таквих брига решене су једино животиње из реда торбара од којих је нама најпознатији кенгур. Торба или кеса на трбуху, по којој су и добили име, представља заиста изванредан „изум“ природе. После врло кратке трудноће, од 8 до највише 42 дана (упоредите то са око 700 дана, колико своју бебу носи слоница!), рађа се сићушно младунче које би без тешкоћа могло да стане у кутију шибица. Чак и код такозваног џиновског кенгура, који одрастао тежи преко 60 килограма, новорођено младунче никад не прелази три грама тежине!

Јасно је зато зашто су за женку кенгура „порођајне муке“ непознате. Младунцу је већ много теже. Још сасвим неразвијено – мада већ има осетљиво чуло мириса и релативно снажне предње шапе – оно мора само, без ичије помоћи, да нађе пут до торбе. Ако не успе, за мајку је то, у најбуквалнијем смислу речи, „ситан губитак“.

Ако, пак, срећно стигне на циљ, кенгурче се у торби ухвати за једну дојку и више је не пушта. Ту ће остати месец дана или дуже, у неким случајевима чак и до седам месеци. Никакво чудо јер у торби је заштићено, има млека до миле воље, може увек да извирује и тако задовољава своју детињу радозналост, али и да стиче знања о животу одраслих кенгура.

Овакво постепено навикавање на стварност биолошки је много исправније него груби, нагли долазак на свет какав је уобичајен код „виших“ сисара. Након што се први пут одважи да искочи на тло, још недељама и месецима мали кенгур се редовно враћа у мамину торбу. Понекад женка кенгура одгаја чак три генерације младунаца истовремено: у утроби се развија ембрион, у кеси чучи беба, док се „најстарији брат“ шетка унаоколо, али сваки час завири у торбу тражећи млека.

Захваљујући томе, кенгури, па и осталих 270 врста торбара колико их приближно има на свету, уживају заиста безбрижно и срећно детињство. Женке виших сисара, и поред све љубави, не могу својим младунцима да пружи ништа слично. Заиста, по чему смо ми то „виши“ сисари? Кад човек добро упозна живот кенгура, дође му да узвикне: Ух, што и моја мама није имала торбу!

С. С.

Илустрована: Драгана Јовчић

ЈА ♡

ПТТ

11000 БЕОГРАД
МАЛА ПОШТА
П. ФАХ 124
МАКЕДОНСКА 29

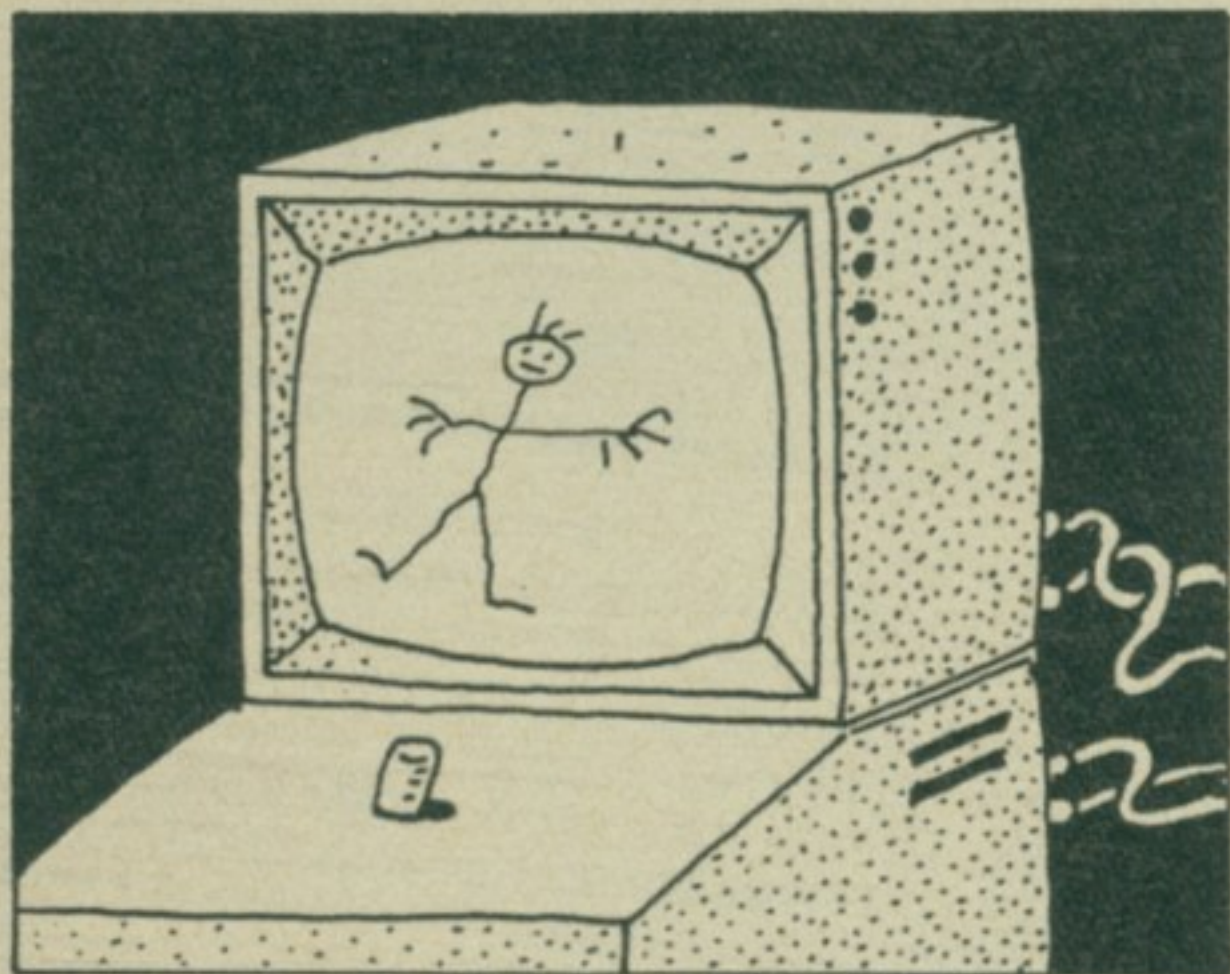
Уређује: Иванка Миладиновић

Компјутер за почетнике

Пишем вам први пут и молим вас да ми одговорите ако знате где у Београду може да се купи класичан компјутер, за почетнике. Напиши и колико кошта.

НЕМАЊА ЂУРОВИЋ
Булевар војводе Мишића 19
Београд

Највише би ти одговарао „Комодор 64“, али тренутно може да се нађе само

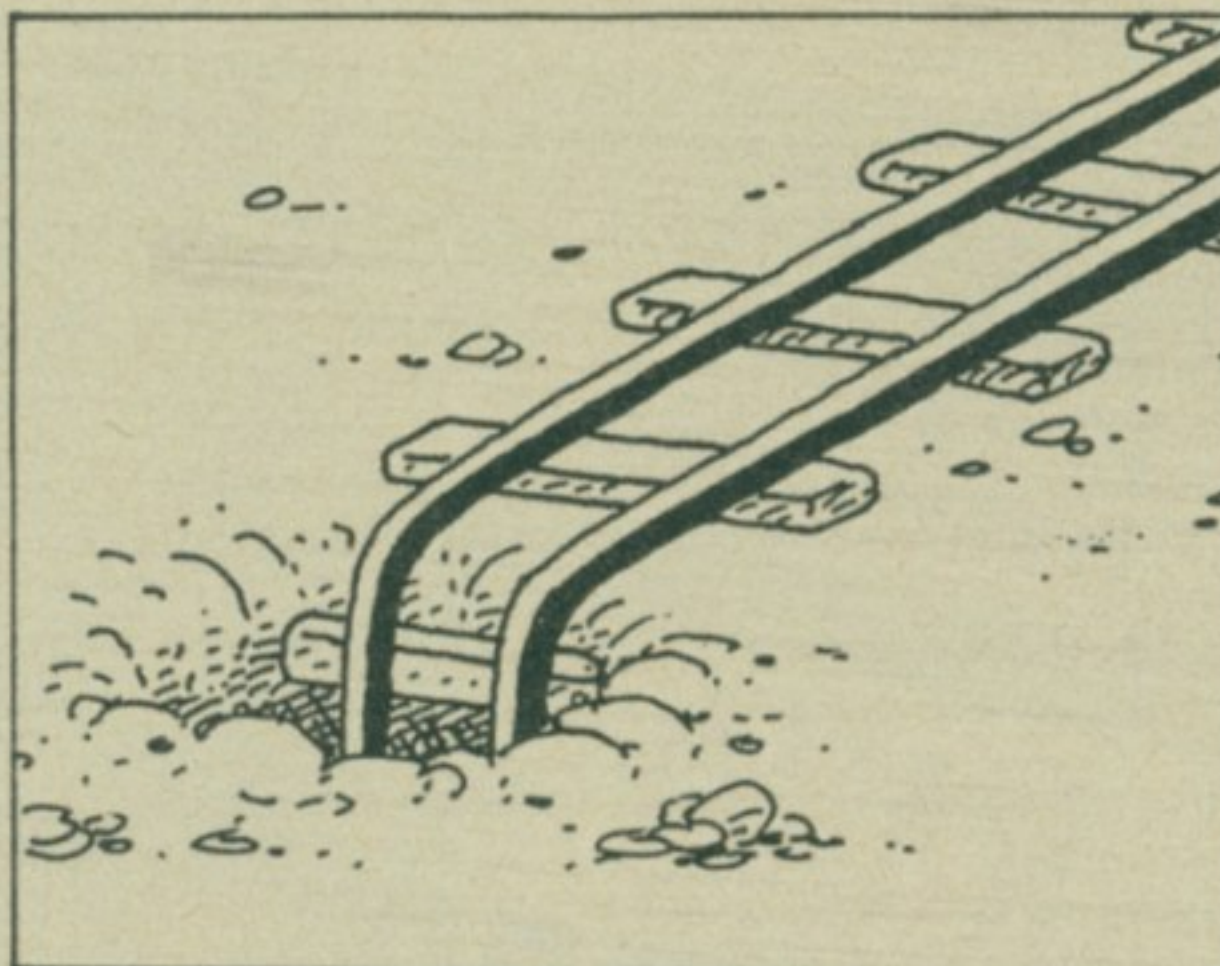
у комисионима. Објављујемо твоју адресу да би неко од „забавниковаца“, уколико жели да прода компјутер, могао да ти се јави.

Подземна железница

Занима ме у којој је земљи први пут изграђена подземна железница. Још бих желела да сазнам колико износи дужина једног путовања, мислим, без промене воза. Хвала на одговору.

СУЗАНА ЦАКИЋ
Скопље

Лондонски метро „Underground“ свечано је отворен 10. јануара 1863. године и сматра се најстаријом подземном железницом. Најдуже путовање без промене воза је између станица Епинг и Вест

Рујслип – 54,8 километара, а највећа дубина је 67,3 метра у близини станице Хемпстед.

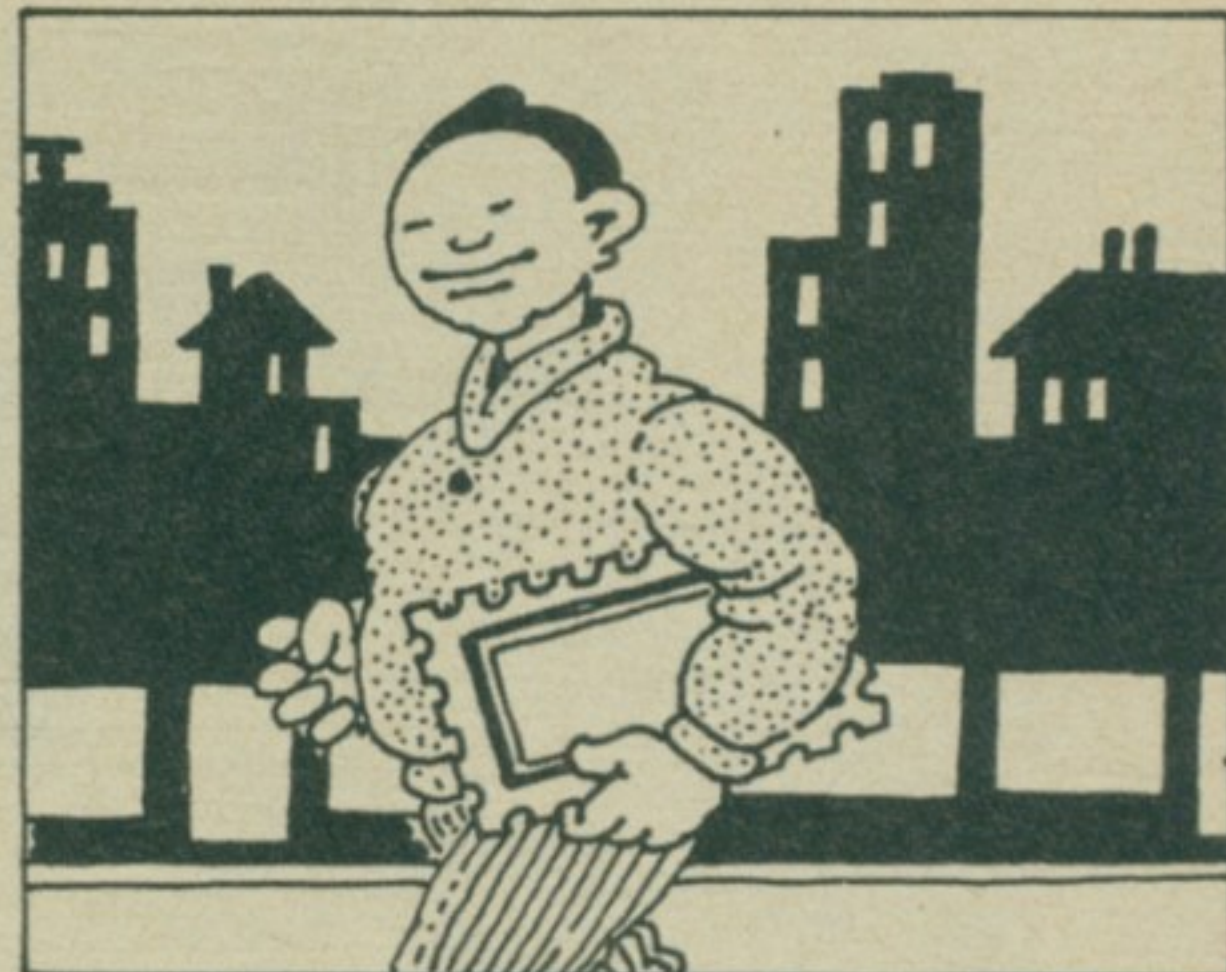
Можда те занима и ово: око 22.000 запослених опслужује 457 возова са 3.875 вагона као и 273 станице.

Обиђи књижаре!

Недавно сам почела да сакупљам поштанске марке. Молим вас да објавите где могу да набавим албум.

АЛЕКСАНДРА ДИМИТРИЈЕВИЋ
Косовска Грачаница

Албуми за марке могу да се набаве готово у свакој књижари, а уколико же-

лиш да наручиш албум или марке и да сазнаш више о филателији, обрати се на адресу: ФИЛАТЕЛИЈА – Нови тржни центар – Трг Републике, Београд или ФИЛАТЕЛИЈА, Таковска 2, Београд. Можеш да се јавиш и на телефон 011/322-793.

Невоље са корњачом

Пишем ти јер имам великих невоља са својом корњачом. Она живи у акваријуму, помало једе и као да има нешто на једном оку па због тога не види. Шта да радим?

ЕВА ЈЕВТИЋ
Ивана Горана Ковачића 25
Параћин

Невоље са љубимцем можеш да решиш само уз помоћ ветеринара. Нико, па ни корњача, не може да се лечи на основу претпоставки, на нечијево.

MOZIM VAS, UČINITE MI USLUGU, BUDITE
MOJA ZLATNA RIBICA, KAO ŠTO PRAVITE
NAJ-LIST U JUGI! DAJTE MI ADRESU NEKOG
ITAL. ČASOPISA. VOLI VAS: C'AD!
C'AD!
IVANA BRNOVIĆ,
KAC'E DEJANOVIC 17.
21000 NOVI SAD

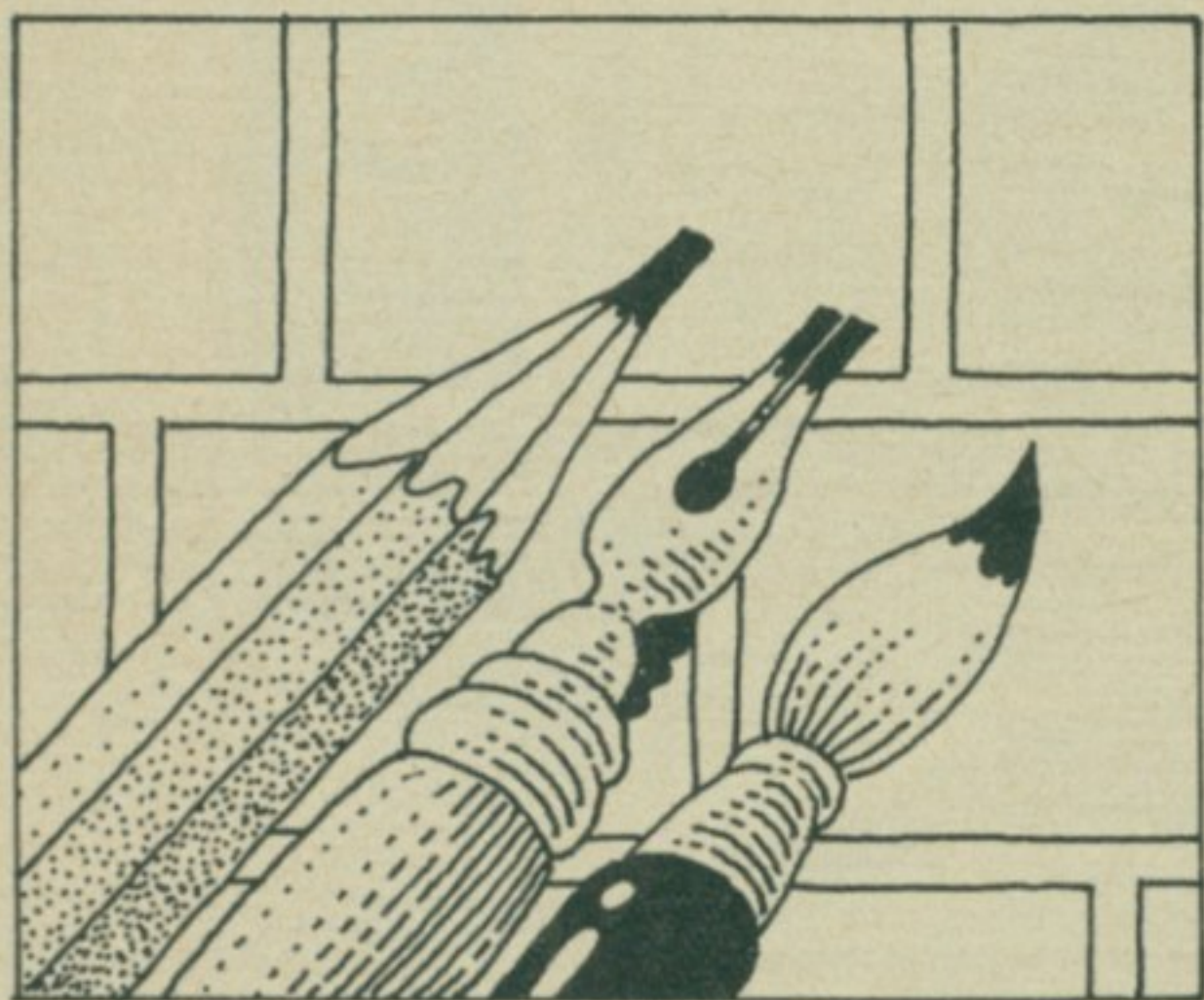
Златна рибица обично испуњава три жеље. Ти си стварно скромна! Ево адресе часописа који би ти одговарао: PANORAMA PER I GIOVANI, Via Serendo 74, 00173 ROMA, Italia

Шанса за цртача стрипова

Имам четрнаест година и добро цртам стрипове. Занима ме да ли постоји могућност да то радим за неки лист. Молим вас да ми одговорите који су то листови и које услове треба да задовољим.

МИКИ РУДИНСКИ
Нови Сад

Обожавам стрипове па сам зато и сам почео да измишљаам текстове и ликове. Другови ми кажу да доста добро радим. Међутим, значило би ми да то чујем и од

„Забавникових“ стручњака за стрип. Да ли би неко од уредника хтео да погледа и на коју адресу да пошаљем радове?

БОЈАН МАТИЋ
Ниш

Велики сам љубитељ стрипа па сам одлучио да отворим агенцију „Велики Блек“. Зато молим мање познате цртаче стрипа да ми се јаве. Мој телефон је: 023/891-066.

БЛАГОЈЕ ЋУРЧИЋ
Радована Шакотића 46
23211 Клек

Ево, читалац Благоје Ћурчић нуди шансу! А што се тиче „Забавника“, наши уредници ће радо погледати стрипове уколико су лепо, чисто урађени, тушем на хамер папиру. Ликови не треба да буду копије већ постојећих, као ни текст.

Дефектолози нису укинати!

Ове године завршавам четврту годину средње школе и желим да се упишем на Дефектолошки факултет у Београду. Али, чула сам да је занимање дефектолога – укинато! Да ли је то тачно? Ако није, одговори ми где се налази факултет. Занима ме и које групе постоје. Твоја верна читатељка.

ЕМИРА
Зеница

Дефектолошки факултет се налази у Улици Високог Стевана 2, телефон је 011/628-955.

Постоје следећи одсеци: за дефектолога и специјалног педагога за превенцију и ресоцијализацију.

Програми допунског и квалификационог испита могу да се добију на Факултету.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Николина Ристеска, Браће Шарић, 77000 Бихаћ – 13 година, воли тенис, путовања, рок музику и све што воле млади, сакупља постере.

Драган Станић, Мике Аласа 22/21, 11000 Београд – 14 година, воли животиње, музику и компјутере, тренира тенис.

Јелена Ђуровић, Браће Гракалића 32, 85340 Херцег-Нови – 13 година, сакупља писма и налепнице за свеске.

Светлана Јоцић, Ђуре Салаја 17, 31000 Титово Ужице – 11 година, сакупља салвете, постере и налепнице, тренира кошарку.

Горан Убрчић, Приморска 47, 55300 Славонска Пожега – 13 година, сакупља старе новине, амблеме, налепнице, романе и плакате филмова.

Владан Крчадинац, Змај Јовина 1/18, 26000 Панчево – 13 година, сакупља значке и привеске, воли музику.

Жељка Сершић, Огњена Прице 27, 42300 Чаковец – 12 година, сакупља постере, налепнице, салвете, значке, марке и сличице, воли музику и спорт.

Анита Јанковић, Павла Илића 15, 19000 Зајечар – 15 година, воли музику и путовања, сакупља салвете, писма и постере.

Силвија Талаја, Рибарско шеталиште 3, 58300 Макарска – 12 година, сакупља налепнице, салвете, марке и папире, мењала би значке за марке.

Наташа Чавић, 27. марта 58, 81000 Титоград – 13 година, сакупља постере, воли забавну и поп музику.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: рт, п, о, к, Анди, а, секстанти, њ, старетинар, зе, констатација, 1, корнери, опа, Асани, Лимасол, Ташана, Намира, итил, Братунац, ту, абдицирања, Ирац, и, нн, пћ, с, аор, пескар, астали, статив, казина, Ири, ал.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2028

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кеџић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 55,20 динара, тромесечна 165,60 динара, полугодишња 331,20 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 110,40 динара, тромесечна 331,20 динара, полугодишња 662,40 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	60.-
СР НЕМАЧКА	DEM	95.-
ШВЕДСКА	SEK	346.-
ФРАНЦУСКА	FRF	316.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	79.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала „ИНВЕСТБАНКА“ – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ
НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампане, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

SVJETLOST

МОЈА ПРВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА 1-22 I коло (1-6)

Модерне сликовнице енциклопедијског карактера у којима свако дете може да нађе одговоре на сва питања о свету који га окружује. Како живи човек, у каквим географским условима, чиме се човек храни, како се развијао град, какав је положај Земље у свемиру?... Ово су само нека од безброј питања, а одговори на њих налазе се у серији сликовница МОЈА ПРВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА. Јединствен начин да се дете без тешкоћа уведе у енциклопедијски начин мишљења.

1. ПРАИСТОРИЈСКЕ ЖИВОТИЊЕ	150
2. ШУМСКЕ ЖИВОТИЊЕ	150
3. ЖИВОТИЊЕ ТОПЛИХ И ХЛАДНИХ КРАЈЕВА	150
4. ЖИВОТИЊЕ РИЈЕКА И ЈЕЗЕРА	150
5. БАШТЕНСКЕ И ПОЉСКЕ ЖИВОТИЊЕ	150
6. БИЉКЕ, ЦВИЈЕЋЕ И ДРВЕЋЕ	150

МАМЕ И МЛАДУНЦИ 1-6

НОВО

Свет детињства и материнства неисцрпан је извор и подстицај дечијој машти. Како ти односи изгледају у животињском царству, како маме-животиње брину о својој деци? Ова серија сликовница обухвата највећи број животиња које својом необичношћу голицају дечију машту. Поред тога, дете ће сазнати огроман број података о условима и начину живота појединих животињских врста.

7. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ПОД ЗАШТИТОМ, латиница, ћирилица	150
8. МАМЕ И МЛАДУНЦИ СА СЕЛА, латиница, ћирилица	150
9. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ ПЛАНИНА, латиница, ћирилица	150
10. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ МОРА, латиница, ћирилица	150
11. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ ШУМЕ, латиница, ћирилица	150
12. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ ЦИЈЕЛОГ СВИЈЕТА, латиница, ћирилица	150

ИЛУСТРОВАНА ИЗДАЊА

Асборнове дечије енциклопедије настале су у сарадњи са познатом енглеском издавачком кућом. Енциклопедије су пуне корисних и запањујућих података.

13. Ђ. Елиот, К. Кинг ДЈЕЧИЈА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА, латиница, ћирилица	220
14. А. Крејг, К. Розни ДЈЕЧИЈА ЗНАНСТВЕНА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА, латиница, ћирилица	220

ЕДИЦИЈА „УПОЗНАЈМО СВИЈЕТ“ 1-4

Изузетна збирка енциклопедија о тајнама природе, историје, науке, уметности, занатима и постанку света. То су енциклопедије савременог доба са квалитетним и сажетим подацима уз одабране фотографије и цртеже у колору.

15. ПТИЦЕ, латиница, ћирилица	250
16. СТИЈЕНЕ И МИНЕРАЛИ, латиница, ћирилица	250
17. СКЕЛЕТИ, латиница, ћирилица	250
18. ОРУЖЈЕ И ОКЛОПИ, латиница, ћирилица	250

Библиотека МЛАДИ ДАНИ – у новој ликовно-графичкој опреми

НОВО

19. Александар Дима ГРОФ МОНТЕ КРИСТО 1-3 600
Гроф Монте Кристо поново међу нама!
Читаоци ће с одушевљењем прихватити смелост авантуре прошлих времена – једнаку данашњој космичкој смелости продора у нове светове.
Из штампе излази крајем новембра 1990. године

У ПРИПРЕМИ!

20. Хенрик Сјенкијевич (трилогија)
ОГЊЕМ И МАЧЕМ 1-2
ПОТОП 1-2
ГОСПОДИН ВОЛОДИЈОВСКИ

Импресивна слика прошлости Пољске из 17. века. Историјске личности наступају заједно са измишљеним јунацима, љубавне доживљаје прате дворске сплетке, а нарочито се истичу витешки подвизи главних јунака.

Књиге излазе из штампе крајем 1990. године!

Претплатна цена трилогије 735 динара
Могућност плаћања у две месечне рате!
Сачекајте уплатнице „Свјетлости“!

На основу ове наруџбенице одобравамо специјални попуст од 25%, а за чланове клуба књиге 30% (куповина по-узећем). Овај попуст се не односи на куповину у претплати.

Најмања вредност наруџбе је 200 динара.

Претплата

НАРУЏБЕНИЦА Политикин забавник, 9. XI 1990.

СВЈЕТЛОСТ Издавачко предузеће, клуб књиге, 71000 Сарајево, Петра Прерадовића 3, тел. 071/218-117

Наручујем књиге под редним бројем _____

НАРУЧИЛАЦ _____ (занимање)

(име и презиме) АДРЕСА _____

(поштански број, место, улица и број) (телефон) _____

ЗАПОСЛЕН У _____

(назив и адреса радне организације) (телефон) _____

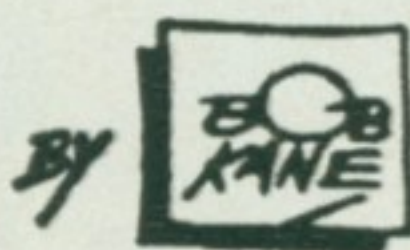
Дат. _____ Бр. л. карте: _____ Потпис: _____

Члан сам КЛУБА КЊИГЕ: _____ ДА НЕ

ЖЕЛИМ ДА СЕ УЧЛАНИМ: _____ ДА НЕ

BATMAN

WITH
ROBIN

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

ОПУШАК ЦИГАРЕТЕ И
ЗРНО ШИБИЦЕ...

... И ПАПИРНА КЕ-
СА!

ПРЕДМЕТИ КОЈИ
ТРЕБА ДА МУ
ОМОГУЋЕ БЕКС-
ТВО... АЛИ
КАКО?

НА ПУТУ
ЗА
ЗАТВОР-
СКУ
ЛУДНИЦУ,
ЏОКЕР
ЈЕ
СМИШЉАО
БЕКС-
ТВО...

ЕКСЕР, ОПУШАК,
ПАЛИДРВЦЕ,
КЕСА... И - СЛО-
БОДА!

НАЈПРЕ ЕКСЕР!
ВРЛО ЕФИКАСАН
АКО УМЕТЕ ДА
ГА КОРИСТИТЕ
УМЕСТО
КЉУЧА!

ЗАТИМ
ШИБИЦА
И
ОПУШАК!

И НАЈЗАД...
ПАПИРНА КЕСА!
САД ЈЕ ТРЕНУ-
ТАК!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

А САДА,
МОЈА
ВЕЛИКА
СКЕНА!

БАНГ!

ЗВУЦИ
КАО
ПУЦАЊ!
ВИДИ!

ОХ, БОЖЕ!
ДИМ!
ЏОКЕР СЕ
УСТРЕ-
ЛИО!

СИГУРНО
ЈЕ ИМАО
СКРИБЕН
РЕВОЛ-
ВЕР!
АЛИ
ГДЕ?!

НИСАМ
БЕРОВАО
ДА БИ СЕ ОН
МОГАО
УВИТИ!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

